

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

**МАТЕРІАЛИ
звітної наукової конференції
студентів коледжу
за 2018 рік**

ifk.pnu.edu.ua

Івано-Франківськ, 2019

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**МАТЕРІАЛИ
звітної наукової конференції
студентів коледжу
за 2018 рік**

**Івано-Франківськ
2019**

УДК 377.7+377.8

ББК 74.57

М-34

Матеріали звітної наукової конференції студентів Івано-Франківського коледжу Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» за 2018 рік (25-29 квітня 2019 року м. Івано-Франківськ, Україна). Івано-Франківськ, 2019. 254 с.

Збірник містить тези доповідей студентів Івано-Франківського коледжу Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» спеціальностей «Прикладна математика», «Початкова освіта», «Дошкільна освіта», «Право».

За достовірність викладених матеріалів і текст відповідальність несуть автори тез.

Організаційний комітет конференції:

Голова оргкомітету – директор Івано-Франківського коледжу Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», кандидат філософських наук, доцент, спеціаліст вищої категорії Москаленко Ю. М.

Заступник голови оргкомітету – заступник директора, спеціаліст вищої категорії Нестеренко С. В.

Члени оргкомітету:

Наконечна І. М.

Максимчук Г. М.

Селепій О. Д.

Ликтей Л. М.

Драган О. Д.

Дзвінчук Г. М.

Редакційна колегія:

Нестеренко С. В., Сороколита О. В., Наконечна І. М., Селепій О. Д., Дзвінчук Г. М., Драган О. Д.

Організатори конференції висловлюють ширю подяку батькам студентів та педагогічним колективам шкіл, де отримали базову середню освіту учасники конференції, за навчання, виховання та формування активної громадянської позиції.

Вступ

До збірки включені матеріали наукових доповідей і повідомлень студентів Івано-Франківського коледжу Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» звітної наукової конференції за 2018 рік.

Пропонований увазі читача збірник матеріалів містить тези доповідей, виголошених у 5 секціях відповідно до спеціальностей студентів:

- секція спеціальності «Початкова освіта»;
- секція спеціальності «Прикладна математика»;
- секція спеціальності «Дошкільна освіта»;
- секція спеціальності «Право»;
- секція спеціальностей «Туризм» та «Готельно-ресторанна справа».

Проблема, над якою працює секція спеціальності «Початкова освіта» – «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ». Метою роботи секції є пошук рішень з актуальних проблем сучасної педагогіки, обмін науковими результатами і дослідницьким досвідом.

Основні напрями роботи секції:

- психолого-педагогічні проблеми в освіті;
- загальна педагогіка;
- філософія сучасної освіти. Сучасні педагогічні технології та методики;
- сучасні фахові методики викладання;
- розвиток особистості молодшого школяра;
- проблеми виховання учнів початкової школи. соціокультурному просторі.

Проблема, над якою працює секція спеціальності «Прикладна математика» – «ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ».

Проблема, над якою працює секція спеціальності «Дошкільна освіта» – «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ». Основні напрями досліджень стосуються актуальних питань сьогодення першої ланки безперервної освіти в Україні. Коло наукових інтересів: присвячена розбудові інноваційного педагогічного процесу навчальних закладів в умовах реалізації якісно нового Базового компоненту дошкільної освіти з акцентами на суб'єктивність дитини, її батьків і педагогів освітніх закладів в освітньому.

Проблема, над якою працює секція спеціальності «Право» – «Перспективи розвитку правових наук очима правників-початківців». Актуальність наукових досліджень в напрямку юридичних наук спричинене необхідністю підвищення рівня правової свідомості громадян України. В період розбудови правової держави особливого значення набуває проблема вдосконалення законодавства, що є предметом дослідження в тезах доповідей студентів спеціальності «Право». Досконалість правових норм, а також їх неухильне дотримання є безперечною умовою забезпечення основних принципів права в державі.

Проблема, над якою працює секція спеціальностей «Готельно-Ресторанна справа» та «Туризм» – «ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РІДНОГО КРАЮ».

СЕКЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

Проблема: НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

(вул. Шевченка, 57, 25 аудиторія, 17 квітня о 8.30)

КЕРІВНИК – голова циклової комісії дисциплін професійної та практичної підготовки (спеціальність «Початкова освіта»), кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії Г.М. МАКСИМЧУК.

СЕКРЕТАР – спеціаліст вищої категорії О.В. СОРОКОЛІТА.

ШКОЛА БЕЗ ОЦІНОК – УТОПІЯ ЧИ ТРЕНД

Софія Брус,

студентка 4 курсу, спеціальності “Початкова освіта”.

Науковий керівник – Івасів Я. І.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Актуальність проблеми. Щораз більша кількість батьків задається питаннями якості освіти в Україні та тим, як державна освітня система реагує на стрімкі зміни в суспільстві, технологіях, економіці, політиці та інших аспектах нашого життя. Зокрема, ставляться під сумнів і методи оцінювання знань та навичок, яких діти набувають у загальноосвітній школі

Мета. Визначити позитивні та негативні якості оцінювання навчання, а також - їх місце у сучасній системі освіти.

Виклад основного матеріалу.

Постає багато питань, серед яких:

“12 - оцінка для вчителя!” – чи часто звучить така фраза у вашій школі?

Оцінювання – це один зі стресових чинників для школярів, а для вчителів – один із ризиків порушення доброчесності в школі. Визначити рівень засвоєння знань потрібно, але чи можна перебудувати систему шкільного оцінювання?

Неформальна освіта.

Що це? Неформальна освіта -- одна зі складових, що доповнює традиційну модель навчання, і ні в якому разі -- це не опонент стандартній освіті. Модель партнерських відносин у традиційній формі навчання -- вчитель-учень, у неформальній освіті такого поділу не існує, є лише учасники освітнього процесу. Що це змінює? Дає учневі можливість сповна відчувати свободу дій і водночас – відповідальність, яка дозволяє залишати поведінку в рамках дозволеного.

Оцінки допомагають визначити позицію в групі

Але це не так. Цифрові оцінки дозволяють порівняти учнів у певній навчальній групі, а це потенційно може завдати шкоди. Дітей, які трохи відстають у розвитку або бояться іспитів, оцінками регулярно соромлять. Вони вже не є мотивованими продовжувати навчання та відмовляються від нього ще в початковій школі. Тож, з погляду педагогіки ці оцінки не мають сенсу.

Якщо не оцінювати дітей взагалі -- що буде?

За відсутності оцінювання виникає ризик того, що діти не навчаться цінувати своє місце в групі. Школа не лише дає знання та навчає цінностям, це також інститут соціалізації, вона готує дітей та підлітків до життя в суспільстві.

Як оцінки впливають на подальше життя?

Модель сприйняття критики вмінь у школі переноситься у подальше доросле життя. Завдання вчителя – мінімізувати критичний вплив оцінок на дитину. Ми живемо в умовах жорсткої меритократії - наша успішність постійно оцінюється. У школі не може бути якихось зовсім інших критеріїв. Якщо дітей не підготувати до життя в суспільстві, їм буде важко. Це було б несправедливо до них.

До головних питань статті все ж віднесу психологічний вплив оцінок та вмотивованість дітей.

Щодо першого:

дуже часто це травмує психіку дитини, її сприйняття та формує самокритику. Б'юся об заклад, в кожного з Вас є мінімум один шкільний спогад з несправедливим оцінюванням. І хоча Ви старалися, все ж

вагому роль відіграє вчитель і форма подачі оцінки.

Щодо мотивації: особисто я на індивідуальних заняттях практикую зміну освітніх ролей. В кінці заняття, коли учень засвоїв матеріал, він переходить в роль учителя, я задаю йому питання, і Він мене вчить. Потім він сам себе оцінює. Коли настає етап рефлексії, я теж ставлю оцінку, і ми обов'язково аналізуємо наш урок.

Висновки: Теперішня форма оцінювання має на меті пом'якшити вплив оцінювання на психіку дитини та «пом'якшити» процес соціалізації. Адже модель сприйняття критики вмінь у школі переноситься у подальше доросле життя. Завдання вчителя -- мінімізувати критичний вплив оцінок на дитину. Проте, я вважаю, що цілковито відмовитись від оцінок -- погане рішення, позаяк, саме таким методом у дитини формується оціночне ставлення до своєї роботи. Треба змінювати формат навчання.

Список використаної літератури

- 1) <http://nus.org.ua/>
- 2) <https://osvitoria.media/>
- 3) <http://cikavanauka.org/>
- 4) <https://www.youtube.com/channel/UCsT0YIqwnpJCM-mx7-gSA4Q>
- 5) <https://www.the-village.com.ua/>
- 6) <https://kufer.media/>
- 7) <http://urbanspaceradio.com/>

РОЗВИТОК ЦІЛІСНОГО УЯВЛЕННЯ ПРО ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ПРИРОДИ

Семанюк Марта

3 курс, спеціальність «Початкова освіта».

Науковий керівник – М. А. Багрій,

кандидат філологічних наук, викладач вищої категорії.

Актуальність теми. Людина, як і будь-яка інша жива істота на планеті Земля, має своє середовище проживання. Однак кожна соціально-історична епоха по-різному осмислює і пояснює. Взаємозв'язок людини і природи, людини і культури - це в першу чергу певна система відносин людини з природною і штучним середовищем свого проживання. Природа в широкому значенні цього слова - це все суще. Людина завжди знаходилась і знаходиться в тісному взаємозв'язку з природою.

Мета: проаналізувати і узагальнити матеріали теоретичних досліджень особливостей взаємозв'язку людини і природи, а також залежності людини від біосфери та запропонувати сприяти етичному розвитку дитини в процесі навчання.

Виклад основного матеріалу. Людина є частиною природи. Вона, як і будь-який живий організм живиться, росте і розвивається. Їй для життя потрібні вода, їжа, повітря і тепло. Її працездатність, настрій залежать від природних чинників: погоди, атмосферного тиску, температури повітря. Розвиток продуктивних сил породжував складні демографічні проблеми.

Термін "ноосфера" (з грец. – сфера розуму), запровадив видатний французький філософ і природознавець П. Тейяр де Шарден. Збагатив його змістом і розвив В. Вернадський. Зміст його концепції такий: впливати на природу, змінювати біосферу слід особливо раціонально, думаючи не про сьогоденні вигоди, а про майбутні наслідки.

Наука виокремлює чотири етапи взаємодії людини і природи:

1. Примітивний етап. Він розпочався близько 200 тис. років тому. Людина починає полювати на великих диких твар, займається скотарством. Чисельність населення 100 тис. років тому досягла 1 млн. Вогонь був першим технічним завоюванням людини.

2. Етап (близько 6 тис. років тому) - це початок неоліту, еволюції людського суспільства, який називають агрокультурний. Він пов'язаний із виникненням сільського господарства та нечуваним демографічним вибухом.

3. Етап (від початку нашої ери і до середини ХІХ століття): були винайдені перші машини, нові речовини та матеріали, використовується нова техніка на фабриках та у сільському господарстві. Це привело до стрімкого зростання чисельності населення, яка на початок ХІХ ст. досягла 1 млрд. осіб.

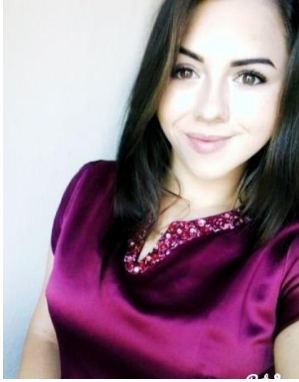
4. Етап (почався у другій половині ХІХ ст.): людина займає великі території під свою сільськогосподарську діяльність, будуються великі міста.

Видатний педагог В. О. Сухомлинський надавав особливе значення впливу природи на етичний розвиток дитини. Він неодноразово відзначав, що сама природа не виховує, а активно впливає тільки на взаємодію з нею. Щоб дитина навчилася розуміти природу, відчувати її красу, потрібно прищепити їй це з раннього дитинства.

Висновки. Природа є єдиним джерелом, звідки вона черпає все необхідне для свого існування як індивід. Природні умови можуть прискорювати або уповільнювати розвиток суспільства. Завданням вчителя є сформувати екологічну культуру дитини, прививати їй любов до природи та рідної землі.

Список використаної літератури

1. Злобін Ю.А. Основи екології. – К.: Лібра, 1998. – 248 с. Злобін Ю.А. Основи екології. – К.: Лібра, 1998.
2. Енциклопедія " Земля" / Гол. ред. Джеймс Ф. Лер). – ДК, 2007. – 520 с.
3. Король О.В. Методика викладання українського народознавства в школі: Навчально-методичний посібник./ Король О.В. – К.: ІЗМН, 1998. – 368с.
4. Сухомлинський В. О. «Сто порад учителям» / В.О.Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1988. – 304 с.

ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ЖИВОЮ ПРИРОДОЮ РІДНОГО КРАЮ

Гриньків Ярослава

III курс, спеціальність «Початкова освіта».

Науковий керівник – М. А. Багрій, кандидат
філологічних наук, викладач вищої категорії.

Актуальність проблеми. Діти пізнають світ з дитинства, і багато чому вони вчаться в школі. Важливо сформувати в дітей розуміння того, що все, що оточує нас, належить до володіння природи, сформувати поняття про живу і неживу природу, а також про те, щоб берегти й охороняти природу – обов'язок кожного з нас.

Мета: розкрити важливість вивчення живої природи у початкових класах.

Виклад основного матеріалу. У процесі безпосереднього спілкування з природою розв'язуються освітні, розвивальні та виховні завдання: формуються уявлення про навколишню природу; діти оволодівають загальнопізнавальними вміннями і навичками (виділяти в предметах їхні ознаки, порівнювати групи предметів за однією ознакою, робити висновки за допомогою учителя); здійснюється екологічне виховання учнів.

«Мало чути – треба вміти слухати, мало дивитися – треба вміти бачити» - В.О. Сухомлинський.

З меншою ефективністю, але все ж таки можна створити цілісне уявлення про живу природу і за допомогою наочних посібників: картин, таблиць, аудіо, діафільмів та ін. Неприпустиме перевантаження словесних методів, бо в такому разі діти запам'ятовують багато слів, які не матимуть у їхній свідомості ніякого реального змісту [1, с. 89].

Збагаченню знань про рослини сприяють уроки сільськогосподарської праці, які проводяться у куточку живої природи та на навчально-дослідній ділянці.

Під час ознайомлення учнів з живою природою важливою особливістю є наявність живого куточку природи в школі, адже систематичні спостереження у кутку природи і доступність об'єктів сприяють розвитку конкретних уявлень про рослини і тварини. У куточку живої природи першокласники знайомляться з кімнатними рослинами, вчать доглядати за ними; створюють город на підвіконні; закладають досліди на виявлення потреби рослин у воді, теплі, світлі; спостерігають за ростом і розвитком рослин. [2, с.15].

Висновки. Вивчення живої природи є корисною і актуальною темою у початкових класах, бо під час пізнання свого рідного краю і його природи, культури та інших особливостей, в учнів формується той життєвий досвід, який знадобиться їм в подальшому житті, сприятиме їхньому формуванню як творчої, активної особистості, яка усвідомлює значення природи у житті людини та охороняє її.

Список використаної літератури:

1. Байбара, Т. М. Методика навчання природознавства в початкових класах [Текст]: навчальний посібник. / Тетяна Миколаївна. Байбара. – К. : Веселка, 2008. – 334 с..

2. Ковальчук, Т. Природа рідного краю: [інтегровані уроки природознавства, екології та читання] / Т. Ковальчук // Початкова освіта. – 2017. – № 6. – С.13 - 16.

ІДЕЇ ГУМАНІЗМУ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТВОРЧОСТІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО

Кульчак Христина,

ІІІ курс, спеціальність «Початкова освіта».

Науковий керівник – Багрій М. А., кандидат
філологічних наук, викладач вищої категорії.

Актуальність проблеми. Педагогічна діяльність В. Сухомлинського багатопланова. Вона зазнавала певної еволюції, постійно збагачувалася, поглиблювалася. Хоча він жив і творив у застійні часи, ставлення до його діяльності та ідей не змінилося. Його педагогічна концепція високогуманна і демократична, органічно поєднує класичну і народну педагогіку.

Мета: всебічний розвиток учня за допомогою використання ідей гуманізму педагогічної творчості В. Сухомлинського.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах особливої актуальності набуває педагогіка гуманізму Василя Сухомлинського. Він переконливо доводив, що виховання гуманності, людяності здійснюється через творення добра. Цій проблемі присвячена переважна більшість праць відомого педагога, вона пронизує всю його педагогічну спадщину.

Однією з найважливіших рис творчості В. О. Сухомлинського було тонке проникнення в душу молодій людини, яка пізнає світ і утверджує себе в ньому. З цим тісно пов'язані думки педагога про мудру владу наставників, вміння дорожити довірою дитини, оберігати її, бути для неї втіленням добра і справедливості. Це речі, без яких учитель може стати хіба що наглядцем, але аж ніяк не вихователем.

Від того, як ви навесні засієте ниву, залежать і сходи, і проростання колосу, і майбутній урожай. Душа дитини – то своєрідна нива. І засіяти її треба вчасно, коли вона жадібно вбирає в себе і насіння, і земні соки, і життєдайне тепло сонця. Без мислення, без почуття немає дитини, як і людини взагалі. Особи, позбавлені цих якостей, виростають ніби будяччя.

Вчений-педагог закликав учителів уникати озлобленості, грубості, не бути «товстошкірим», бо це негативно позначається на атмосфері та засобах навчання і виховання. Люди, які мають високий дар бачити в людині хороше, вірити в неї, підкорюють серця своїх вихованців. Вчитель повинен бути людиною доброї душі, любити дітей такими, якими вони є. Педагог без любові до дитини, за влучним висловом В. Сухомлинського, – все одно, “що співець без голосу, музикант без слуху, живописець без відчуття кольору” [1, с. 123].

Гуманність неможлива без чуйності до людини. Кожний, хто вступає в життя, зазначає Василь Олександрович, повинен бути не тільки прекрасним умільцем, майстром, творцем матеріальних цінностей, а й душевною, чутливою людиною [2, с. 8].

Висновки. Досліджуючи творчу спадщину В. О. Сухомлинського, можна сказати, що значну увагу він приділяв вихованню гуманістичних цінностей у молодших школярів. Його гуманістична основа ґрунтується на положеннях про безумовну цінність людини, її індивідуальну свободу і гідність, на створенні умов для всебічного розвитку кожної особистості. В центрі уваги і всієї діяльності Сухомлинського була дитина – найбільша цінність в нашому житті, неповторна особистість, у якої від природи закладено добро.

Список використаної літератури

1. Омельчук В. В. Василь Олександрович Сухомлинський – провісник педагогіки добра, людяності і любові / В. В. Омельчук // Нова педагогічна думка. – 2009. – № 4.– С. 122–124.

2. Бондар Л. С. Гуманістичне виховання школярів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського / Л. С. Бондар // Педагогіка і психологія. – 2004. IV2 –С. 5–10.

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Шевчук Анна,

2 курс, спеціальність «Початкова освіта».

Науковий керівник – Гой Н.В., кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.

Актуальність проблеми. Нині досить актуальною є проблема формування особистості майбутнього громадянина України. Сучасні освітні програми, які розробляються відповідно до вимог Міністерства освіти й спрямовані на забезпечення умов всебічного розвитку та виховання дітей, постійно змінюються, доповнюються, удосконалюються, з'являються нові навчальні предмети. Проте вони не завжди охоплюють у повному обсязі проблеми виховання, актуальні для сьогодення. Впровадження економічної освіти для дітей є одним із найважливіших завдань, які постають в процесі реформування освітньої системи України. Не навчивши дітей мислити й діяти за сучасними економічними законами, ми не зуміємо прищепити їм справжню фінансову грамотність у реальному житті.

Виклад основного матеріалу. Фінансова грамотність – навичка, якою має володіти кожна сучасна людина. Адже вміння розпоряджатись власними коштами дає змогу заощаджувати та планувати свій бюджет. Оскільки діти – майбутнє нашої держави, то розпочинати їх економічну освіту потрібно з того віку, коли вони тільки починають взаємодіяти з грошима, тобто змалечку. Саме в початковій школі закладається фундамент для подальшого розвитку фінансової грамотності [1]. Закордонні експерти вважають, що навчати людей фінансової грамотності необхідно, більше того, впровадження відповідних уроків у школах є одним з ключових антикризових заходів [2].

Впровадження інноваційних педагогічних технологій у навчально-виховний процес сприяє переходу закладів освіти з режиму функціонування в режим постійного розвитку, забезпечує суттєве зростання професійної

майстерності педагогів, підвищує якість опанування учнями знань, практичних умінь та навичок. Адже на сучасному етапі розвитку суспільства потрібні люди, які здатні системно й конструктивно мислити, швидко знаходити потрібну інформацію, приймати адекватні рішення.

З огляду на це у загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів потрібно створювати умови для розвитку в дітей здатності пізнавати, відображати й узагальнювати фінансову діяльність. Починаючи з молодшого шкільного віку, необхідно навчити учнів передбачати й прогнозувати розвиток фінансових процесів.

Як ви вчилися розпоряджатися фінансами? З допомогою батьків чи на власних помилках? Мабуть, не всім було легко. А от нове покоління буде фінансово грамотним ще змалечку, принаймні такі плани в Міністерства освіти і науки України [2]. У межах реалізації проекту «Нова українська школа» запроваджуються для школярів початкової школи уроки фінансової грамотності. Цей курс не новий, він існує не перший рік, але у якості факультативу. Тепер же навчати молодших школярів як поводитися з грошима будуть у межах основної програми. Фінансова грамотність передбачає наявність трьох основних компонентів:

- вміння заощаджувати;
- вміння витратити;
- вміння заробляти.

Основними завданнями педагога в процесі формування фінансової грамотності молодших школярів є:

1. Навчити визначати різницю між потребами та бажаннями.
2. Допомогти визначати речі, які роблять дітей щасливими.
3. Навчити розглядати справжню вартість речей.
4. Впроваджувати в практику прийняття рішень.
5. Пояснити відповідальність за прийняті рішення.
6. Створити бюджет.

Формування первинного фінансового досвіду найбільш вдало відбувається у процесі ігрової діяльності школярів, оскільки саме в грі у дитини з'являється можливість «на практиці» перевірити свої знання, застосувати їх, розширити власний досвід методом спроб і помилок за умови обов'язкового виправлення цих помилок [3]. При проведенні в початковій школі уроків фінансової грамотності, можна використовувати різні інноваційні педагогічні технології та методи. Науковці визначають, що для наймолодших школярів навчання буде найефективнішим, коли заняття будуть побудовані у формі ігрових ситуацій.

Висновки. Уроки фінансової грамотності в початкових класах вкрай необхідні для формування умовних школярів вміння розпоряджатись власними коштами, заощаджувати та планувати свій бюджет, вміти вирішувати різні фінансові проблеми. На формування економічної культури мислення й спрямована економічна освіта молодого покоління. Саме тому так важливо ще з початкових класів формувати в учнів фінансову грамотність, економічне мислення, вміння орієнтуватись у нестандартних ситуаціях, проявляти ініціативу, бути в майбутньому господарями рідної землі. Фінансова грамотність є дуже важливим аспектом життя людини.

Список використаної літератури

1. «Уроки фінансової грамотності: чи потрібні вони сучасним школярам?» : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/uroki-finansovo-gramotnosti-chi-potribni-voni-suchasnim-shkolyaram>.

2. «Фінансова грамотність у початковій школі. Способи впровадження» : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.osvita.ua.com/2018/04/64111/?v=7516fd43adaa>.

3. «Фінансова грамотність наймолодших школярів»: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/finansova-gramotnist-naymolodshih-shkolyariv>.

ІДЕЯ ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ У СПАДЩИНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО ТА СЬОГОДЕННЯ

Долішня Євгенія,

2 курс, спеціальність «Початкова освіта».

Науковий керівник – Гой Н.В., кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.

Актуальність проблеми. У сучасних умовах, коли перед освітою й педагогічною наукою стоять складні завдання, у творчому доробку В. Сухомлинського можна шукати й віднайти раціональні шляхи для їх успішного розв'язання.

Виклад основного матеріалу. Творчий спадок Василя Сухомлинського є цінним внеском у вітчизняну та світову скарбницю педагогічної думки. Він один з небагатьох на той час педагогів толерантно та наполегливо обстоював гуманістичну педагогіку. Особливо актуальними є його творчі доробки в сучасних умовах становлення Нової української школи, де дитиноцентризм, гуманізм стають головними стратегічними цілями при формуванні орієнтирів побудови інноваційної освітньої системи [1]. Формула нової школи складається з дев'яти ключових компонентів, які, як не дивно дуже чітко збігаються з ідеями Василя Сухомлинського, які були озвучені багато років тому. Концепція «Нової школи» пропонує педагогам орієнтацію у навчальному процесі молодших школярів на потреби учня в освітньому середовищі, дитиноцентризм. Нова українська школа буде працювати на засадах особистісно-орієнтованої моделі освіти. У рамках цієї моделі школа максимально враховує права дитини, її здібності, потреби та інтереси, на практиці реалізуючи принцип дитиноцентризму [1].

У працях В. Сухомлинського порушено чи мало проблем, які є актуальними для системи Нової української школи. Спираючись на власний досвід, науковець розробив педагогічну систему, а також запропонував ефективну методику навчання мови, яка є ефективною для застосування і в сучасній школі [1].

Спадщина В. Сухомлинського надзвичайно багатогранна, та в центрі його уваги передусім – дитина, особистість, її духовний світ та моральні цінності. Дитиноцентризм він вважає найголовнішим аспектом у педагогічній роботі. За словами В. Сухомлинського: «Без любові до дитини не може бути справжнього

вчителя» [2]. Відомий педагог запропонував чимало оригінальних методів, прийомів, форм навчання та виховання, спрямованих на розвиток творчих, розумових та фізичних здібностей.

Основну увагу науковець приділяв процесу становлення особистості, що на сьогодні є важливим принципом при побудові педагогічних засад Нової української школи. Сухомлинський вважав, що дошкільний та молодший шкільний вік є вирішальними для формування особистості, становлення громадянина. Концепція «Нової української школи» пропонує педагогіку партнерства. В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими однодумцями, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Він наголошував на тому, що для педагогів молодшої школи важливо будувати навчальні та виховні методики на основі суспільних пріоритетів, а також вміло адаптовувати їх до потреб дитини. Дитиноцентризм Василя Сухомлинського, використання принципів гуманної педагогіки в практичній діяльності для Нової української школи є стратегічними орієнтирами в процесі успішного впровадження освітніх реформ[2].

Висновки. Виховна концепція Василя Сухомлинського не втрачає своєї актуальності, оскільки спирається на загальнолюдські цінності, духовні традиції народу. Її гуманістична сутність виявляється уже в самому ставленні до дитини – повага до особистості вихованця незалежно від віку, наявних можливостей, визнання складності його внутрішнього світу і необхідності відповідального ставлення до його долі.

Список використаної літератури

1. «Відображення ідей Сухомлинського в концепції «Нової української школи»: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2410>

2. «Ідея дитиноцентризму у спадщині Василя Сухомлинського»: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://allbest.ru/o-3c0b65635b3ad78a5c43b89521216c36-1>.

РЕФЛЕКСІЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Медвідь Ангеліна,

студентка 3 курсу, спеціальності «Початкова освіта»

Науковий керівник – Гонтар А.Ф., спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист

Актуальність проблеми. У навчальному процесі рефлексія є особливою категорією, яка використовується в повній мірі. Що ж це насправді? Більшість педагогів не використовують цей етап уроку на повну потужність. Начебто є в плані уроку такий етап, але ж... вчитель обмежується питаннями: “Діти, вам сподобався урок?”, “Ви все зрозуміли?”, а всі дружно відповідають: “Так! Так!” і чимдуж поспішають з уроку. Ну, звичайно, а що вони мали б сказати? Така рефлексія.

Мета. Визначити місце та роль рефлексії у навчальному процесі.

Виклад основного матеріалу. Рефлексія - (лат. роздум про свій внутрішній стан)-повернення назад, тобто здатність людини неодноразово звертатись до початку своїх дій, думок. Тлумачний словник української мови трактує рефлексію як самоаналіз. У психології рефлексія розглядається як роздум про свій внутрішній світ, самопізнання. Рефлексію у сучасній педагогіці розуміють як самоаналіз результатів діяльності особистості.

Отже, рефлексія-досить складний процес, що вимагає зусиль, часу та певних здібностей. У той же час, саме рефлексія дає змогу зробити процес самопізнання більш цілеспрямованим та усвідомленим[2].

Яка мета рефлексії? У чому користь щодо її використання? Рефлексія спрямована на усвідомлення пройденого шляху, на збір інформації у загальну «скарбничку» опрацьованого, обдуманого, зрозумілого кожному учневі. Мета рефлексії - підсумок, на якому учень не просто зафіксував матеріал, а вибудував смисловий ланцюжок, порівняв способи і методи. Вчитель повинен вміти варіювати між місцем проведення рефлексії на уроці і застосуванням

певного виду діяльності. Якщо вчитель цього не вміє, то рефлексія не буде мати реального, фіксованого результату [1].

Виділяють наступні цілі застосування рефлексії на уроці:

- привчання дітей до самоконтролю;
- розвиток навички самоменеджменту (здатності опрацьовувати власні помилки);
- формування осмисленого підходу до дійсності;
- стимуляція критичного мислення.

Для ефективного впровадження рефлексії слід чітко класифікувати її за функціональним змістом:

- рефлексія настрою та емоційного стану;
- рефлексія діяльності;
- рефлексія змісту навчального матеріалу.

Рефлексія настрою та емоційного стану використовується на початку уроку для створення позитивного настрою, емоційного контакту з групою. Ресурсними матеріалами для проведення цього виду рефлексії можуть бути смайлики, картки емоційно-художнього забарвлення. З метою ефективного проведення рефлексії доцільно використати такі вправи [3].

Рефлексія діяльності дає можливість осмислити способи та прийоми роботи з навчальним матеріалом, пошуку найбільш раціональних. Застосування цього виду рефлексії в кінці уроку оцінює активність кожного учня на різних етапах уроку.

Визначають кілька класифікацій самоаналізу (спираючись на сферу людської сутності)

- фізична рефлексія (оцінює активність дитини на рівні «встиг-не встиг»);
- сенсорна (визначає, наскільки учневі комфортно, як він себе відчуває в процесі уроку);
- інтелектуальна (спрямована на виявлення труднощів в процесі навчання, пов'язаних з розумінням / нерозумінням матеріалу)

- духовна (показує, чи відбулися якісь позитивні або негативні зміни особистості в процесі уроку або циклу занять);

- особистісна рефлексія, об'єктом аналізу якої для людини є власні поведінкові характеристики;

- комунікативна рефлексія спрямована на оцінку вчинків іншої людини і її внутрішнього світу;

- когнітивна відображає знання про тему або проблему і способи роботи з нею.

Висновки. Отже, рефлексія дозволяє: усвідомити учневі здобуті знання та вміння; навчитися вільніше висловлювати свої почуття (як негативні, так і позитивні); набути вміння рефлексувати в реальному житті, усвідомлюючи свої дії та прогнозувати свої наступні кроки; порівняти своє сприйняття з думками, поглядами, почуттями інших. Для вчителя систематичне використання етапу рефлексії дає можливість своєчасно побачити реакцію учнів на навчання та внести необхідні корективи в роботу. Тому для того, щоб краще організувати діяльність класу, прискорити процес вдосконалення, розкрити творчий потенціал учнів, потрібно впроваджувати рефлексію, оскільки, вона як спільна діяльність вчителя і учнів дозволяє вдосконалювати навчальний процес, орієнтуючись на особистість кожного учня.

Список використаної літератури

1. Пеньковська Н.М. Психологічні умови розвитку рефлексії у молодших школярів: Автореф. дис... канд.. психол. наук: 19.00.07/ Ін-т психології ім. Г.С.Костюка, АПН України. - К., 2003. - 20 с.

2. “Види, прийоми і зразки рефлексії в початковій школі”.: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://volosurkhead.ru/korisni-poradi/6074-refleksija-na-urokah-u-pochatkovij-shkoli-shho.html/>

3. “Рефлексія на уроках в початковій школі”.: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://abetkaland.in.ua/refleksiya-v-navchalnomu-protsesi-shho-tse-dlya-chogo-koly-yak/>

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ КЛАСУ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ НУШ

Ірина Корнутич,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Гоцуляк К. І., кандидат

педагогічних наук, викладач, спеціаліст вищої категорії

Актуальність проблеми. Сучасна школа має новий виклик – реформа освіти. Концепція нової української школи передбачає чимало змін: запровадження навчальних центрів, нові меблі тощо. Саме тому нам, як майбутнім спеціалістам, необхідно бути ознайомленими з особливостями оформлення класу відповідно до вимог НУШ.

Мета. Ознайомити студентів спеціальності «Початкова освіта» з особливостями освітніх осередків, привести приклади оформлення класу за вимогами нової української школи.

Виклад основного матеріалу. Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич розповіла, що у перших класах, що з 1 вересня 2018 року навчаються за новим стандартом початкової школи, організовано 8 навчальних осередків. Пропонуємо детальніше ознайомитися з ними.

Осередок навчально-пізнавальної діяльності в основному сприяє розвитку розумових здібностей. Зону можна облаштувати модульними партами/столами, щоб дитина могла легко їх переставляти. Меблі повинні бути достатньо легкими для пересування, без нахилу.

Змінні тематичні осередки відводяться для технічних інструментів, тематичних книг, ігор, що стосуються предмета, який ви викладаєте. Особливою популярністю користуються мультимедійні дошки, фліп-чарти.

Однією з найважливіших навчальних зон є *ігрова*. Центром осередку рекомендується зробити невеличкий стіл для настільних ігор. Тут має зберігатися інвентар для рухливих ігор: м'ячі, тенісні ракетки, скакалки.

У зоні художньо-творчої діяльності особлива увага відводиться зручності користування та яскравому красивому дизайну. Згідно з рекомендаціями МОН, у цьому осередку зберігатиметься все необхідне для дитячої творчості: альбоми для малювання, фарби, олівці, пластилін тощо.

Куточок живої природи для проведення дослідів рекомендується урізноманітнювати пророщуваннями зерен, спостереженнями та доглядом за рослинами, за можливості ще й акваріумом.

У зоні відпочинку повинен бути м'який килим для ранкового кола та обговорень, кулеподібний мішок-кокон, або яйце-райце, як його ще називають. Це ефективний засіб для сенсорної інтеграції. [2, с.7]

У кожному класі обов'язково має бути *міні-бібліотека із книжками*, орієнтованими на вік дітей. Важливо, щоб книгу можна було прочитати за 10-15 хвилин (для молодшої школи).

До *осередку вчителя* рекомендується включити: стіл, стілець, комп'ютер, ящики, шафи для зберігання дидактичного матеріалу [1, с.5].

Висновки. Програма НУШ зробила все можливе для покращення навчання дітей, активізації їхніх психічних процесів. Розподіл класної кімнати на певні зони сприятиме розвитку мислення, зосередженню уваги на конкретному виді діяльності та створюватимуть відчуття комфорту.

Список використаної літератури

1. Косенко Д. Ю. та ін. Меблі для гнучкого навчального простору в умовах обмеженої площі класного приміщення, у Технології та дизайн, 1 (26), 2018. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/9091>.

2. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи. Затверджено наказом МОН від 23.03.2018 №283. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/60372/.

ВІД ДЕМОКРАТИЧНОЇ ШКОЛИ ДО РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНИ

Євгенія Долішня,

студентка 2 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Гоцуляк К.І., кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми полягає в поглибленні культури демократії у школі, а також розвиток громадянських компетентностей відповідно до концепції Нової української школи. Школа мусить бути місцем, куди не мають приходити лише за знаннями, там мають навчити, як ними користуватися, як їх шукати, як критично переосмислювати, як відрізнити добро від зла.

Мета. Висвітлити формування демократичної культури як основи розвитку громадянського суспільства через реалізацію демократичних принципів у всіх аспектах шкільного життя та сприяння розвитку шкільного самоврядування.

Виклад основного матеріалу. З дев'ятнадцятого століття школа була авторитарним механізмом, основне завдання якого полягало у передачі знань учням. У сучасному світі тенденція змінюється – у навчальних закладах запроваджують демократичні принципи навчання [2].

Такі засади є у демократичній школі – за допомогою певних правил адміністрація регулює процес навчання і стосунки між учнями, викладачами та батьками.

Навчальний заклад намагається максимально залучити усі зацікавлені сторони (громаду, батьків, школярів та учителів) до вирішення певних проблем. Школа повинна бути мікросуспільством, де учні отримують певний життєвий досвід, користуються своїми правами і виконують свої обов'язки/

Освіта для демократичної громадськості – набір практик і дій, спрямованих на підготовку молоді і дорослих до активної участі у демократичному житті, шляхом визнання та реалізації їхніх прав і обов'язків.

Головне завдання громадянської освіти – участь учнів у демократичному суспільстві [1].

Завдання вчителя у демократичній школі:

- навчати “про” демократію і права людини;
- навчати “для” демократії і прав людини;
- навчати “через” демократію і права людини [3].

Усе більше держав світу визнають, що демократичні компетентності – ключові результати навчання у школі. Україна – не виняток. Концепція нової української школи пропонує розвивати компетентності для життя у суспільстві й державі й задля цього оновити зміст освіти, поглибити автономію школи та вчителя.

Висновки. Демократичним відносинам та повазі до прав людини складно навчити лише через вивчення основ державної політики, економіки та права. Щоб демократичні засади працювали у суспільстві, у школі також важливо розвивати практичні навички співпраці, демократичної участі, критичного мислення. Крім того, важливо пропагувати й відповідні норми поведінки, демократичний стиль життя, демократичну культуру.

Список використаної літератури

1. Боярчук О., Громадянська відповідальність. 80 вправ для формування громадянської та соціальної компетентностей під час вивчення різних шкільних предметів.- Київ.- 2017.- С.136. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://base.kristti.com.ua/wp-content/uploads/2017/08/Gromadyanska-vidpovidalnist-1.pdf>.

2. Державний стандарт 2018 р. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>.

3. Донець А., Демократична школа. - Київ.- 2017. – С.4-7. -[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://education-ua.org.ua/articles/694-shkola-oseredok-demokratiji-u-suspilstvi>.

ВІДОБРАЖЕННЯ СВІТОГЛЯДУ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЗА ДОПОМОГОЮ МАЛЮНКА

Богдана Славська,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Гоцуляк К. І. кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Мабуть, немає такої дитини, яка б не любила малювати: навколишній, світ, предмети, близьких людей. Кожен дитячий малюнок може нам багато про що розказати. Потрібно навчитися читати витвори дітей, щоб дізнатись про молодшого школяра багато цікавого.

Мета. Стаття присвячена вивченню дитячого малюнку. Визначено, що специфіка діагностики дитячих малюнків полягає в її гуманності по відношенню до дитини. Розкрито головні принципи, яких необхідно дотримуватися при аналізі малюнків.

Основний виклад матеріалу. Малюнки - це щирі і непідробні розповіді про життя дитячої душі, про її благополуччя або неблагополуччя, про її радість і смуток. На що ж нам необхідно звернути увагу, для того, щоб правильно все це "прочитати"?

ХТО НА МАЛЮНКУ: відсутність на малюнку якогось члена сім'ї свідчить про підсвідомі негативні почуття до цієї особи; відсутність на малюнку самої дитини говорить про бажання відгородитися від близьких.

ДЕТАЛІ: чим більш яскравим кольором намальований той член сім'ї, тим позитивніші емоції він викликає у дитини; доволі часто тим же кольором, що й себе, дитина зображує найбільш близьку людину.

ХТО, ЯК І ЗА КИМ: найбільш значима особа зазвичай зображується найпершою та має найбільший розмір; якщо дитина зобразила себе на останньому місці та надто малого розміру – це може свідчити про дискомфорт та невпевненість у собі; ідеально – коли дитина зображена між мамою і татом і тримає їх за руку.

ЧАСТИНИ ОБЛИЧЧЯ (трактування з точки зору дитини): голова: у кого найбільша – той найрозумніший; очі: великі – тривога, прохання про допомогу та підтримку; надто вузькі чи маленькі – внутрішній плач; вуха: у кого великі вуха – той має більше прислухатися до інших та рахуватися з ними. У когось немає вух – людина повністю ігнорує усіх інших.

ЧАСТИНИ ТІЛА: рот: великий рот – джерело загрози, якщо рот не намальований (або у вигляді тонкої прямої лінії) – цей член сім'ї не може ні на що впливати, не висловлює почуттів; шия – символ самоконтролю, раціональність; руки – здатність до взаємодії та внесення змін. Чим більше пальців на руці – тим сильнішою є людина, мало пальців – прояв слабкості й нездатності діяти; ноги – символ стабільності та надійності [1].

Про що свідчать кольори на малюнку школяра?

Синій - дитина спокійна і врівноважена. Їй не нудно одній.

Зелений - дитина незалежна, наполеглива, вперта.

Червоний - дитина ексцентрична, агресивна, активна і легко збудлива.

Жовтий - малюк - допитливий оптиміст.

Фіолетовий - дитина любить фантазувати, вона емоційна.

Чорний - дитина пригнічена, їй необхідна зміна атмосфери [2].

Висновки. Такі нескладні ключі вам знадобляться для розшифровки малюнка маленького чоловічка. Малювання не тільки допоможе вам зробити психологічний портрет дитини, але і зміцнить його пальчики, навчить координації, тонким рухам, і пізніше йому легше буде оволодіти письмом.

Список використаної літератури

1. Інтерпретація проєктивної методики «Малюнок людини» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://dytpsycholog.com/> 2015/02/10/інтерпретація-проєктивної-методики .

2. Психологія дитячого малюнка «Моя сім'я». Як розшифрувати? [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://osvitanova.com.ua/posts/590-psykholohiia-dytiachoho-maliunka-moia-simia-yak-rozshyfruvaty>.

ДЕСЯТЬ ТИПІВ УЧНІВ НА УРОЦІ

Ілона Лагойда,

3 курс, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Максимчук Г. М.,

кандидат педагогічних наук,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Всі діти – унікальні, і ми дуже добре це знаємо. Але все ж таки є певні типи учнів, з якими будь-який вчитель обов'язково зустрічається під час своєї педагогічної діяльності. І до кожного треба знайти особливий підхід, кожного треба навчити. А щоб не схибити, варто добре розуміти, хто є хто зі школярів.

Мета – розкрити характерологічні особливості різних типів учнів на уроці у початковій школі.

Виклад основного матеріалу. Індивідуальна своєрідність дитини виявляється як у її темпераменті, так і в характері, що включає в себе погляди, інтереси, думки.

Характер (грец. Charakter – ознака, прикмета) – індивідуальне поєднання істотних властивостей особистості, що виявляються у її поведінці і діяльності, у ставленні до суспільства, праці, колективу, до себе.

Основними компонентами характеру є: життєва спрямованість (потреби, інтереси, переконання), розумові якості (спостережливість, гнучкість розуму), емоційні (зміст і спрямованість почуттів), волеволі (виразність, постійність, твердість, здатність долати труднощі, рішучість, сміливість, наполегливість, цілеспрямованість), звички (майже автоматизовані способи діяння).

У двох однакових за характером дітей неможлива однакова поведінка, адже з моменту народження вони опиняються під впливом різних соціальних чинників (сімейні умови, спосіб виховання, спілкування з родичами, дитячий колектив, довкілля тощо) [1, с. 35].

У сучасній психолого-педагогічній літературі існують різні класифікації типів учнів на уроці, в основі яких – характерологічні відмінності, що

проявляються на поведінковому, когнітивному та емоційному рівнях. Працюючи з молодшими школярами під час виробничої педагогічної практики, нами визначено 10 основних типів дітей, які відрізняються між собою і які, на нашу думку, варто врахувати у навчально-виховному процесі початкової школи. А це:

1. Скромний відмінник – скромний, толерантний, ввічливий, поступливий, спокійний, слухняний.

2. Геній – розумний, активний, емоційний, впевнений, досконалий.

3. Балакун – веселий, відкритий, балакучий, хитрий, сміливий, роздумливий.

4. Талановитий ледар – простий у спілкуванні, позитивний, талановитий, зацікавлений, винахідливий.

5. Спортсмен – активний, спортивний, позитивний, сміливий, витривалий.

6. Захоплений – неуважний, зацікавлений, роздумливий, талановитий.

7. Дипломат – балакучий, розумний, врівноважений, роздумливий, толерантний.

8. Хуліган – неслухняний, балакучий, впертий, активний лідер.

9. Одинак – самотній, хоробрий, беземоційний, з нестандартним мисленням і специфічним гумором.

10. Лідер – креативний, винахідливий, талановитий, хоробрий, толерантний, стратегічний.

Висновки. Врахування цієї типології дозволяє педагогові більше розкрити можливості учнів та знайти найоптимальніший підхід до них.

Список використаної літератури

1. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О.В. Скрипниченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2008. – С. 35.

2. Заброцький М.М. Основи вікової психології: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 112 с.

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕТВА

Наталія Качорак,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Павелко Р. О.,

спеціаліст другої категорії.

Актуальність проблеми. В умовах сучасного світу, бурхливого розвитку технологій, неабиякої актуальності набуває питання естетичного виховання особистості. Вагому роль в контексті даної проблеми посідає залучення підростаючого покоління до естетичного досвіду людства, освоєння й використання естетичних цінностей, активної художньої діяльності. Естетичне виховання особистості є важливою складовою, що забезпечує високий духовний розвиток особистості. Саме в цьому допомагає хореографічне мистецтво.

Мета. Вивчення особливостей естетичного виховання мистецтвом хореографії

Виклад основного матеріалу. Естетичне ставлення до життя – це особлива якість особистості, яка необхідна для відповідального існування людини в світі. Вона відображається в наступних здібностях:

- 1) безпосередньо відчувати себе невід'ємною частиною оточуючого світу;
- 2) бачити в навколишньому світі своє продовження;
- 3) відчувати прихильність до історії та культури людства в цілому;
- 4) усвідомлювати цінність всього в світі;
- 5) усвідомлювати свою відповідальність за все в житті, починаючи зі свого найближчого оточення.

Розвиток саме цих якостей створює міцну основу для морального, естетичного, патріотичного та інших видів виховання. Естетичне ставлення до

світу лежить в основі мистецтва, художнього сприйняття світу людиною і може бути розвинуте в дітей у процесі викладання художніх дисциплін [2, с. 202].

Естетичне виховання найдоцільніше здійснювати за допомогою засобів, прийомів та методів мистецтва, головне завдання якого – навчити відчувати і розуміти красу у різних її проявах, забезпечуючи єдність між естетичним розвитком людини та її моральним, фізичним вихованням та трудовою підготовкою, формуванням потягу до художньої творчості [3, с. 6]. Важливим засобом реалізації поставлених завдань є залучення підростаючого покоління до хореографічного мистецтва. Провідною ланкою будь-якої діяльності є: мета, поставлені цілі, тощо. Хореографічне мистецтво як вид естетичного виховання має велику силу [3, с. 7-8]. Заняття танцями долучають дитину до прекрасного, виховують художній смак. На уроці танцю дитина розвивається фізично, зміцнює здоров'я, набуває творчої фантазії, вчиться образно мислити.

Хореографія - це світ краси руху, звуків, світлових фарб, костюмів, тобто світ чарівного мистецтва. Діти прагнуть побачити це на балетних виставах, в художніх альбомах, відеофільмах. Подальші їх самостійні думки і судження деколи заслуговують поваги. Заняття хореографічним мистецтвом сприяють фізичному розвитку дітей та збагачують їх духовно. Це гармонійне заняття приваблює і дітей, і батьків. Дитина, що володіє балетною поставою, захоплює оточуючих. Але її формування-процес тривалий, вимагає багатьох якостей від дітей. Дисциплінованість, працьовитість і терпіння - ті властивості характеру, які необхідні не тільки в хореографічному класі, але і в побуті. Ці якості роками виховуються педагогами-хореографами і визначають успіх у багатьох справах.

Акуратність в хореографічному виконавстві, охайність форми в хореографічному класі переноситься і на зовнішній вигляд дітей у школі. Вони виділяються не тільки своєю поставою, але й зачіскою, чистотою і елегантністю носіння самого звичайного одягу. Приємно бачити, що діти з хореографічного класу ніколи не пройдуть попереду старшого, хлопчики подадуть руку при виході з автобуса, сумки та портфелі дівчаток - в руках у хлопчиків. Увага і

турбота про інших - необхідну якість в характері дітей, і заняття хореографією вирішують ці завдання.[1, с. 3].

Хореографічне мистецтво у дитини є доповненням і продовженням його в реальному житті, збагачуючи його. Заняття цим мистецтвом приносять йому такі відчуття і переживання, яких він не міг би отримати з будь-яких інших джерел. Творча особистість - найважливіша мета як всього процесу навчання, так і естетичного виховання. Цілком очевидно, що кожен педагог за допомогою естетичного виховання готує дітей до перетворювальної діяльності.

Висновки. Отже, важливою складовою, що забезпечує високий розвиток особистості, є естетичне виховання особистості. Одним з найважливіших засобів естетичного виховання є хореографія, яка супроводжує людину протягом усього життя, спряє всебічному розвитку і вихованню її емоційної сфери. Саме заняття хореографією прикрашають життя, роблять його цікавим, змістовним, багатогранним. Особливий вплив танець має саме на дітей, і саме для них необхідна посилена увага до естетичного виховання засобами хореографічного мистецтва.

Список використаної літератури

1. Вплив естетичного виховання на формування творчого потенціалу засобами народного танцю [Електронний ресурс] – режим доступу до документу:

http://zagpedagogika.at.ua/load/vpliv_estetichnogo_vikhovannja_na_formuvannja_tvorchogo_potencialu_studentskogo_khoreografa_zasobami_narodno-scenichnogo_tancju/1-1-0-282

2. Наконечна О. П. Естетичне як тип духовності. - Рівне: Рівненський держ. техн. ун-т, 2002. - 202 с

3. Сирітка Г. Виховання естетичних поглядів молодших школярів // Початкова освіта. – 2002. – № 13 – С. 5–8.

ВИХОВНІ АСПЕКТИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДІ

Когут Вікторія,

студентка 3 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Плетеницька Л.С., кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії

Актуальність проблеми. Волонтерська діяльність – це унікальний соціально-політичний та соціокультурний феномен, наскільки багатогранний, що традиційно вивчається дослідниками з позицій різних дисциплін та наукових підходів. Суб'єктами здійснення волонтерської діяльності є волонтери.

Мета. Описати вплив волонтерської діяльності на виховання учнівської та студентської молоді, зокрема студентів Івано-Франківського коледжу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Виклад основного матеріалу. Волонтерство – це свідома, добровільна і безкорислива робота на благо суспільства, яка виконується волонтерами з метою зміни реальності на краще; це унікальний соціально-політичний та соціокультурний феномен, наскільки багатогранний, що традиційно вивчається дослідниками з позицій різних дисциплін та наукових підходів. Волонтерська діяльність є формою роботи громадських організацій, що являє собою об'єднання людей, які спільно реалізують програму чи досягають мети та діють за встановленими правилами і процедурами. Згідно з українським законодавством, у громадській організації мають діяти принципи добровільного членства, рівноправності, самоврядування, законності і гласності. Існує п'ять етапів створення громадської організації, зокрема : проведення установчих зборів, легалізація, взяття на облік у державних установах, виготовлення печатки та відкриття банківського рахунку.

Відомо, що традиційними напрямками волонтерської діяльності є проведення заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, пам'яток історії та культури, сприяння проведенню заходів

національного та міжнародного значення, пов'язаних з організацією масових екологічних, педагогічних, спортивних, культурних та інших видовищних і громадських заходів. Таким чином, волонтерська діяльність досить широка і варіативна. Вона здійснюється з врахуванням певних принципів, таких як добровільність, сумлінність, безоплатність і законність.

В нашій науково-дослідницькій роботі «Виховні аспекти волонтерської діяльності молоді», яка була захищена на II етапі конкурсу МАНУМ, ми розглянули можливості виховання студентської молоді нашого коледжу засобами волонтерської діяльності. Відомо, що виховання – це складний і багатогранний процес формування особистості, створення оптимальних умов для її фізичного, психічного та соціального розвитку, а тому засобами волонтерської діяльності можливо формувати різні аспекти виховання: громадянське, моральне, екологічне, естетичне. Відомо, що громадянське виховання це формування громадянськості як інтегрованої якості особистості, що дає людині можливість відчувати себе морально, соціально, політично і юридично дієздатною та захищеною. В свою чергу волонтерська діяльність сприяє моральному вихованню, яке здійснюється у процесі соціалізації особистості. Основу морального виховання складають загальнолюдські та національні цінності, моральні норми, які є регуляторами взаємовідносин у суспільстві.

Висновки. Заходи волонтерської діяльності, які проводять в Івано-Франківському коледжі Прикарпатського національного університету, сприяють розвитку високоморальної всебічно розвиненої особистості, формуванню свідомого та гідного громадянина держави.

Список використаної літератури

1. Ліга М.Б., Щербакова Н.В. Волонтерські організації в Україні та закордоном: основні критерії класифікації/ М.Б. Ліга, Н.В. Щербакова /Київ, 2016.

2. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти –К., 2002.–528с.

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МНЕМОТЕХНІКИ

Яблінчук Марія,

студентка 3 курсу, спеціальність «Початкова освіта».

Науковий керівник – Плетеницька Л. С., кандидат

педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Нова українська школа презентувала пріоритети взаємин «учні-батьки-вчителі-школа», зокрема педагогіка партнерства, формування у школярів ключових компетентностей зокрема математичної, формування компетентностей повноцінної особистості та отримання якісної освіти. Перевантаження навчальним матеріалом на певному етапі викликає небажання учнів вчитися, знижує свідоме відношення до оволодіння знаннями, вміннями та навичками. Одним із способів активізації до навчального матеріалу та мотивації до навчання є використання мнемотехнічної технології, яка допомагає розвивати логічне мислення і сприяє розвитку компетентності здобувачів початкової освіти.

Мета статті полягає в обґрунтуванні та в ефективності впливу технології мнемотехніки на формування математичної компетентності здобувачів початкової освіти.

Виклад основного матеріалу. В психолого-педагогічній літературі мнемотехніку визначають як спосіб покращення засвоєння нової інформації шляхом свідомого утворення асоціативних зв'язків за допомогою спеціальних методів та прийомів [1]. Вагомий внесок у розвиток мистецтва запам'ятовування й популяризації мнемотехніки в навчанні здійснили Г. Чепурний, М. Зиганова, І. Матюгіна, та інші.

В. Козаренко виділив та описав основні складові частини мнемотехніки: народна, сучасна, педагогічна, класична, естрадна, спортивна. Класична мнемотехніка виникла як галузь ораторського мистецтва і використовувалась

для запам'ятовування послідовності викладу довгих промов, набір прийомів класичної мнемотехніки обмежений[2]. Засновником педагогічної мнемотехніки вважають Петра Рамуса. Педагогічна мнемотехніка не примушує запам'ятовувати хронологічні таблиці, вона робить акцент на логічному запам'ятовуванні під час інтенсивного сприйняття досліджуваного матеріалу: багаторазове читання тексту, повторення вголос, переписування навчального матеріалу з книги в зошит, перемальовування ілюстрацій з підручників і багато інших методів[3, с. 74].

Фахівці Асоціації розвитку творчої особистості «ВАРТО» Г. Чепурний та Т. Шевчук створили єдину класифікацію методів та способів. Вони виокремили п'ять базових методів: перетворення, зв'язування, порядкова система, підсилення та збереження, які складаються з певної кількості мнемотехнічних прийомів – порядку та способів дій, що дозволяють поліпшити ефективність засвоєння нової інформації. Ми розробили схему взаємозалежності між складовими компонентами та базовими методами мнемотехніки (див. сх. 1).

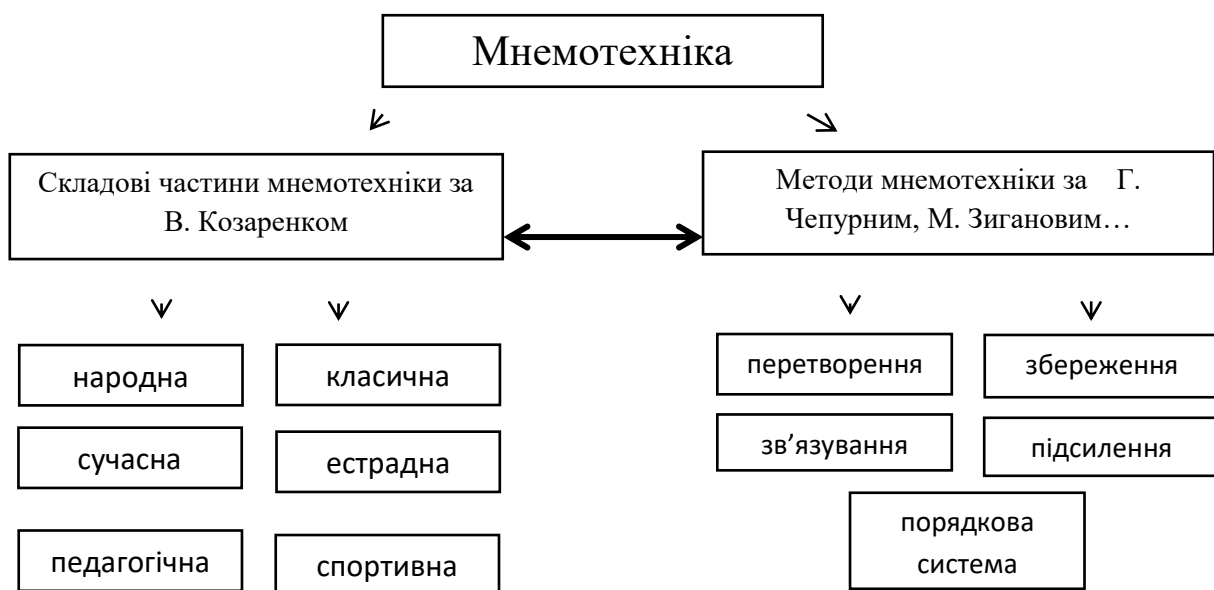

Схема 1. Структура мнемотехніки

Використання мнемотехніки під час формування математичних компетентцій (обчислювальної, алгебраїчної, геометричної, логічної, інформаційно-графічної) обумовлюється складністю навчальних програм та обсягом інформації, яку всім учням освоїти не під силу. Мнемотехніка залучає

природні механізми пам'яті мозку і дозволяє повністю контролювати процес запам'ятовування, збереження і відтворення інформації у математиці.

Сучасні вимоги європейського рівня розвитку освіти сприяють вільному вибору засобів навчання та максимальній самореалізації в умовах психологічного комфорту, зберігає психічне та фізичне здоров'я, що гарантує високу якість освіченості здобувачів початкової освіти.

Висновок. Використання мнемотехніки у навчальному процесі початкової школи допомагає вирішити такі завдання: розширити творчі можливості дитини завдяки гармонійній роботі лівої (логіка) і правої (творчість, образне мислення) півкулі головного мозку; формувати вміння ефективно і самостійно вчити математику; підвищувати самооцінку завдяки результативності навчання; збільшувати навчальну мотивацію, а з нею успіхи; позбутись механічного запам'ятовування формул, властивостей, обчислень; розвивати образну пам'ять.

Ці завдання виконуються при формуванні математичної компетентності завдяки впровадженню мнемотехніки шляхом формування практичних навичок, творчому підходу та створенню ситуації успіху, що є найдоцільнішою мотивацією процесу ефективного навчання математики та логіки.

Список використаної літератури

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юнікорм Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник / С. У. Гончаренко. – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 552 с.
3. Антощук Є. В. Учимося запам'ятовувати і пригадувати: швидка педагогічна допомога від Української школи ейдетики «Мнемозина» / Є. В. Антощук. – К.: Вирій, 2007. – 156 с.

ШКІЛЬНА ТЕАТРАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ЯК ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Щерба Ілона,

4 курс, спеціальність «Початкова освіта».

Науковий керівник – Процишин Н. А. , спеціаліст.

Актуальність проблеми. Як відомо, розвиток особистості не припиняється ні на хвилину. Виховання – це об'єктивний процес, який відбувається у суспільстві і незалежно від волі і бажання педагога, але піддається його впливу. Завдання педагога полягає в тому, щоб направити виховний процес у бік сходження дитини до людської культури, сприяти самостійному освоєнню досвіду і культури, вироблених людством за багато десятиліть. Слід також зазначити, що в умовах формування нової освітньої системи суспільству потрібні люди ініціативні, інтелектуальні, здатні мислити творчо. Шкільна театральна педагогіка як інноваційна модель навчання в освітньому закладі – це цікавий і різноманітний шлях, що має схожу пульсацію, спрямовану на перспективу розвитку саме такої особистості. Завдання на цьому шляху належить вирішувати сучасній школі. В рамках реалізації національної освітньої ініціативи робота вчителя спрямована на розкриття творчого потенціалу у дітей, соціально адаптованих до суспільства. Творча дитина – захоплений підліток – цілеспрямований студент – успішний спеціаліст – щаслива людина. Саме тому, на нашу думку, будь-які питання, що стосуються розвитку шкільної театральної педагогіки у нашій країні є дуже актуальними і своєчасними.

Мета: проаналізувати і висвітлити використання шкільної театральної педагогіки як інноваційної моделі навчання на уроках англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Розвиток системи освіти вимагає від педагогічної науки й практики вивчення і впровадження нових методів навчання і виховання дітей. На сьогоднішній день основним завданням сучасної школи є створення інноваційного простору для розвитку обдарованої та гармонійно цілісної особистості. Сьогодні кожний учитель та викладач повинен намагатися організувати інноваційний процес під час навчальної діяльності таким чином, щоб створити сприятливе навчальне середовище, в якому теорія і практика учнів

засвоювалась би одночасно. Для того, щоб викликати інтерес в учнів до вивчення іноземної мови, учителі повинні шукати нові, цікаві і результативні моделі, форми і методи навчання. Саме такою інноваційною моделлю вивчення англійської мови є шкільна театральна педагогіка.

Сучасні дослідники І. М. Дичківський, О. А. Лапіна, С. В. Нікітін стверджують, що поява шкільної театральної педагогіки формує особистісне становлення самосвідомості, культуру почуттів, здатність до спілкування, оволодіння голосом, пластичність та виразність рухів, виховує почуття міри і смак, які необхідні людині для перспективного успіху в будь-якій сфері діяльності. Шкільна театральна педагогіка виховує особистість учня засобами театального мистецтва. На думку Ю. О. Полікарпової, залучання до театру, починаючи зі шкільних років, дає можливість учням зрозуміти і усвідомити для себе, що театральне виховання – це багатий духовний пласт. На початку ХХІ століття заняття в шкільному театрі стає одним з найбільш бажаних захоплень підростаючого покоління України. Звичайно, тепер у школярів є багато привабливих видів дозвілля – ТВ, відео, комп'ютер, Інтернет, але живе спілкування один з одним за допомогою сценічного слова, театральної дії залишається незамінним. Як відомо, сьогодні особливо популярною стає підготовка театралізованих вистав на уроках англійської мови. Як стверджують сучасні педагоги Ю. Г. Кропова та А. А. Архітекторова, театралізовані уроки є однією з форм навчання, яка передбачає використання прийомів драматизації і інсценування для інтенсивності процесу оволодіння іноземною мовою. Постановка вистави та творчий характер завдань, що пропонуються у ході підготовки до неї, дозволяють індивідуальним здібностям дітей розвиватися у колективній формі навчання, відкриваючи тим самим широке поле для здійснення принципу співпраці і співтворчості. Позитивним аспектом цього виду діяльності є і те, що у процесі підготовки вистави та безпосередньо у процесі драматизації брати участь можуть усі учні, незалежно від їх рівня володіння мовою. Цей вид навчальної діяльності неминуче несе у собі високий потенціал, адже діти долучаються до спільної діяльності. З іншого боку, цей прийом також відкриває широкі можливості для індивідуальної роботи школяра. Драматизація розвиває емоційну і афективну сферу і цим збагачує особистість, розвиває симпатію, співчуття, виховує вміння перетілюватися в інших, жити їхнім життям, відчувати їх радість і горе.

Драматизація змушує учнів пропускати ситуацію через себе, надаючи їй особистісний характер. Також деякі вітчизняні дослідники (А.К. Маркова, Т.Н. Фоміна) розглядають драматизацію як засіб розвитку розумових дій і засіб розвитку довільної поведінки. На їх погляд, гра-драматизація – це завжди емоції, а там де емоції, там активність, увага і уява, там працює мислення. На їх думку, шкільна театральна педагогіка призводить до формування асоціативного мислення, розвитку пам'яті, навичок спілкування, творчої ініціативи. Приймаючи участь у театралізованих постановках, учні збільшують свій інтерес як до самого предмету, так і до культурних традицій країни, мова якої вивчається.

Розглядаючи зміст театральної роботи з дітьми у початковій школі, Л. М. Некрасова більшу увагу приділяє створенню перших позитивних вражень про театр. На її думку, дуже важливо, щоб з першого класу розпочалося накопичення того мінімуму театральних вражень, який би став основою для естетичного розвитку і подальшого інтересу до інсценувань на уроках англійської мови. Найістотнішим у період 6 – 8 років видається питання про якість перших побачених дітьми спектаклів. Саме перші враження дитини стають тим основним фундаментом, на базі якого відбувається надалі формування потреб, смаку та світогляду школярів. Підготовку дітей до сприйняття театрального спектаклю можливо здійснювати безпосередньо у процесі їх власної діяльності на уроках, але педагогові необхідно створити певні умови для такої роботи: використовувати на занятті з дітьми елементи театрального костюму, реквізиту, декорації, а також музичне супроводження. Слід також додати, що включення елементів театру в уроки у початковій школі дозволяє створити психологічно комфортну атмосферу заняття. Театральні вправи, які діти виконують на уроках, спрямовані на реалізацію наступних цілей:

- занурення дітей у властиву для цього віку стихію гри, згладжуючи рамки уроку;
- розвиток у дітей уваги, уяви, мислення, пам'яті;
- розвиток і підтримка пізнавальної потреби дитини;
- створення для дитини звичної ігрової атмосфери, що дозволяє їй плавно перейти від однієї провідної діяльності (ігрової) до іншої (навчальної).

Ще одну важливу роль відіграє артикуляція: учні повинні вимовляти слова чітко, виразно, якісно, так, щоб виступ був зрозумілим для присутньої аудиторії.

Значення шкільної театральної педагогіки в оволодінні уміннями і навичками мовленнєвої діяльності визначається, перш за все, тим, що вона виключає механічне відтворення матеріалу. У ході драматизації встановлюються прямі зв'язки з конкретною ситуацією, що створює сприятливі умови для засвоєння мовних структур і формування здатності спілкуватися на мові, що вивчається. Використання прийому драматизації на уроках вимагає ретельного попереднього опрацювання твору або його частини. Зміст уривка, а також відмінні риси кожного героя повинні бути ретельно опрацьовані і зрозумілі, адже це полегшує постановку. Саме тому використання елементів драматизації на уроках англійської мови позитивно впливають на розвиток навичок читання. Враховуючи усі очевидні переваги драматизації, слід також зазначити, що сьогодні сучасні викладачі активно використовують цей прийом у процесі навчання.

Висновок. Отже, можна зробити висновки, що у сучасному процесі вивчення іноземної мови театральні постановки є важливим і необхідним елементом. Використання театралізованої вистави як елементу шкільної театральної педагогіки забезпечує активну участь кожної дитини у заході, знімає мовний бар'єр, розкриває творчі здібності дітей, згуртовує дитячий колектив, а найголовніше – приносить радість, створюючи позитивну атмосферу для навчання мови. У той же час для вчителя робота над сценарієм, репетиції дає можливість додатково відпрацювати вимову учнів, ввести і закріпити нові лексичні одиниці, а також унікальну можливість спілкування з учнями в новому для обох сторін контексті.

Список використаної літератури

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І. М. Дичківський. – К.: Академвидав, 2004. – С. 352
2. Дзюїна О. В. Тетралізовані уроки і позакласні заходи на англійській мові / О. В. Дзюїна.– М.: ВАКО, 2006. – С. 176
3. Кропова Ю. Г. Театральні постановки на англійській мові як засіб розвитку комунікативної компетенції / Ю. Г. Кропова, А. А. Архітекторова// Проблеми і перспективи освіти. – М., 2013.–№24.– С. 100-105.

НАЦІОНАЛЬНО - ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: СУЧАСНІ ВИМІРИ

Менюк Іванна,

студентка 2 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Сороколита О.В.,

спеціаліст вищої категорії

Актуальність. На сучасному етапі становлення демократичної держави та інтеграції України до європейського співтовариства дедалі більшої гостроти набуває проблема формування духовної, високоморальної особистості - творця майбутнього, гуманіста, патріота України. Неабияка роль в цьому процесі відводиться освітньому закладу, який має стати осередком становлення громадянина України, готового самовіддано розбудовувати незалежну, демократичну державу, дбати про її національну безпеку, підвищення добробуту людей, сприяти єднанню українського народу та встановленню миру й злагоди в суспільстві.

Мета. Розкрити сучасні підходи в організації національно-патріотичного виховання у початковій школі.

Виклад основного матеріалу. Одним із пріоритетних напрямів організації виховної роботи у початковій школі є активне формування в учнів почуття патріотизму, любові до власної Вітчизни та рідного краю.

Патріотизм (від гр. patriotes-батьківщина) - любов до своєї батьківщини, відданість своєму народу, гордість за свій народ, прагнення захистити його надбання, продовжувати примноження його загальнолюдських і морально-духовних цінностей.

Кожен народ має свою систему національного виховання, яка відповідає його характерним рисам. Основою формування нового українця повинні стати: національні та європейські цінності; повага до національних символів; участь у громадсько-політичному житті країни; повага до прав людини; верховенство права; толерантне ставлення до цінностей та переконань представників іншої культури; рівність усіх перед законом; готовність захищати суверенітет та територіальну цілісність України.

Основними завданнями патріотичного виховання молодших школярів є формування здатності дитини пізнавати себе як члена сім'ї, родини, школи; як учня, жителя міста чи села; виховання у неї любові до рідного дому, вулиці, своєї країни, до рідного слова та державної мови, побуту, традицій українського народу [2. с.245-247].

Існують певні засоби національно-патріотичного виховання у початковій школі:

- засоби виховання національної свідомості - проведення диспутів: «Чи кожен вчинок можна назвати хорошим?», «Що значить бути патріотом?», «Чи кожна людина може бути совісною?»

- засоби проектної та соціальної діяльності - «Я і моя родина», «Мій родовід», «Родинні реліквії»; акції милосердя, благодійні акції на підтримку українських воїнів, ярмарки;

- засоби, які виховують любов до української мови, народу - «Свято рідної мови», «Шевченківське слово», свято «Козацькі забави», військово-патріотична гра «Зірниця», літературно-музична композиція «Небесна сотня – рана України» [3, с. 25-28].

Висновки. Національно-патріотичне виховання повинно бути стрижнем усієї навчально-виховної роботи початкової школи, оскільки ми повинні виховати особистість, яка має почуття гордості за свою державу, сумлінно виконує громадські доручення, усвідомлює соціальні проблеми Батьківщини та українського народу, любить рідних та близьких людей, пишається здобутками своїх співвітчизників. Без пробудження таких моральних феноменів, як патріотизм, обов'язок, совість, почуття власної гідності, працелюбність не можна побудувати успішну державу.

Список використаної літератури

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2015-2019 рр., затверджена на колегії МОН України 26 березня 2015 року.

2. Матящук В.П. Сучасне патріотичне виховання в школах України / В. Матящук. – Тернопіль : Мандрівець, 2014 – 384. – 245-247 с.

3. Вишняк М. Патріотичне виховання учнів за допомогою української мови та літератури // Рідна школа. – 2001. – № 9. – С. 25-28.

ДИТИНА-ЛІДЕР: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ.

Ірина Осадца,

2 курс, спеціальність “Початкова освіта”.

Науковий керівник – Сороколита О.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. У сучасних умовах, що характеризуються не тільки низкою соціально-економічних перетворень в українському суспільстві, а й безперервним оновленням та розвитком освітньої системи, проблема підготовки нового покоління майбутніх лідерів стає надзвичайно актуальною. Незаперечним є факт, що тільки творчо мислячі люди, які здатні відповідати за свої вчинки й мають почуття власної гідності, можуть успішно працювати над розбудовою нашого суспільства і держави.

Мета. Розкрити шляхи розвитку лідерського потенціалу у дітей.

Виклад основного матеріалу. Хто такий лідер? Лідер – це член групи, якого, завдяки його особистісним характеристикам група наділяє владою та повноваженнями, відповідно до яких він планує, організовує та контролює діяльність цієї групи [3, с.111].

Як визначити лідера у класі? У кожному класі є учні, які користуються популярністю та мають неабиякий авторитет серед однокласників.

Ознаки дитини-лідера:

- висока самооцінка, впевненість у собі;
- уміння обирати ефективну модель поведінки, здатність себе презентувати;
- уміння повести за собою, переконувати;
- здатність до ефективної комунікації;
- цілеспрямованість, чітке усвідомлення своєї мети.

Щоб розкрити у дитині лідера, необхідно навчити її активно спілкуватися, розвивати творче мислення, аналізувати свої почуття, емоції,

оцінювати себе з боку. Інакше кажучи, хочеш виховати лідера – розвивай у дитині особистість.

Шляхи розвитку лідерських якостей:

- допомогти дитині активізувати можливості та розкрити лідерський потенціал;
- допомогти визначити власні духовно-моральні пріоритети та цінності;
- навчити технологій самопізнання, самооцінки, самоорганізації;
- навчити самостійно ухвалювати рішення і відповідати за результати своєї діяльності;
- розвивати в дитини комунікативні навички, навчити його мислити незалежно та критично;
- допомогти позбутися непевності, страхів, сумнівів, комплексів, звички концентрації на негативі, навчити не боятися майбутнього [1, с.19].

Важливо пояснити активним учням, що лідерство – це, у першу чергу, відповідальність[2, с.14].

Висновки. Отже, щоб правильно розкрити лідерський потенціал у дитини, потрібно прикласти багато зусиль. Місія вчителя – не тільки формувати в дітей знання із свого предмета, а й навчити їх взаємодіяти з навколишнім світом. Необхідно допомагати дітям із лідерськими здібностями навчитися їх ефективно застосовувати. Ті, хто сьогодні навчаються в школі, завтра стануть дорослими. А допомогти їм стати успішними потрібно вже сьогодні.

Список використаної літератури

1. Алфімов Д. Сучасні концепції виховання лідерів: [проблема лідерства є ключовою для досягнення організаційної ефективності] / Д. Алфімов // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2011. – № 6. – С. 18-22.
2. Бришполь С. Виховуємо лідерів / С. В. Бришполь // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 9. – С. 14-17.
3. Сушик Н. Теоретичні основи формування лідерських якостей учнівської молоді / Наталія Сушик // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк, 2013. – С. 110-115.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. СУХОМЛИНСЬКОГО

Франчук Богдана,

студентка 2 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Сороколита О. В.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. В сучасних умовах державотворення в Україні зростає роль соціалізації молодших школярів. Цій проблемі присвячена більшість праць В. О. Сухомлинського, вона пронизує всю його педагогічну спадщину.

Мета. Висвітлити процеси соціалізації у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського, що стали джерелом збагачення сучасної педагогіки.

Виклад основного матеріалу. Педагогічну спадщину В. О. Сухомлинського пронизує ідея цілісного формування, розвитку особистості та її соціалізації. Педагог одним із перших у 60-х роках ХХ століття виокремлює проблему соціалізації як фактора гармонійного розвитку особистості.

У процесі виховання провідну роль відіграє спілкування вихователя з вихованцем, весь процес виховання характеризується як взаємодія його учасників, суспільна спрямованість виховання зберігається тільки тоді, коли учитель на основі педагогічної науки та глибокого знання своїх вихованців, конкретної ситуації, мети і завдань виховання може правильно спрямувати поведінку дітей на успішну діяльність та спілкування. «Дитинство, – наголошував учений, – найважливіший період людського життя, не підготовка до майбутнього життя, а дійсне, яскраве, самобутнє, неповторне життя» [1, с. 22].

В. О. Сухомлинський ставить питання соціалізації як важливого чинника формування виховного впливу. «Суспільна сутність людини проявляється в її відношеннях, зв'язках, стосунках з іншими людьми. Пізнаючи світ і себе як частину світу, вступаючи в різні стосунки з людьми, дитина входить до суспільства, стає його членом. Цей процес залучення особистості до

суспільства і, відповідно, процес формування особистості вчені називають соціалізацією» [1, с. 51].

Учений розглядає соціалізацію відповідно до мети виховання: формування вільної, відносно автономної особистості, для якої характерна чистота та краса моральних відносин. У процесі взаємодії з оточенням кожна особистість має право вибору на основі своєї совісті, яка, за твердженням В.О. Сухомлинського, є тим безвідмовним засобом, який служить активним проявом «невідступності» від моральної вимоги, необхідності постійного самоконтролю. [2]

На початкових етапах соціалізації, в молодшому шкільному віці, на думку В. О. Сухомлинського, в свідомості дитини ще важко утвердити стійкі погляди і ідейні переконання, в основі їх лежать образні уявлення, переживання, почуття. Це своєрідні «відбитки» того образу життя, який домінує в поведінці дитини. Він підкреслював: «В сім'ї, в найтонших доторках батька та матері до дитячого серця і розуму пишеться наймудріша, найважча і в той же час найпростіша – бо вона доступна кожному батьку, кожній матері – сторінка книги, яку ми називаємо суспільним вихованням. Суспільство – це величезний дім, побудований з маленьких цеглинок-сімей» [3, с. 15].

Висновки. Педагогіка Сухомлинського дещо випередила свій час. Педагогічна спадщина і життєвий досвід В. О. Сухомлинського свідчать про глибоке розуміння природи дитини, намагання педагога допомогти вчителю, вихователю у такому складному педагогічному процесі як соціалізація особистості. Його твори і в майбутньому будуть перечитувати педагоги, батьки тому, що у них поєднується висока професійна компетентність вчителя та глибока народна мудрість вихователя.

Список використаної літератури

1. Сухомлинский В. А. Мудрая власть коллектива (методика воспитания коллектива) / В. А. Сухомлинский. – М.: Мол. гвардия, 1975. – 270 с.
2. Гордуз Н. О. В. О. Сухомлинський про соціалізацію: технологічний аспект: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/11_7.pdf
3. Сухомлинский В.А. Мы продолжаем себя в детях / Сост. О.С. Курин. Москва, 1975. – 398 с.

КІБЕРЦЬКУВАННЯ – ПРОБЛЕМА ПОКОЛІННЯ Z

Валентина Бойчук,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Стамбульська Т. І.,

кандидат педагогічних наук, спеціаліст.

Актуальність проблеми. Вони вирости зі смартфоном в одній руці і планшетом в іншій. Ці молоді люди використовують такі соціальні мережі як Snapchat, Instagram, Facebook та YouTube. Знають що таке Direct, хейтити, хайп, реклама по бартеру. Вони пов'язані соціальними мережами, але ізольовані один від одного фізично. Їхньою особливістю вважається інший формат сприйняття інформації. Для покоління Z пост уFacebook і Twitter буде нести більше сенсу, ніж прочитана книга. Але з 2015 року сучасні діти звертаються за допомогою переважно через депресії та інші душевні розлади, які стосуються їхнього подальшого життя. То що ж відбувається з сучасними дітьми?

Мета. Висвітлити вплив негативних явищ, із якими можуть зіштовхнутися підлітки під час користування мережею Інтернет .

Виклад основного матеріалу. Дорсі сказав, що технологія стала ключовим маркером ідентичності даного покоління. Наприклад, бебі-бумери віддають перевагу спілкуванню «віч-на-віч», покоління X є великим шанувальником розмов по телефону (або принаймні по електронній пошті). Що таке покоління Z? Представники цього покоління не використовують «ГДЗ» – вони «гуглять». Вони не запитують дорогу у перехожих – вони шукають потрібне місце за допомогою навігатора. У них є програми обміну повідомленнями, які «не залишають паперового сліду». Вони роблять покупки в Інтернеті, причому не завжди в тій країні, у якій живуть.

Але вони страждають від низької самооцінки і не тільки. А все тому, що вони живуть в епоху красиво оброблених фотографій в Instagram, які не відповідають реальності та кількості «лайків» під своїми фотографіями та публікаціями [1, с. 252].

У мережі з'явився один із видів сучасного насильства. Відомо, що будь-яка поведінка, що здійснюється через електронні або цифрові засоби масової

інформації окремими особами або групами, які неодноразово повідомляють ворожі або агресивні повідомлення, спрямовані на заподіяння шкоди або незручності іншим – називають кіберцькуванням, і це та форма агресії, на яку дуже легко натрапити у мережі Інтернет [2, с. 15].

Відмінності кібербулінгу від булінгу зумовлюються особливостями Інтернет-середовища: анонімністю, можливістю підмінити ідентичність, охоплювати велику аудиторію одночасно, здатність тероризувати та тримати у напрузі жертву будь-де і будь-коли. У даному випадку майже неможливо виявити кібер-переслідувача. Поява кіберцькування в основному пояснюється широким проникненням інтернет-пристроїв до підлітків та дітей. Дослідження показало, що покоління Z в чотири рази частіше, ніж Millennials, покоління X, або babyboomers, у віці 13-ти років отримали свій перший смартфон, на відміну від старших поколінь, котрі за статистикою найчастіше отримували його у віці 18-ти років [1, с. 252].

Будь-яка форма залякування, он-лайн або оф-лайн, має негативні наслідки для жертви, що викликає фізичний, психологічний і психічний стрес. Жертви насильства піддаються підвищеному ризику потрапити в депресію. Вони можуть почувати себе сумними, самотніми і нездатними спати і їсти, або втрачати інтерес до діяльності. Знуцання може призвести до постійних думок про самогубство, які можуть продовжуватися у дорослому віці.

Наскільки значною є проблема? «Більше, ніж думають більшість людей», – каже Люсінда Франк з «DailyBeast». Вона цитує наступну статистику:

«Близько 50 тис. підлітків щороку намагаються здійснити самогубство, а 5 000 – успішно його здійснюють. Близько 15 тис. підлітків стверджують, що їх атакували в Інтернеті. Нове дослідження, проведене Центром дослідження кіберзлочинності, виявило, що близько 20% школярів заявили, що вони серйозно роздумували про самогубство і що люди, з яких знуцаються в Інтернеті, майже вдвічі частіше намагаються здійснити його. Крім того, дев'ять підлітків, як повідомляється, вчинили самогубство, переживши кіберзалякування в Ask.fm»

Facebook, Twitter, YouTube, Ask.fm та Instagram були включені до списку п'яти мереж з найвищим відсотком користувачів, які повідомляють про досвід

кіберзалякування. Особливий інтерес представляє Instagram. Адже кіберцькування цій мережі може відбуватися по-різному: розміщення образливого зображення когось іншого, розміщення ненависних коментарів, агресивних підписів або хеш-тегів, або створення підроблених профілів, які роблять вигляд, що то хтось інший.

Сучасні школи відіграють важливу роль у запобіганні кіберзалякуванню, незважаючи на ситуації, коли знущання не відбувається на території закладу чи впродовж навчального дня. Сьогодні заклади освіти зобов'язані вживати певних заходів, якщо для них стає відомою інформація, пов'язана із інтернет-залякуванням [2, с. 17].

Також батькам важливо пам'ятати, що сім'я є основним джерелом, який визначає поведінку дитини в колективі. Саме розрив між батьками та дітьми формує безконтрольність, безавторитетність та жорстокість молодшого покоління і безапеляційність застосування насилля.

Висновки. Ми покоління Z, ми його таким зробили і тільки нам під силу його змінити. Перед тим, як захейтити блогера у коментарях або облили брудом будь-кого зфейкової сторінки – подумай добре. Якщо знаєш людину, котра зіткнулась з інтернетцькуванням – допоможи їй. Кожен неодноразово наголошував на жорстокості нашого суспільства, і був її породжувачем. Зменшити кількість самогубств серед дітей та підлітків можна припинивши негативний вплив на них. Тому майбутнє нашого покоління в руках усіх нас.

Список використаної літератури

1. Когутяк Н. Особливості самопрезентації підлітка в середовищі віртуального спілкування: причини кібербулінгу. Збірник наукових праць : філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ : Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2014. Вип. 19. Ч. 1. 252 с.

2. Харламова І. Насильство та жорстокість у школі. Реалії сучасності. Методичні рекомендації щодо роботи з дітьми. Соціальний педагог. 2007. № 9. С.15–20.

ІМІДЖ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Іванна Медик,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Стамбульська Т. І.,

кандидат педагогічних наук, спеціаліст.

Актуальність проблеми. Професія вчителя є особливою. Педагоги – це люди, які завжди перебувають у полі зору учнів, батьків, колег, виконуючи важливу соціальну місію. Тому, імідж – це своєрідний людський інструментарій, що допомагає вибудовувати взаємини з навколишнім світом. Це не тільки візуальний образ, але і спосіб мислення, дії, вчинки, уміння спілкуватися, мистецтво говорити й, що важливо, слухати. Адже правильно обрані тон розмови, тембр голосу, доречні рухи значною мірою визначають образ учителя перед учнями й колегами. Разом із тактом, освіченістю, діловими якостями зовнішність педагога є продовженням його достоїнств або ще однією негативною рисою, що заважає в житті та кар'єрі.

Мета. Висвітлити проблему формування іміджу сучасного вчителя закладу початкової освіти.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до наших підходів основними характеристиками особистісної самореалізації майбутнього вчителя, його професійної педагогічної свідомості є імідж, який обумовлює самореалізацію особистості та високий статус професії вчителя.

Більшість психологів вважають, що образи як психологічні утворення чинять вагомий вплив на поведінку людини. Як зазначає Е. Семпсон: «Особистий імідж – це ваш образ. Ви не можете не мати іміджу! Хочете ви цього чи ні, довколишні бачать те, що ви обрали, щоб показати їм... Те, як ви йдете, сидите чи стоїте, є результатом навчання, темпераменту та умов, але те, як ви одягаєтесь, є результатом вашого особистого вибору».

Педагогам необхідно приділяти значно більше уваги формуванню власного образу, ніж спеціалістам інших професій, тому що саме вони

формують імідж своїх учнів, адже вчитель для них – еталон. Це доводить і той факт, що ще Н. Добролюбов писав: «Вчителями мають бути кращі люди суспільства» [1, с. 5].

Що ж у сукупності становитиме імідж? У першу чергу, ми вважаємо, що це позиція педагога – його внутрішнє «Я» (професійна культура й мислення, емоційність та творчий настрій, вишуканість, внутрішня стійкість й гідність, позиція та ступінь мобілізації тощо). Не менш важливими будуть і зовнішній вигляд учителя, і вміння використовувати вербальні і невербальні засоби спілкування [2, с. 67]

Сучасному вчителю закладу початкової освіти, а особливо молодому, учні надто важко вибачають будь-які недоліки. Дослідження показали, що в 75 % випадків перше враження є правильним. Що запам'ятовується під час першої зустрічі з незнайомцями? Так, зовнішній вигляд.

Зовнішній вигляд учителя запам'ятовується учням із першого спілкування і це враження з часом дуже важко змінити. Не секрет, що діти хочуть мати вчителя приємної зовнішності, елегантно одягненого, охайного, з привабливим макіяжем, модною зачіскою та хорошими манерами. Від учнів початкових класів нерідко можна почути, що в них «найкрасивіша» або «найкраща» вчителька.

Як зазначав авторитетний педагог А. Дістервег, «...учитель повинен свідомо йти в ногу із сучасністю, проймається й надихатися силами, що пробудилися в ній. Жалюгідна кожна людина, що відстала від свого часу; поява ж учителя молоді, який сам живе в минулому, викликає лише співчуття всіх людей, які живуть в ногу з часом й мислять суголосно зі своїми сучасниками» [3, с. 16]. Тому, постаючи перед класом, учитель має бути впевнений, що виглядає гідно й сучасно.

Навіть класики акцентували свою увагу на тому «ЯК ПОВИНЕН ВИГЛЯДАТИ ПЕДАГОГ». А. Макаренко зазначав: «Я повинен бути естетично виразним, тому я жодного разу не вийшов з непочищеними чобітьми або без пояса. Я теж повинен мати якийсь шик, у міру сили та змоги, звичайно. Я не

допускав у клас учителя, якщо він був неохайно одягнений...» [3, с. 34]. А також: «Я теж повинен бути таким радісним, як колектив. Я ніколи не дозволяв собі мати сумне обличчя. Навіть коли в мене були неприємності, коли я хворий, я повинен уміти не виявляти цього перед дітьми» [3, с. 23]. Тому, потрібно розумно враховувати вимоги моди, створюючи свій зовнішній вигляд, і дотримуватися правила: бути одягненим, за можливістю, якомога більш елегантно та сучасно.

Висновки. Отже, питання зовнішнього вигляду вчителя не нове, проте його актуальність із роками не зникає. Удадо підібраний гардероб допоможе не тільки справити приємне враження на довколишніх, а й підкреслить професійні та особисті якості педагога. Крім того, актуальним і доцільним є необхідність удосконалення наявної системи розвитку педагогічної майстерності щодо створення механізму формування стійкого цілісного образу педагога (педагогічного іміджу), який забезпечить оптимальні умови для навчання й виховання учнів.

Список використаної літератури

1. Добролюбов Н. А. Чтобы в воспитании господствовало разумность: Избранные педагогические высказывания, 1936. 388 с.
2. Ковальчук Л. Формування іміджу майбутнього вчителя у процесі вивчення педагогічних дисциплін в класичному університеті. Львів : Вісник Львівського університету. Серія педагогічна, 2007. Вип. 22. С. 65–74.
3. Кузьмінський А. І., Омельченко В. Л. Особистість учителя у висловлюваннях представників вітчизняної та зарубіжної педагогіки, діячів науки, культури. Педагогіка : Хрестоматія. Київ : Знання-Прес, 2003. 700 с.

АНТИБУЛІНГ ЯК СПРОБА ДО ПРИМИРЕННЯ

Катерина Микитюк,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Стамбульська Т.І.,

кандидат педагогічних наук, спеціаліст.

Актуальність проблеми. Останнім часом серед учнівської молоді надзвичайно загострилася проблема насильства, здійснюваного самими дітьми одне до одного, широко розповсюджена під терміном «булінг». З англійської мови (bullying) дослівно означає «бикування», що вже дає нам зрозуміти сутність самого поняття. З'являються різноманітні публікації в соцмережах, все частіше можна побачити скарги на батьківських порталах. Учителі зазначають, що стикаються з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України запровадити профілактику насилля серед учнів. Тому, необхідністю є попередження та подолання проявів насильства та відкритої агресії в шкільному середовищі.

Мета. Розглянути проблему булінгу у загальноосвітніх закладах, способи протидії та запобігання цькуванню серед учнів початкової школи.

Виклад основного матеріалу. Сучасність диктує нам нові умови життя та розвитку, дехто тихо йде за течією та потрапляє під цькування своїх однолітків, що робить його існування складним та суворим. Страждають від булінгу не тільки ті, хто його зазнають, але й ті хто породжують, а також «спостерігачі» цього дійства.

Булінг – це здійснення тривалого фізичного або психологічного насилля, яке не має характеру самозахисту, з боку одного індивіда або цілої групи щодо іншого індивіда [2, с. 18]. Це процес свідомого жорстокого ставлення, агресивної поведінки з метою заподіяти шкоду, викликати страх, тривогу або ж створити негативне середовище для людини.

У початковій школі діти ще не займаються жорстким булінгом, але вже можуть бути нетолерантними до інших. «Щойно вчитель починає вибудовувати систему конкуренції та пріоритетів – діти починають один одного травити» – говорить психолог Олена Ратінська. Справжній булінг розпочинається,

зазвичай, у середній школі. Тому нам, як майбутнім учителям початкової школи необхідно створити всі умови для запобігання булінгу серед учнів.

У процесі подолання шкільного насилля важливим є й урахування вікових особливостей. Так, якщо для молодших дітей більшу роль відіграють батьки, то відповідно – основне завдання – це співпраця із сім'єю. Для старших учнів більшу роль відіграють власні колективи, в яких вони взаємодіють [1, 12].

Ще у початкових класах ми повинні створювати безпечне та приємне середовище для кожної дитини. Багато уваги слід приділити формуванню здорових стосунків між дітьми та дорослими, робити їх сповненими поваги, розуміння, розвивати здатність говорити про свої потреби та поважати потреби інших. Діти, які вміють повноцінно спілкуватися, як правило, не розпочинають булінг і скоріше реагують в ситуаціях, коли вони стають свідками неприємних подій.

Також варто застосовувати різні тренінги та ігри, де діти демонструють уміння говорити «ні» на пропозиції однолітків, називають способи протистояння насиллю у своєму середовищі. Ми повинні формувати толерантність у групі, оскільки однією з головних причин цькування за якісними ознаками є неусвідомлення відмінностей кожного [2, с. 19].

Висновки. Таким чином, діти потребують підтримки від дорослих, які б допомогли їм розвинути здорові відносини з людьми не лише у школі, але й упродовж усього їхнього подальшого життя. Нам, як майбутнім учителям початкових класів, необхідно створити всі умови для комфортного перебування дитини у школі. Кожен учень має почувати себе безпечно, поважати своїх однолітків, враховувати думку інших. Ми маємо велику відповідальність за наших вихованців і не повинні допускати шкільного цькування. Тому, запобігання булінгу різними методами та прийомами є необхідністю для створення міцного та дружнього класного колективу.

Список використаних джерел

1. Алексеенко Т. Ф. Явища мобунгу та булінгу в стосунках групи та особистості. Шлях освіти. 2012. № 2. С. 12–16.
2. Сидорук І. Булінг як актуальна соціально-педгогічна проблема. Соціальна педагогіка. 2015. № 1. С. 17–23.

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕДАГОГА

Ольга Паньків,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Стамбульська Т. І.,

кандидат педагогічних наук, викладач.

Актуальність проблеми. Гуманізація, демократизація та реформація освіти загалом зумовлюють посилення уваги до різних характеристик професійної культури педагога, зокрема питання щодо його мовлення. Адже культура мовлення є одним із вирішальних чинників у налагодженні вчителем соціальних, професійних контактів, засобом його вираження за допомогою мови і мовлення. Вона віддзеркалює ціннісні орієнтації, гармонію професійних знань, комунікативних і морально-психологічних можливостей, характеризує його вихованість, уміння висловлювати думки, дотримуватися етичних норм спілкування.

Мета. Висвітлити питання мовленнєвої культури педагога; розкрити основні характеристики та показники педагогічного мовлення.

Виклад основного матеріалу. Сьогодення характеризується зміною орієнтирів та цінностей професійної педагогічної діяльності. Пріоритетними в освітньому процесі стають індивідуальність, особистість учня, його розвиток, самоцінність дитинства. Вчитель із джерела інформації, транслятора знань перетворюється на організатора, режисера сприятливого розвивального середовища, в якому створюються умови для максимального розкриття потенційних можливостей кожного вихованця. Від його вмінь налагоджувати стосунки з дітьми, їхніми батьками, колегами, оточуючими значною мірою залежить розвиток особистості молодшої людини, сприймання нею навколишнього світу. Людина, яка не має здібностей до спілкування з людьми, організаційних, комунікативних здібностей до педагогічної діяльності, не може стати справжнім професіоналом. «Справжній учитель за всі часи зберігав неповторність своєї особистості. Вірний своєму покликанню, він являє

високоморальний приклад практичних дій, утверджує гуманістичні принципи добра і справедливості, зміцнює духовний зв'язок поколінь» –, говорив В.А. Сластьонін.

Основою професійної діяльності педагога є управління взаємодією між учасниками освітнього процесу, а однією з найважливіших умов забезпечення його ефективності є розвинена культура мовлення фахівця. Через мовлення здійснюється обмін думками, почуттями, переживаннями, способами поведінки, звичками, задовольняються потреби у спілкуванні. Воно є засобом взаєморозуміння та головним провідником інформації, яку засвоює дитина. Сам процес говоріння, усні висловлювання впливають на почуття, свідомість, стимулюють мислення, уяву особистості, дають можливість самовиразитись. Тому в педагогічному процесі домінуючими є словесні методи виховання: пояснення, розповідь, бесіда, вказівки, інструкції, доручення, вимоги тощо. На думку С. Гончаренка, «культура мови – це дотримання установлених норм вимови, слово та формовживання й побудови фраз»[1, с. 182].

Культура мови має теоретичний і практичний аспекти. Теоретичний передбачає ознайомлення з мовними нормами, практичний – власну мовну майстерність [2, с. 11]. Термін «культура мовлення» багатозначний. Із практичного погляду передбачає досконале нормативно правильне дотримання лексичних, граматичних, орфоепічних, стилістичних, фразеологічних норм літературної мови, вміння активно використовувати мовні закономірності. Культура мовлення – це такий вибір й організація мовних засобів, які в певній ситуації спілкування за умов дотримання мовцем і слухачем мовних норм та етики спілкування дають змогу отримати найбільший ефект в досягненні комунікативних завдань. Культура мовлення вчителя передбачає наявність у нього комунікативних якостей, вміння слухати, володіння технікою мовлення. Основними її характеристиками (показниками) є: духовність, діалогічність, експресивність, змістовність, логічність, нормативність, точність, стислість, простота, емоційна та фонетична виразність, яскравість, образність, постановка голосу, відповідність між змістом і тоном, словами та жестами, мімікою,

інтонаційна розмаїтість, чітка дикція. З метою оволодіння мовленнєвою культурою педагогу необхідно знати артикуляційні, тембральні, тональні особливості власної вимови, вміти обирати найприємніше звучання голосу відповідно до конкретних умов, визначаючи динаміку, темп, тембр, не забувати про чітку вимову звуків, складів, фраз.

Висновки. Отже, культура мовлення педагога – важливий компонент професіоналізму фахівця та інструмент досягнення ним цілей у контактах з учнями, колегами, батьками. Культура мовлення вчителя є не лише показником його професійних якостей, а й фактором, що впливає на його визнання у педагогічному світі. Учителі, які не володіють мовленням на належному рівні, не можуть бути задоволеними собою, що негативно позначається на їхній поведінці, професійній діяльності.

Список використаної літератури

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
2. Клєшова О., Кравчук О. Культура української мови : навчальний посібник. Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2011. 219 с.
3. Педагогічна майстерність : підручник / за ред. І. Зязюна – 2-ге вид., допов., переробл. Київ : Вища школа, 2004. 422 с.

НЕЯКІСНІ ДИТЯЧІ МУЛЬТФІЛЬМИ ЯК ЗАГРОЗА ЕМОЦІЙНОМУ, ДУХОВНОМУ ТА МОРАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Ірина Федяк,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Стамбульська Г. І.,

кандидат педагогічних наук, спеціаліст.

Актуальність проблеми. Мультфільми є особливо небезпечним засобом впливу, оскільки основна цільова аудиторія – діти. На жаль, сьогодні трансльовані мультфільми побудовані безграмотно етично, психологічно чи педагогічно і можуть нести небезпечні для дитини наслідки.

Мета. Висвітлити проблему неякісних дитячих мультфільмів як загрозу емоційному, духовному та моральному розвитку дитини.

Виклад основного матеріалу. Видатний педагог Василь Сухомлинський писав «Діти повинні жити у світі краси, гри, казки, музики, малюнка, фантазії, творчості» [2, с. 18]. Мультфільми – це дуже дитяча річ. По силі впливу їх можна порівняти з книгами казок, які всі дуже люблять.

Нав'язливий перегляд мультфільмів, часом одних і тих же – це своєрідна форма дитячої залежності. Згідно зі статистичними даними діти від двох до восьми років переглядають їх у середньому більше трьох годин на день.

Таке надмірне захоплення є дуже шкідливим не тільки для фізичного здоров'я дитини, а й для психічного. Вченими доведено, що чим більше часу дитина проводить за переглядом мультфільмів – тим менше вона читає. Якщо ще з раннього дитинства привчити її до мультиків, надалі буде дуже складно прищепити дитині любов до читання. Вона звикає до динамічної картинки, постійної зміни кадрів і книга здається їй занадто статичною та нудною.

З часом таке пасивне ставлення чи сприйняття переносяться і на реальне життя. Дитині складно зосередитися над виконанням завдань на уроках; вона звикає користуватися готовими рішеннями і все рідше мислить творчо. Перегляд телевізора і мультиків відбирає у школярів час на інші заняття: малювання, читання, ліплення, заняття спортом і т. д.

Є учні, які не можуть засвоювати інформацію на слух, страждають від недорозвинення мови й емоцій. Західні вчені встановили, що це діти, яких у ранньому дитинстві «виховував монітор»[1, с. 9].

Дитина всю інформацію сприймає у вигляді образів. Із них, як із кубиків, вона будує свою модель світу. Не секрет, що часто некерована агресивна поведінка учнів пов'язана з копіюванням ними поведінки героїв популярних мультфільмів. Справа в тому, що кількість мультфільмів для дітей, що містить в собі сцени насильства і жорстокості зростає, а школяр, з властивою їй сприйнятливостю, переносить побачене у звичайне життя.

Тому ми виділяємо такі характеристики неякісного (неправильного) мультфільму:

1. Головні герої розфарбовані яскравими кольорами.
2. Головні герої агресивні, вони прагнуть завдати шкоди собі та оточуючим.
3. Обличчя як естетичний стереотип, який переслідує протягом життя.
4. У жіночі образи втілюється така якість, як садизм.
5. Демонстрація небезпечних для життя дитини форм поведінки.

На нашу думку, саме ці ознаки можуть породжувати у дитини емоційну, моральну та духовну дисгармонію. Доведено, що діти, які дивляться мультики в помірній кількості, більш інтерактивні та розвинені як за соціальними нормами, так й інтелектуально. Таким школярам легше знайти контакт або компроміс з однолітками, ніж тим, які весь вільний час проводять за монітором [1, с. 13].

Висновки. Таким чином, не варто залишати дитині можливості дивитись мультфільми, бо це їй просто необхідно. Проте важливо відповідально ставитись до вибору мультиплікаційного матеріалу, пропонуючи увазі дитини лише добрі та повчальні мультики, які не містять сцен насильства чи яскравих прикладів девіантної поведінки, що може негативно впливати на емоційну, моральну та духовну сфери особистості.

Список використаної літератури

1. Баженова Л. М. Психологічні особливості сприйняття фільмів і телевізійних передач молодшими школярами. Початкова школа. 2015. № 11. С. 8–13.
2. Чорна Л. Сучасне телебачення та його вплив на внутрішній світ і поведінку людини. Психолог. 2017. № 46. С. 18–22.

ПІДГОТОВКА НОВОГО ПОКОЛІННЯ ВЧИТЕЛІВ ВІДПОВІДНО ДО ЗАПИТІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Дана Шевчук,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Стамбульська Т.І.,

кандидат педагогічних наук, спеціаліст

Гарний учитель може навчити інших навіть того, чого сам не вміє

Т. Котарбінський

Актуальність дослідження. Українська школа буде успішною тоді, коли до неї прийде справжній фахівець, людина-лідер, яка може вести за собою, яка любить свій предмет, яка його фахово викладає [1, с. 16], учителі, які використовуватимуть особистісно орієнтований та компетентнісний підходи у своїй діяльності. Тож, педагог Нової української школи, як агент змін, патріот, інноватор та професіонал у цілому, покликаний навчати для життя, надихати та захоплювати, створювати цікавий позитивний освітній простір для учнів.

Мета. Розкрити особливості підготовки й підтримка педагогів нового покоління.

Виклад основного матеріалу. Сучасний учитель Нової української школи удосконалити свої професійні уміння та навички може завдяки проходженню навчання на таких освітніх платформах як EdCamp та Edera.ua, на курсах підвищення кваліфікації в ІШПО та шляхом неформальної освіти [2, с. 10].

У контексті прогресуючих процесів реформування освітньої галузі України, побудови Нової української школи, актуальною є її складова – якісне забезпечення закладів освіти педагогічними працівниками. Ключовим фактором, що впливає на цей елемент є проблема самоосвіти вчителів, спрямована на професійне самовдосконалення та подальший розвиток педагога. У науці та практиці ця проблема досліджена достатньо широко, проте, що стосується процесів реформування, то немає одностайного тлумачення змісту

самоосвітньої діяльності педагога, а тому ми вважаємо за необхідне викласти свої думки з приводу цього [3, с. 72].

Нинішня школа повинна підготувати учнів до життя в суспільстві, враховуючи необхідні компетентності. Наразі вся наша освіта переходить на нову компетентнісно орієнтовану модель і це спонукає до кардинальних змін професійного розвитку вчителів. Нова українська школа готова відкрити свої двері для компетентних, комунікативних, інформаційно грамотних, вмотивованих, креативних, відкритих до нових змін педагогів. Велику увагу слід приділити професійним цінностям учителів, оскільки саме це є нагальною потребою сьогодення. Яким же повинен бути сучасний учитель Нової української школи? У першу чергу це вчитель, робота якого спрямована на всебічний розвиток учня як особистості, розвиток талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян [3, с. 87].

Сучасний учитель, який буде втілювати новітні реформи в українській освіті повинен постійно професійно зростати. Йому необхідно ділитися своїм досвідом із колегами, учнями та батьками, для цього служать портфоліо, блоги, сайти вчителів тощо.

За прогнозом науковців до 2050 року штучний інтелект перевершить людський, тому вчитель Нової української школи повинен усвідомлювати, що йому потрібно постійно вчитися [3, с. 99].

В умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» суспільство потребує вчителя нового формату, який є компетентним, вмотивованим, ІКТ грамотним, відкритим згідно із сучасними вимогами. Тому до педагога нового покоління висувуються наступні вимоги: гнучкість і швидке пристосування до нових змін у сучасному цифровому світі, комунікація та постійна співпраця, вміння користуватися сучасними засобами комунікації, прояв креативності в освітньому процесі, лідерські якості, інноваційність, медіа та ІКТ- грамотність [3, с. 102].

Окрім того, ми вважаємо, що вчителів початкової школи важливо знати як виробляти та публікувати цінний контент, які соціальні мережі є безпечними та корисними для вчителів.

Висновки. Таким чином, названі навички допоможуть учителям Нової української школи професійно розвиватися, бути успішним у XXI столітті, адже професійний розвиток – це процес, у результаті якого педагогові вдається не тільки зберегти, а й поліпшити якість своїх професійних навичок та вмінь.

Список використаної літератури

1. Електронна платформа «EdEra – інтерактивна он-лайн освіта». URL : <https://www.ed-era.com/nus> (дата звернення : 11.03.2019).

2. Електронна платформа «Нова українська школа». URL : www.nus.org.ua (дата звернення : 12.03.2019).

3. Сидоренко В., Швень Я. Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології, 2018. № 1. С. 47–120.

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ПРИЙОМІВ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ

Вікторія Дуда,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Цюняк О. П., кандидат

педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії.

*Колись і глухота, і сліпота, і розумова відсталість будуть подолані
медично і біологічно, але ще раніше педагогічно та психологічно.*

Л. С. Виготський

Актуальність проблеми. Сьогодні в Україні впровадження інклюзивного навчання визнано пріоритетним напрямом розвитку освіти. Адже, у суспільстві є різні категорії вихованців, певна частина з яких має проблеми, пов'язані зі здоров'ям та фізичним і психічним розвитком. На жаль, чисельність дітей, які потребують інклюзивного навчання, зростає. Робота з дітьми з порушеннями мовлення є не менш важливою, а ніж з іншими дітьми із особливими освітніми потребами. Формування повноцінної мовленнєвої діяльності дітей з порушенням мовлення за допомогою ігрових прийомів є актуальною проблемою, що потребує обґрунтування, вироблення рекомендацій щодо їх застосування батьками та педагогами.

Мета. Проаналізувати проблему використання деяких ігрових прийомів у роботі з дітьми з порушенням мовлення в інклюзивному класі.

Виклад основного матеріалу. Зосередимо увагу на роботі вчителя з дітьми із мовленнєвими порушеннями в інклюзивному класі. **Мовленнєві порушення** – відхилення від мовленнєвої норми, які повністю або частково перешкоджають спілкуванню й обмежують можливості соціальної адаптації дитини [2]. Мовні порушення діляться на дві групи: **порушення усного мовлення** (дисфонія, браділалія, тахілалія, дислалія, ринолалія, дизартрія, алалія, афазія, та заїкання); **порушення писемного мовлення** (дислексія, дисграфія).

Ігри з мовленнєвими завданнями займають провідне місце у роботі з дітьми з порушенням мовлення. Залежно від етапу й мети корекційного впливу ігри поділяють на: ігри для розвитку фонематичних процесів; розвитку пасивного та активного словника; розвитку та корекції звуковимови; розвитку граматичної будови мовлення; розвитку фізіологічного та мовленнєвого дихання; розвитку дрібної моторики рук. Приміром, для розвитку фізіологічного й мовного дихання рекомендують використовувати гру «*Дми на метелика*» (дорослий виготовляє паперового метелика, прив'язує його до палиці, тримає в дитини над головою і пропонує дмухати на нього). Цікавою є гра «*Кораблик*» (налийте у миску воду, зробіть паперовий або пінопластовий кораблик, та покладіть його на воду. Запропонуйте дитині подути на кораблик спочатку довгим струменем повітря, наче вимовляючи звук «ф», а потім, наче вимовляючи звук «п-п-п-п») [3].

Досвід роботи з дітьми показує, що використання систематизованого ігрового матеріалу, який відповідає вимогам послідовного навчання дітей з порушенням мовлення, допомагає у певні терміни подолати мовленнєву неповноцінність дитини. За час проходження виробничої педагогічної практики у школі, я мала можливість працювати з Сашком, який не розмовляв із вчителем, а лише з батьками та друзями. Використовуючи деякі ігрові прийоми ми з педагогом не змогли повністю його розговорити, але заслужити увагу, симпатію та стали друзями.

При використанні ігрових прийомів у роботі з дітьми з порушенням мовлення в інклюзивному класі можна виділити наступні правила:

- ✓ Мовна гра повинна приносити радість. Не змушуйте дитину грати, а створіть умови для виникнення інтересу, пізнавальної та творчої активності.
- ✓ Оживіть гру з розвитку мовлення внесенням нового матеріалу, читанням казки, виготовленням моделей і нехай діти фантазують, вигадують нові способи вже знайомої гри.
- ✓ Хваліть дитину навіть за найменші успіхи.

✓ Спостерігайте, аналізуйте активність дітей в оволодінні мовленням, з тим щоб допомогти їй освоїти нові мовленнєві форми.

✓ Будуйте свої взаємини на довірі, щиро розділяйте з учнями їхню радість, успіхи.

Висновки. Кожна дитина по-своєму унікальна, а усі діти разом – неоціненний скарб суспільства, запорука його майбутнього. Як зазначав В. О. Сухомлинський: «Знедолена природою дитина не повинна знати, що вона малоздібна, що в неї слабкий розум, слабкі сили. Виховання такої дитини повинно бути в сто разів ніжнішим, чуйнішим, дбайливішим» [4, с. 23]. Правильно організовані заняття із ігровими прийомами стають для дітей цікавою діяльністю, джерелом нових відомостей та емоційних переживань, які сприяють розвитку мислення, допомагають засвоїти основні закономірності усного та писемного мовлення.

Список використаної літератури

1. Артемова Л. В. Вчися граючись. Київ: Томіріс, 1996. 111 с.
2. Діти з порушенням мовленням. URL: <http://nus.org.ua/news/u-kursi-z-inklyuziyi-vidkryto-lektsiyu-pro-ditej-z-porushennyamy-movlennya/>.
3. Логопедичні ігри та вправи. URL: <http://zhuravlyk.uz.ua/poradi-faxivciv/storinka-logopeda/logopedichni-igri-ta-vpravi/>.
4. Сухомлинский В. А. Избр. пед. соч. Москва: Педагогика, 1979. т. 1. С. 23.

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНІКИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Ірина Дзера,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Цюняк О. П., кандидат

педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії.

*Якщо вчитель має тільки любов до справи, він буде добрим учителем.
Якщо вчитель відчуває тільки любов до учня, як батько, мати, він буде кращим за того
вчителя, який прочитав усі книжки, але не відчуває любові ні до справи, ні до учня.
Якщо учитель поєднує в собі любов до справи і до учнів, він – досконалий учитель.*

Л Толстой

Актуальність проблеми. Сьогодні для успішного навчання та виховання молоді недостатньо знань та умінь. Адже, інтеграція України у світовий освітній простір вимагає постійного удосконалення системи освіти, пошуку ефективних шляхів підвищення якості освітніх послуг, впровадження інноваційних педагогічних систем, модернізації змісту освіти й організації її адекватно світовим тенденціям і вимогам ринку праці. Проблема оволодіння навичками педагогічної техніки сучасного педагога на сьогодні є актуальною, оскільки він здійснює підготовку молоді, формує майбутнього громадянина. Справжній педагог повинен працювати на майбутнє, випереджати свій час.

Мета. Визначення педагогічної техніки сучасного педагога як передумови його професійного становлення.

Виклад основного матеріалу. Свого часу відомий український педагог А.С. Макаренко одним із перших звернув увагу на те, що учителю слід уміти керувати своїм настроєм, стилем і тоном спілкування, інтонацією, посмішкою, поглядом, мімікою, рухами, ходом...[1]. У процесі формування й розвитку професійної майстерності надзвичайно важливу роль відіграє володіння педагогічною технікою, адже саме завдяки їй фахівець у змозі досягти успіху у професійній діяльності. Педагогічна техніка є основою у роботі педагога, тому що вона найяскравіше відображає його схильність до педагогічної діяльності та набуття основ педагогічної майстерності.

Варто зазначити, що поняття «педагогічна техніка» виникло у 20-х роках ХХ століття. Поняття «техніка» походить від гр. *téchne* – мистецтво, майстерність, уміння і означає сукупність засобів і знарядь праці, що застосовуються у суспільному виробництві та призначені для створення матеріальних цінностей. Педагогічна техніка педагога – це володіння комплексом прийомів, які дають учителеві можливість глибше, яскравіше, талановитіше виявити свою позицію і досягти успіхів у освітній роботі [2]. Приміром, А. С. Макаренко вказує на основні шляхи формування педагогічної техніки сучасного педагога, а саме: розвиток уміння «читати за обличчям» своїх вихованців, за їхніми жестами, внутрішнім станом, намірами тощо; формування уміння керувати своєю мімікою, жестами, пантомімікою та поведінкою; формування мовної техніки, постановки голосу; розвиток емоційно-вольових якостей і комунікативних умінь; акторська підготовка, уміння грати у дитячому колективі, розігрувати педагогічний гнів, йти на педагогічно доцільний ризик; підготовка до подолання опору учнів виховним впливам; психологічна підготовка, формування дослідницьких умінь майбутнього фахівця. Важливою умовою є дотримання душевної рівноваги. Слід звертатися до гумору, бути оптимістом і доброзичливою людиною.

Висновки. Таким чином, можна стверджувати, що педагогічна техніка сприяє гармонійному поєднанню внутрішнього змісту діяльності педагога і зовнішнього його вираження. Він повинен бути оптимістом, глибоко вірити у сили й можливості дітей, бачити насамперед усе краще, що їм притаманне, «проектувати хороше».

Список використаної літератури

1. Макаренко А. С. Деякі висновки з мого педагогічного досвіду. Твори в семи томах. Т. 5. Київ: Рад.шк., 1954. С. 169–172.
2. Педагогічна майстерність / за ред. академіка АПН України І. А. Зязюна. Київ: Вища школа, 1997. 246 с.

LEGO-ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анастасія Андрушкевич,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта».

Науковий керівник – Цюняк О. П., кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Успіх у навчанні молодших школярів залежить від їхнього бажання вчитися, пізнавати. Адже, діти – природжені дослідники і винахідники. Вже науково доведено, що основним видом діяльності молодших школярів є гра, а конструктивна творча діяльність – це ідеальна форма роботи з учнями молодшого шкільного віку, яка дозволяє педагогові поєднувати навчання та виховання. LEGO-конструювання є унікальним інструментом, що розкриває потенційні можливості кожної дитини.

Мета. Розглянути основні аспекти використання *LEGO*-технологій на уроках в умовах Нової української школи.

Виклад основного матеріалу. Головною метою Нової української школи є: «створити школу, у якій буде приємно навчатись, і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті» [1]. Велика увага в організації роботи НУШ приділяється інтерактивному навчанню. Окрім того, *актуальним є використання на уроках LEGO-технологій.*

Добре відомо, що LEGO-педагогіка одна з відомих і поширених сьогодні педагогічних систем, що використовує тривимірні моделі реального світу і предметно-ігрове середовище навчання і розвитку дитини, дає дитині змогу робити перші відкриття, досліджувати, експериментувати, пізнавати світ і себе у ньому, творити та імпровізувати. Це ціла палітра гри, яка охоплює конструктивно-будівельну, вільну, сюжетно-рольову, розвивальну, рухливу гру та гру за уявою; гру індивідуальну, самостійну та гру у парах, у міні-групах, командах; гру з однолітками та дорослими. І кожен з цих різновидів гри вносить свій незамінний вклад у всебічний розвиток дитини [2, с. 4]. Відтак, навчання у грі розвиває самоконтроль, увагу, пам'ять, ментальну гнучкість, мислення і мовлення.

Використання LEGO-технологій на заняття у НУШ дозволяє вчитися граючи і навчатися в грі, яка є найважливішим супутником дитинства. У ході заняття з конструктором LEGO, підвищується комунікативна активність кожної дитини,

формується вміння працювати у парах, у групі, відбувається розвиток творчих здібностей, підвищується мотивація до навчання. Приміром, працюючи із набором LEGO, вчитель першого класу має можливість доступно, наочно, пояснити учням весь програмовий матеріал, що складає основу вивчення математики. LEGO конструктор допомагає на заняттях з фізкультури та під час ранкової гімнастики. Дітям дуже подобаються яскраві атрибути, незвичайні доріжки та ігри естафети з елементами конструювання. Досвід свідчить, що робота з конструктором LEGO стимулює у молодших школярів розвиток творчих здібностей, забезпечує стійку мотивацію до отримання знань, до пізнання нового. Конструюючи різні моделі з дрібних деталей за схемами послідовних дій, за картиною чи за уявою, діти навчаються виконувати посильну трудову діяльність, створюючи моделі з деталей конструктора; планувати свої дії відповідно до поставленої мети; створювати конструкції високої якості, міцні та естетично привабливі; аналізувати результати своєї праці та виправляти помилки. Завдяки LEGO-технологіям на заняттях створюється атмосфера, у якій учні відчувають себе господарями, творцями.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що використання LEGO-технологій на заняттях в умовах НУШ своїм змістом, формою організації та результативністю сприяє формуванню вміння аналізувати, порівнювати, зіставляти, виділяючи характерні особливості героїв, подій, що впливає на розвиток уваги, спостережливості, пам'яті, просторових уявлень, уяви. Діти стають активними учасниками заняття, усвідомленими стають знання учнів, більш надійними навички. Застосування LEGO дає позитивні результати при засвоєнні навчального матеріалу, допомагає оволодінню здатності приймати і зберігати цілі і завдання навчальної діяльності, пошуку засобів їх здійснення, сприяє засвоєнню способів вирішення проблем творчого та пошукового характеру.

Список використаної літератури

1. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>.
2. Рожок Т. Л., Костецька О. А. Від маленької цеглинки – до розумної дитинки. Дидактично-ігровий посібник. Вінниця: КУ «ММК», 2018. 15 с.
3. ШІСТЬ ЦЕГЛИНОК в освітньому просторі школи. Методичний посібник. Упорядник О. Рома. The LEGO® Foundation, 2018. 32 с.
4. ШІСТЬ ЦЕГЛИНОК. Методичний посібник. The LEGO® Foundation, 2018. 36 с.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЙДЕТИЧНИХ ТЕХНІК В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Наталія Мороз,

студентка 4 курсу, спеціальності «Початкова освіта»

Науковий керівник – Цюняк О. П., кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії

«Людина, що не знає нічого, може навчитися; справа тільки в тому, щоб запалити в ній бажання вчитися».

Д. Дідро

Актуальність теми. Сучасне суспільство живе у часи постійного інформаційного навантаження. Кожна людина, зокрема і дитина, постійно занурюються у потік інформації: з телебачення, інтернету, книг. Засвоїти усю інформацію неможливо, та й не потрібно. А ось навчитися грамотно з нею працювати може стати корисним умінням у сучасних реаліях. Існує ряд інноваційних методик, які допомагають дітям розвивати мислення, мову, пам'ять, уяву, що так необхідні при навчанні. Як допомогти дитині запам'ятовувати інформацію і вчасно пригадувати її? Як пробуджувати інтерес, спонукати до мовленнєвої активності, дарувати відчуття успіху? На ці запитання дасть відповідь Ейдетика.

Мета. Проаналізувати можливості застосування ейдетичних технік у навчальному процесі Нової української школи.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що відтворення отриманої інформації – це важливий аспект інтелектуальних можливостей учнів, що визначають результати їхнього вміння вчитися. Вже науково доведено, що вміння відтворювати одержану інформацію є одним з найважливіших моментів навчального процесу, а невміння – викликає певну психологічну проблему, яка проявляється у невпевненості у собі та у своїх можливостях.

Значний вклад у розвиток ейдетики як науки зробив *І. Матюгін*, котрий у 90-х роках ХХ століття з групою дослідників розробив 27 методів образного розвитку уваги та пам'яті. Учений запропонував використовувати цілий спектр уявлень і фантазій: зорових, рухових, тактильних, нюхових та смакових. Свого часу відомий психолог *Л. С. Виговський* зазначав, що наукові поняття не засвоюються і не вивчаються дитиною, а виникають і формуються за допомогою величезного напруження її власної думки. За допомогою занять-ігор, розвиваючи асоціативне мислення, можна навчити дитину читати, писати, а головне – мислити, спостерігати,

розмовляти, доводити, розуміти, творити. Ейдетика – це методика навчання, яка розвиває здатність мислити образами, вчить методам запам'ятовування інформації, сприяє розвитку уяви. «Ейдос» – у перекладі з грецької мови означає «образ». Іншими словами, ейдетика – це ігрова методика запам'ятовування інформації, в основі якої лежить уміння уявляти різні образи та фантазувати. Можна з легкістю запам'ятовувати дати, числа, обличчя, імена, іншомовні слова, тексти, вірші та інше. При цьому використовувати різні прийоми та методи ейдетики, а саме: метод «зачіпок», «пиктограм», «кінестетичної пам'яті», метод складання розповіді, логічних скорочень, метод трансформації, метод моделювання.

Оскільки технологія ейдетики ґрунтується на процесах пам'яті, виокремимо правила ефективного запам'ятовування, які описані у книзі Є. Антощука: «8 правил ефективного запам'ятовування будь-якої інформації» і є актуальними у роботі Нової української школи: вивчаючи будь-що, налаштовувати себе на уявлення, а не на запам'ятовування; вправно користуватися фантазією; не вчити вголос; в уяві не повинно відбуватись нічого негативного, тільки кумедне, веселе, незвичайне; зовсім не обов'язково, щоб усе вийшло з першого разу; довіряти собі, проганяючи сумніви щодо своїх можливостей; не перебувати у стані очікування результату, бо таке очікування може призвести до напруження, а будь-яке напруження руйнує уяву; не зазубрювати; не напружуватися під час пригадування; не повторювати багато разів [3].

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що система ейдетичних технік допомагає дитині швидко і легко запам'ятовувати слова, числа, вірші, дати, складні визначення, іноземні мови. Ейдетика пропонує прості і цікаві для учнів методики розвитку пам'яті, які є ефективними і не дають нудьгувати навіть гіперактивним дітям. Використання ейдетичних технік в умовах Нової української школи дозволяє кожній дитині комфортно, легко та з задоволенням здобувати нові знання, запам'ятовувати швидко і якісно новий матеріал.

Список використаної літератури

1. Богайчук Р. В. Практика ейдетики в початковій школі: посібник для вчителя. Тернопіль: навчальна книга. Богдан, 2013. 48 с.
2. Богосвятська А. І. Методика ейдотехніки та її використання словесниками. Зарубіжна література у школах України. 2012. № 5. С. 32–36.
3. Антошук Є. Знайомтеся: ейдетика: (техніка запам'ятовування) // Шкільний світ. 2000. № 8. С. 9.

СЕКЦІЯ ПРАВНИЧИХ НАУК

Проблема: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРАВОВИХ НАУК

ОЧИМА ПРАВНИКІВ-ПОЧАТКІВЦІВ

(вул. Шевченка, 44а, 111 аудиторія, 16 квітня о 8.30)

КЕРІВНИК – завідувач юридичного відділення, спеціаліст вищої категорії І.М. НАКОНЕЧНА.

СЕКРЕТАР – методист О.Я. ДЕМ'ЯНЧУК.

ПРОБЛЕМИ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ПРОСТИТУЦІЇ

Дарія Яремич,

студентка 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Наконечна І.М.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Легалізація проституції є спірним питанням у багатьох сучасних суспільствах. Вважаючись «найдавнішою професією», вона часто розглядається як аморальне і навіть ганебне явище. Історія проституції бере свій початок з давніх-давен, коли священною проституцією займалися не заради вигоди, а з ритуальною метою. У сучасних західних країнах застосовують різні підходи до проституції, іноді цілком протилежні.

Мета. Висвітлити проблему легалізації проституції.

Виклад основного матеріалу. За даними дослідження, яке Український інститут соціальних досліджень ім. Яременка проводив у 2016 році, комерційним сексом у нашій країні займалися близько 50 тисяч жінок. За останні роки, як стверджують соціологи, цифра зросла до 100 тисяч. Водночас легалізація дозволить секс-працівникам, секс-агентствам і клієнтам використовувати стандартні ринкові механізми для зниження ризиків щодо здоров'я та підвищення якості послуг.

Легалізація проституції, швидше за все, сприятиме збільшенню обсягів реалізації комерційних секс-послуг, але також і зменшенню ризиків захворювань, що передаються статевим шляхом, і встановленню правових

бар'єрів для неповнолітніх секс-працівників. Це потягне за собою перехід контролюючих функцій від поліції та інших правоохоронних органів до законодавчої та виконавчої гілок влади. Нарешті, це також дозволить оподатковувати доходи секс-індустрії.

Легалізація проституції може призвести до зростання галузі сексуальних послуг в Україні, але в той же час надасть можливість краще її контролювати. Один із чинників, який, безсумнівно, варто врахувати, – це слабка робота поліції та інших правоохоронних органів, принаймні порівняно з багатьма західними країнами, що може зробити законодавчу заборону проституції вкрай неефективною. Криміналізація проституції за прикладом Швеції може виявитися просто недосяжною через слабкість державних інститутів. В Україні відомо багато випадків, коли працівники правоохоронних органів де-факто виступали як сутенери, вимагаючи собі частину заробітку за надання «захисту».

Висновки. Зрештою, легалізація проституції може призвести як до позитивних, так і до негативних наслідків стосовно захворюваності ЗПСШ, наркоманії, торгівлі людьми та корупції. Одним із можливих варіантів є проведення експериментів з легалізацією проституції в деяких районах країни і вивчення їхніх фактичних наслідків перед прийняттям рішення про легалізацію проституції на національному рівні. Ще одна цікава можливість – це передача права щодо прийняття рішень про статус проституції від центрального уряду до муніципалітетів і місцевих громад. Подібні прецеденти відомі в Західній Європі, наприклад, в Нідерландах, де на початку 2000-х років були створені легальні зони для вуличної проституції в дев'яти містах з різними системами їх регулювання.

Список використаної літератури

1. Варивода В.І. Проституція як антисоціальне явище. // Науково-теоретичний журнал Наук. Вісн. Нац. акад. внутр. справ України – 2014.
2. Радутний А.В. Інформація і право.// Науковий журнал 2018.

АКТУАЛЬНІСТЬ ВСТУПУ УКРАЇНИ В НАТО

Наталія Недоступ,

студентка 2 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Малиновська І.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Агресія Російської Федерації проти України, незаконна анексія нею Автономної Республіки Крим, ведення проти нашої держави так званої «гібридної війни», військове втручання в східних регіонах України, постійний військовий, політичний, економічний та інформаційний тиск з боку Росії зумовлюють необхідність пошуку ефективних гарантій незалежності, суверенітету, безпеки і територіальної цілісності України. На сьогоднішній день ці гострі проблеми наша держава може вирішити, приєднавшись до певної потужної системи колективної безпеки, такої, що акумулює головний технологічний потенціал світу і водночас зберігає суверенні права своїх учасників, забезпечує дотримання демократичних норм у політиці прав людини. Поглиблення співпраці з НАТО є невід'ємним елементом європейської інтеграції. Активні дії України щодо набуття повноправного членства в НАТО – це одна з найбільш принципових позицій щодо утвердження європейської стратегії нашої держави.

Мета. Висвітлити актуальність вступу України в НАТО.

Виклад основного матеріалу. Анексія Криму, окупація частини Донбасу та війна з Росією на Сході України надали ідеї вступу до НАТО нового звучання. Якщо до трагічних подій 2014 р. більшість населення була переконана, що можлива інтеграція до Атлантичного договору може мати також і негативні наслідки для країни, то тепер, за результатами останніх соціологічних досліджень, більша частина українців підтримує двосторонні відносини і не проти подальшого приєднання України до блоку НАТО. Сучасна війна має, насамперед, технологічну основу, а гібридна війна – це війна за

розум і серця людей і вона завжди передуватиме гарячій фазі і навіть зумовлює її можливий перебіг. У цьому плані держава і суспільство мають поєднати зусилля. Хоча результати соціопитувань і говорять про неабияку підтримку і розуміння важливості питання громадянами країни, безумовно, варто в суспільстві поширювати інформованість щодо НАТО.[1]

Процес входження до НАТО є насамперед стимулюючим фактором для проведення внутрішніх політичних і соціально-економічних реформ усіх без винятку сфер суспільного життя, гармонізації законодавства з правовими нормами та демократичними принципами країн – членів НАТО, прискорення трансформації збройних сил України, установлення цивільного демократичного контролю над оборонним сектором держави.[2]

За оцінками експертів, зі вступом України до НАТО відбудеться маса позитивних наслідків. Позитивним наслідком приєднання України до НАТО може стати переведення оборонно-промислового комплексу на стандарти, прийняті не тільки в НАТО, але й в ЄС, що має суттєво розширити можливості та ринки збуту української військової техніки та озброєнь. Разом із тим, відповідно до Вашингтонського договору Україна матиме надійні додаткові гарантії державного суверенітету, політичної незалежності, територіальної цілісності та непорушності своїх державних кордонів.

Висновки. Вступ України до Організації Північноатлантичного договору у цілому відповідає національним інтересам нашої держави, сприятиме здійсненню основної стратегічної мети зовнішньої політики України.

Список використаної літератури

1. Беззуб І. Україна – НАТО: стан та перспективи взаємовідносин/ Беззуб І. // - 2014. - № 5(1). - С. 219-222.
2. Вступ до НАТО: "за" і "проти"/ О. Авраменко, Г. Ярмиш //Політика і час. - 2017. - № 1. - С. 94-96.
3. Семчинський К.В. Україна в НАТО: переваги чи витрати? / К.В. Семчинський // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2006. – № 99. – С. 187–200.

РОЗГОЛОШЕННЯ ОСОБИСТИХ ДАНИХ ЯК ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Богдана Джус,

студентка 2 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Малиновська І.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. В сучасному світі мережа Інтернет стала універсальним способом і засобом зберігання інформації. Проте чи замислювалися ви над питанням, скільки різної інформації розміщується в соціальних мережах кожного дня? Сьогодні ми ділимося в Інтернеті майже всіма аспектами нашого життя. Та чи можемо ми бути впевнені, що наші персональні дані в мережі Інтернет стовідсотково будуть захищені?

Мета. Висвітлити проблему розголошення особистих даних як порушення прав людини.

Виклад основного матеріалу. Як свідчить практика, процес отримання персональних даних перетворюється на сьогодні в окремий вид діяльності, метою якого є збір, обробка та поширення персональних даних на комерційних засадах. Відомості про людину, її матеріальний стан, особисте життя та інша приватна інформація реалізуються на дисках, розміщуються у Інтернеті тощо і без особливих обмежень є доступними для будь-кого. При цьому принагідно зазначити, що бюджет держави від згаданої вище комерції нічого не одержує. У разі відсутності чіткого механізму детального регулювання питань збирання, використання і знищення персоніфікованої інформації існує ризик порушення права на приватність такої інформації.

Закон України «Про Захист персональних даних» дає наступне визначення: «Персональні дані – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована». За Конвенцією № 108 Ради Європи збирання, накопичення, зберігання і поширення персональних даних може здійснюватися лише з дозволу особи,

дані про яку обробляються. Цій особі надано право знати місце роботи та проживання розпорядника бази персональних даних (відповідального за обробку даних), а також право отримувати відповідні дані без затримки та в зрозумілій формі. У разі відмови зацікавлена особа може звернутися до суб'єкта нагляду за дотриманням законодавства в державі, який мусить забезпечити припинення порушень положень, що зазначені в національному законодавстві. Виходячи з інтересів держави допускається обмеження у правах фізичних осіб, якщо це стосується державної чи суспільної безпеки, фінансової стабільності, боротьби зі злочинністю, захисту прав та основних свобод інших осіб.

Висновки. У сучасному світі поширеною є проблема розголошення персональних даних через потужний розвиток мереж комунікаційних систем, який збільшує можливості несанкціонованого доступу до інформації про фізичних осіб. Зважаючи на це, в світі є велика кількість нормативно-правових актів, спрямованих на захист персональних даних. В Україні таких актів, що пов'язані із врегулюванням питань щодо збирання, зберігання, використання та поширення інформації є понад два десятки, проте ці акти не є чітко сформульовані та скореговані, в порівнянні з європейським законодавством.

Список використаної літератури

1. Обуховська Т. І. Персональні дані: теорія та реальність / Т. І. Обуховська, В. П. Шуляк // Електронне урядування. – 2011. – № 2. – С. 76–88.
2. Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних. – К. : К.І.С., 2015. – 216 с.115.
3. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 34. – Ст. 481.

ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ: ПЕРСПЕКТИВИ Й РЕАЛІЇ

Іван Кушнірчук,

студент 2 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Малиновська І.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Питання створення Вищого антикорупційного суду стало певним лакмусом для ідентифікації «хто є хто» в політичному середовищі. Одним із найбільш дискусійних питань судової реформи, що триває в Україні, залишається необхідність створення незалежного антикорупційного суду. Однак з кожним днем зменшується запал представників влади щодо його створення, з'являються пропозиції щодо зміни форми з самостійного антикорупційного суду на створення окремих антикорупційних палат у межах нинішніх судів.

Мета. Висвітлити перспективи створення антикорупційного суду.

Виклад основного матеріалу. Боротьба з корупцією для України є доленосною, проте спротив створенню окремої судової ланки, що здійснюватиме судочинство щодо корупційних правопорушень, на сьогодні є занадто значним. Негативні відгуки стосовно створення Вищого антикорупційного суду лунають, зокрема, від представників Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради правосуддя. Противники створення окремої антикорупційної судової ланки називають такі основні недоліки: незначна кількість справ, підслідних Національному антикорупційному бюро України, що робить недоречним створення окремого суду; певною мірою невідповідність ст. 125 Конституції України, якою передбачено, що судоустрій в Україні будується за принципами територіальності та спеціалізації, а створення надзвичайних та особливих судів не допускається. Водночас відсутність окремого процесуального закону для антикорупційного судочинства говорить про те, що такий суд не є спеціалізованим у розумінні поняття зовнішньої спеціалізації; законопроект

№6011 передбачає, що перегляд у касаційному порядку судових рішень Вищого антикорупційного суду та Антикорупційної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду, що набули законної сили, здійснюється Великою Палатою Верховного Суду виключно з підстав встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань під час вирішення справи антикорупційним судом; необхідність значних бюджетних і часових витрат на створення нового судового органу та його обслуговування, у порівнянні зі створенням окремих палат в нинішніх судах.

Створення окремої ланки антикорупційних судів насправді є важливим кроком в сучасних українських реаліях, навіть якщо він сприятиме кількавідсотковому зменшенню корупції в державі, враховуючи її загальні масштаби. Паралельно необхідно оновлювати склад суддівського корпусу в нинішніх судах, щоб з часом в Україні кожен суд став антикорупційним, а також зникла потреба в окремій антикорупційній судовій ланці. Однак це питання не одного року. Проявом двох різних підходів до вирішення питання необхідності створення та формування антикорупційного суду є два законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді України: «Про антикорупційні суди» №6011 та «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» №6529.

Висновки. Україна потребує реальних змін у боротьбі з корупцією, а не типового окомілювання для отримання чергового траншу від Міжнародного валютного фонду. Незалежний Вищий антикорупційний суд цілком міг би стати фундаментом для активізації антикорупційної боротьби в державі, проте на сьогодні немає політичної волі для його створення.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 24, ст.212).
2. Газета «Українська Правда», випуск від 12 березня 2019 р.

ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Дмитро Аннюк,

студент 2 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Малиновська І.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. У контексті пріоритетності захисту прав і свобод, важливим, зокрема, є теоретико-правовий аналіз кваліфікації правопорушень, адже саме правильна кваліфікація правопорушення є умовою ефективності юридичної відповідальності та дотримання прав, свобод та інтересів учасників адміністративно-деліктного провадження. За результатами кваліфікації правопорушень оцінюється якість роботи органів Національної поліції, прокуратури і судової системи, рівень фахової підготовки її співробітників, тому дослідження цієї теми важливе як теоретичне, так і практичне значення.

Мета. Висвітлити проблеми кваліфікації правопорушень.

Виклад основного матеріалу. У адміністративному і кримінальному праві виникає багато проблем кваліфікації правопорушень. Ці проблеми є різними за своєю сутністю, проте їх виникнення обумовлене такими причинами: доволі низький рівень знань чинного законодавства суб'єктами правозастосування; відсутність єдиної правової позиції щодо тлумачення окремих складів адміністративних правопорушень; помилки щодо суб'єкта чи об'єкта адміністративного правопорушення.

У адміністративному і кримінальному праві виникає багато проблем кваліфікації правопорушень. Ці проблеми є різними за своєю сутністю, проте їх виникнення обумовлене такими причинами: 1) недостатній рівень освіти населення у правовій сфері; 2) високий рівень правового нігілізму, який панує серед громадян; 3) негативне і байдуже ставлення до правових норм, які забороняють певну поведінку (наприклад, правила дорожнього руху); 4)

низький рівень професіоналізму осіб, які працюють у правовій сфері; 5) правові норми створюються особами, які переважно не мають юридичної освіти.

Існують такі шляхи вирішення даних проблем: 1) удосконалення законодавства України, особливо адміністративного і кримінального; 2) усунення конкуренції правових; 3) максимальне роз'яснення і скорочення кількості оціночних понять для того, щоб забезпечити однакове і правильне трактування юридичних норм; 4) підвищення рівня освіти у правовій сфері, виховання у громадян поваги до права і рівня правової культури загалом; 5) підвищення кваліфікації і професійності осіб, що працюють у судовій системі, органах прокуратури і Національної поліції.

Висновки. Становлення України як незалежної, демократичної, правової та соціальної держави, курс на неухильне дотримання прав і свобод людини та громадянина, домінування права в усіх сферах життя держави вимагає високої правосвідомості, правової культури, правової освіченості як суспільства загалом, так і кожного індивіда зокрема. Якщо рівень правосвідомості, правової культури і правової освіченості буде низький, це призведе до збільшення кількості правопорушень, які будуть здійснювати ці особи.

Список використаної літератури

1. Давиденко О.О. Теоретико-правові засади кваліфікації адміністративних правопорушень / О.О. Давиденко // Держава і право: збірник наукових праць. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2010. – Випуск 47. – С. 102-105.

2. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації / В.О. Навроцький. - К.: Юрінформ Інтер, 2005. – С. 395.

3. Серeda В. В. Щодо питання кваліфікації правопорушень, за які передбачено дисциплінарну відповідальність / В. В. Серeda // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. - 2014. - Вип. 1. - С. 201-210.

**ВІДМЕЖУВАННЯ ПРАВ І ОBOB'ЯЗКІВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ
ВІД ПРАВ І ОBOB'ЯЗКІВ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ
ГРОМАДЯНСТВА У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

Керім Баш,

студент 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Малиновська І.В.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Міжнародні зв'язки України, співробітництво з іншими державами лише розширюється, тому останнім часом питання правового статусу іноземців та осіб без громадянства набуло загальносуспільного масштабу і політичного значення. Інтеграція України в низку міжнародних організацій, збільшення інтенсивності зовнішніх відносин за участю українців та іноземних громадян потребують адаптації національного законодавства до міжнародних норм і перегляду найбільш важливих питань, що стосуються правового статусу іноземців.

Мета. Висвітлити проблему відмежування прав і обов'язків у сфері державного управління громадян України, іноземців та осіб без громадянства.

Виклад основного матеріалу. На етапі сучасного розвитку України адміністративно-правовий статус іноземних громадян та осіб без громадянства встановлюється Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.11р., іншими законами та підзаконними актами з урахуванням Конвенції про статус апатридів від 28.09.54р., Конвенції про статус біженців від 28.07.51р., Декларації про права людини щодо осіб, які не є громадянами країни, в якій вони проживають від 13.12.85р. У зв'язку з тим, що іноземці та особи без громадянства належать до спеціальних суб'єктів адміністративного права, вони мають спеціальну правосуб'єктність. Таким чином, поняття «перебування» охоплює такі дії іноземців та осіб без громадянства: в'їзд на територію України; виїзд за межі України; транзитний проїзд через територію України; проживання на території України (як постійне, так і тимчасове); працевлаштування в Україні; навчання в Україні; реалізацію

інших прав та інтересів (реєстрація шлюбу в Україні, медичне лікування в Україні тощо).

Адміністративно-правовий режим перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні характеризується такими ознаками: 1) має двоєдину мету: створення умов, які сприяють реалізації іноземцями та особами без громадянства в Україні своїх прав та інтересів, а також виконання ними покладених обов'язків, що забезпечує безпеку особи, суспільства та держави; 2) складається з відносних заборон, що закріплюються у нормах права; 3) одним із основних засобів забезпечення цього режиму є нагляд за дотриманням іноземцями та особами без громадянства, які отримали різні дозволи, встановлених правил та умов.

Висновки. Під адміністративно-правовим режимом перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні слід розуміти адміністративно-правову форму функціонування суспільних відносин, що складаються з приводу перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні і забезпечуються комплексом правових засобів впливу, які застосовуються з метою забезпечення дотримання іноземцями та особами без громадянства встановлених правил перебування в Україні.

Список використаної літератури

1. Константінов С.Ф. Забезпечення адміністративно-правового статусу іноземців в Україні // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. - 2017, №4 - С. 33-41.

2. Константінов С.Ф. Еволюція поняття іноземців та осіб без громадянства в Україні // Держава та право. - 2016, № 13 - С. 209-214.

3. «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»: Закон України від 22.09.2011 р. № 3773- VII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2012. - № 19-20. - с.179.

ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ЯК ЗАСІБ АДМІНІСТРАТИВНОГО ВПЛИВУ

Анастасія Гуляй,

студентка 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Малиновська І.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Із засобів масової інформації до нас дедалі частіше надходить інформація про використання вогнепальної зброї органами поліції, державними та приватними охоронцями та військовослужбовцями при виконанні обов'язків у зонах АТО і ООС, внаслідок якого постраждали зазнають тілесних ушкоджень; також збільшилася кількість летальних випадків. Чи діють особи у діапазоні своїх повноважень? У яких випадках вони нестимуть відповідальність? Коли має місце перевищення службових повноважень.

Мета. Висвітлити проблему застосування зброї як засобу адміністративного впливу.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до частини 1 Статті 46 ЗУ «Про Національну поліцію», застосування вогнепальної зброї є найбільш суворим заходом примусу. Якщо проаналізувати ЗУ «Про міліцію», який уже втратив чинність, та діючий ЗУ «Про Національну поліцію», то можна зробити висновки, що повноваження колишньої міліції та сучасної поліції щодо застосування зброї не є тотожними. На відміну від працівників поліції, працівники міліції могли застосовувати зброю під час нападу на членів сім'ї правоохоронця та під час нападу на охоронні об'єкти, житло, державні будівлі, громадські приміщення. І навпаки – працівники поліції могли користуватися зброєю під час нападу на охоронні об'єкти, житлові та нежитлові приміщення.

Міліціонери мали право застосовувати вогнепальну зброю у крайніх випадках і після попередження. Зброю могли використовувати в таких умовах: для подання сигналу тривоги; для сигналу виклику на допомогу; для

знешкодження тварини, яка несе загрозу життю людини чи міліціонера; міліціонер мав право оголити або привести у готовність зброю, якщо вважав, що можуть виникнути причини її застосування; у районі проведенні Антитерористичної операції. Крім вище згаданих умов, поліцейський може використовувати зброю ще й у випадку, коли відвернення чи припинення нападу неможливо досягнути іншими засобами. Крім того, поліцейським дозволять використовувати зброю і без попередження у таких умовах: у районах проведення Антитерористичної операції; якщо особа, яку затримує поліцейський із вогнепальною зброєю в руках, наблизилася до нього, скоротивши визначену ним відстань, чи доторкнулася до зброї; у випадку збройного нападу, а також у разі раптового нападу із застосуванням бойової техніки, транспортних засобів або інших засобів, що загрожують життю і здоров'ю людей; якщо особа, затримана або заарештована за вчинення особливо тяжкого чи тяжкого злочину, втікає із застосуванням транспортного засобу; якщо особа чинить збройний опір.

Висновки. Застосування вогнепальної зброї як засіб адміністративного впливу є необхідним засобом припинення здійснення правопорушень як на початкових, так і на подальших етапах їхнього вчинення. Українське законодавство на належному рівні регулює застосування даного засобу адміністративного впливу уповноваженими працівниками державних органів в необхідних ситуаціях. Однак, основними проблемами використання зброї та інших спеціальних засобів є перевищення меж необхідної оборони, а також психологічні фактори та бар'єри.

Список використаної літератури

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. // Відомості Верховної Ради 2015, № 40-41, ст. 379.
2. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, №4, ст. 20.
3. <https://24tv.ua>

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ В УКРАЇНІ

Віталія Петранюк,

студентка 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Малиновська І.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми зумовлена низкою змін, що відбуваються в суспільстві, об'єктивно супроводжуються видозміною характеру регулювання суспільних відносин, що вимагає злагодженого функціонування публічних інститутів у напрямі захисту прав та законних інтересів людини та суспільства в цілому. Це, у свою чергу, спонукає до зміни ролі і місця людини в суспільстві, «створення відповідного правового режиму, який, залежно від характеру, виду суспільних відносин, мети і завдань регулювання, дозволяв би комбінувати, поєднувати відповідні юридичні засоби, адаптуючи їх до конкретних ситуацій кризового характеру.

Мета. Висвітлити проблему правових режимів в Україні.

Виклад основного матеріалу. Правовий режим, являє собою особливий порядок правового регулювання, виражається у певному поєднанні юридичних засобів, створює бажаний соціальний стан та конкретний ступінь сприятливості чи несприятливості для задоволення інтересів суб'єктів права. Режимми, за допомогою яких відбувається перебудова юридичного інструментарію, можна визначити як надзвичайні. Законодавство України передбачає три основні різновиди надзвичайних режимів: 1) надзвичайний стан; 2) надзвичайна екологічна ситуація; 3) воєнний стан. В окремих випадках, дана тріада доповнюється ще одним видом, а саме – режимом державної таємниці. У разі виникнення надзвичайної екологічної ситуації (далі – НЕС) правове регулювання відносин, що виникають під час здійснення надзвичайних заходів, спрямоване на захист життя та здоров'я людей (громадян) і нормалізацію екологічного стану на кризовій території, а також визначення порядку

відшкодування шкоди, заподіяної фізичним та юридичним особам внаслідок виникнення НЕС і/або проведення робіт з ліквідації їх наслідків.

Надзвичайний стан вводиться лише за наявності реальної загрози безпеці громадян або конституційному ладу, усунення якої іншими способами неможливо, на відміну від воєнного, який вводиться у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності. Важко сказати, яка з цих загроз національній безпеці не є актуальною для нашої держави сьогодні. Мабуть, жодна.

Режим державної таємниці відіграє важливу роль, оскільки державна таємниця є видом таємної інформації, що охоплює відомості у галузі оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України.

Висновки. Докорінна реорганізація має усвідомлюватися як пріоритетне завдання не так власне армії, як усієї держави і українського народу, оскільки йдеться про гарантії незалежності та суверенітету. Недопущення екстремальних ситуацій, запобігання тероризмові й масовим беспорядкам, як і інша оперативна робота, мають залишатися прерогативою Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України.

Список використаної літератури

1. Коваленко Н. В. Теорія адміністративно – правових режимів / Н.В. Коваленко – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2017.
2. Кузніченко С. О. Адміністративно – правовий режим воєнного стану : [монографія] – Харків : «Право», 2014.
3. Саакян М. Б. Правовий режим як особливий порядок регулювання суспільних відносин – Південноукраїнський правничий часопис – 2015.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ

Ілона Вільшук,

студентка 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Малиновська І.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Волонтерська діяльність – основа побудови та розвитку громадянського суспільства та правової держави. Вона втілює в собі найшляхетніші бажання людства – прагнення миру, свободи, безпеки та справедливості для всіх людей. Будь-яка сфера відносин потребує правового регулювання, навіть така діяльність як волонтерська. Адже все, що ми робимо повинно бути в межах закону та відповідати принципу верховенства права. Відповідно, надзвичайно важливим завданням є дослідження нормативно-правової бази, так званих засад волонтерства в Україні.

Мета. Висвітлити проблему правового регулювання волонтерства в Україні.

Виклад основного матеріалу. Про волонтерський рух в Україні сьогодні з захопленням говорять у багатьох країнах світу, називаючи це явище унікальним. Розквіт волонтерської діяльності у нас припав на час Революції Гідності і початок війни на Донбасі. У надзвичайно складний період саме цей рух об'єднав суспільство, створив дієву структуру громадських організацій, груп людей, готових взяти на себе вирішення найбільш нагальних і болючих проблем держави.

Українське суспільство на сучасному етапі розвитку ставиться до волонтерів з повагою та довірою, адже волонтерство сприймається як різновид суспільно корисної діяльності, найчастіше безоплатної та соціально значимої. Отже, можна сміливо стверджувати, що волонтерський рух може стати рушійною силою для розвитку нашої країни. Волонтерство – добровільна, безкорислива, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється

волонтерами та волонтерськими організаціями шляхом надання волонтерської допомоги [1].

Волонтерську діяльність в Україні було офіційно визнано постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року «Про затвердження Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг, проте дана постанова втратила чинність.

Прийнятий Закон України «Про волонтерську діяльність» потребує роз'яснень, змін та доповнень для подальшого розвитку волонтерського руху, доступності волонтерства для кожного громадянина держави незалежно від віку, статі, релігійних та політичних переконань, забезпечення прозорості та розширення напрямів волонтерської діяльності в державних, громадських та релігійних організаціях.

Роль волонтерства у соціальній сфері визнана на державному рівні, що знаходить своє підтвердження в окремих законодавчих документах. Не є волонтерською діяльністю безоплатне виконання робіт або надання послуг особами, що має одноразовий характер або здійснюється на основі сімейних, дружніх чи сусідських відносин. Можна зазначити, що волонтерська діяльність як форма благодійництва може здійснюватися волонтерськими організаціями так і волонтерами.

Висновки. Головним нормативно-правовим актом регулювання волонтерства в Україні є Закон України «Про волонтерську діяльність», що охоплює більшість аспектів регулювання цього питання та визначає категорії «волонтерства», «волонтера» та визначення їх статусу, проте потребує вдосконалення шляхом застосування міжнародної практики в своїх нормах.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про волонтерську діяльність».
2. Галушко К. Ю. Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність (Матеріали до національної доповіді НАН України 2013 р.) / К. Ю. Галушко.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВІДНОСИН, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ СУРОГАТНИМ МАТЕРИНСТВОМ

Ігор Богак,

студент 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Савчин Н.В.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Суругатне материнство було і залишається одним із складних явищ як з точки зору закону, так і з точки зору моралі. Ряд європейських країн пішли шляхом повної заборони використання суругатного материнства, інші – дозволяють застосування виключно некомерційного суругатного материнства. Україна відноситься до тих країн, в яких на законодавчому рівні дозволено суругатне материнство, але на практиці поза законом залишається ряд важливих питань, що, в свою чергу, створює проблеми для всіх учасників програм суругатного материнства.

Мета. Висвітлити проблему правового регулювання суругатного материнства в Україні.

Виклад основного матеріалу. Єдиної думки щодо суругатного материнства у світі не існує. Так, у Німеччині спроба імплантувати ембріон жінці, яка у наступному має намір відмовитися від своєї дитини, є злочином, відповідальність за який несе лікар. У Норвегії, Іспанії, Швейцарії дозволено лише некомерційне суругатне материнство. У Канаді суругатне материнство дозволене, але договір з суругатною матір'ю не має юридичної сили, тобто жінка (суругатна матір) може залишити народжену дитину собі [1, с. 29].

Правове регулювання суругатного материнства в Україні здійснюється: положеннями ч. 2 ст. 123 Сімейного кодексу України; Порядком застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затвердженим наказом МОЗ України № 787 від 09.09.2013р.; процедура реєстрації новонароджених дітей в результаті застосування методу суругатного материнства закріплена в Правилах державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Мін'юсту України № 52/5 від 18.10.2000р.

Отже, законодавець визначив походження дитини в разі застосування сурогатного материнства, затвердив перелік медичних показань до застосування цього методу як різновиду допоміжних репродуктивних технологій і порядок реєстрації таких дітей в органах реєстрації, але залишив без уваги чимало важливих питань.

Так, через законодавчі прогалини в правовому регулюванні сурогатного материнства на практиці можуть виникнути небажані життєві ситуації, пов'язані з відмовою віддавати чи забирати дитину, шантажем переривання вагітності, вимогами додаткових грошей або ж відмовою біологічних батьків виплатити сурогатній матері обіцяну грошову компенсацію, незабезпечення сурогатної матері належними умовами під час вагітності та пологів [2, с. 75].

Однією з найгостріших правових проблем сурогатного материнства є те, що залишаються незахищеними інтереси майбутніх дітей, зачатих в результаті застосування методу сурогатного материнства.

Висновки. Відсутність належного правового регулювання відносин сурогатної матері та подружжя, а також неврегульованість суттєвих умов договору може привести до порушень прав як біологічних батьків, так і сурогатної матері. Тому постає питання у необхідності прийняття такого закону, у якому б ці питання вирішувалися у відповідності з існуючими міжнародними стандартами.

Список використаної літератури

1. Верес І. Я. Проблеми правового регулювання сурогатного материнства / І. Я. Верес // Адвокат. – 2013. – № 3. – С. 27-31.
2. Коломієць А. С. Цивільно-правові відносини з сурогатного материнства / А. С. Коломієць // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2012. – № 2. – С. 74-76.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ЗГОДИ ДОНОРА НА ВЗЯТТЯ ОРГАНІВ ТА ТКАНИН ДЛЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ

Іванна Бубешчук,

студентка 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Савчин Н.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Через недосконалість медичного законодавства така важлива галузь медицини як трансплантологія не має можливостей для розвитку. В результаті цього в Україні недостатня кількість донорів і тисячі хворих людей змушені витратити величезні кошти на операції за кордоном.

Мета. Висвітлити проблему правового регулювання надання згоди донора на взяття органів та тканин для трансплантації.

Виклад основного матеріалу. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ч. 1 ст. 3 Конституції України). Оскільки особиста недоторканість є правом фізичної особи, то лише вона може розпоряджатися цим правом, і вирішувати бути їй донором органів і тканин для трансплантації чи ні.

Відповідно до ст. 14 Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» у живого донора може бути вилучено анатомічні матеріали лише за наявності його добровільної та усвідомленої згоди на донорство анатомічних матеріалів, наданої у письмовому вигляді, після надання донору лікарем об'єктивної та доступної інформації про можливість виникнення ускладнень для його здоров'я, а також про його права у зв'язку з донорством [1]. У письмовій згоді живий донор має зазначити про свою поінформованість щодо можливих наслідків вилучення у нього анатомічних матеріалів.

Але найбільш проблемних питань виникає щодо згоди на трансплантацію органів померлих осіб. Відповідно до ч. 3 ст. 290 ЦК України фізична особа може дати письмову згоду на донорство її органів та інших анатомічних

матеріалів на випадок своєї смерті або заборонити його[2]. Якщо розглядати міжнародне законодавство, то відповідно до ст. 17 Додаткового протоколу до Конвенції про права людини і біомедицину відносно трансплантації органів і тканин людини органи і тканини не видаляються у померлої особи, якщо не отримано згідно з законодавством згоди або дозволу на таке видалення.

Також, цікавим є те, що особа може призначити представника, який після її смерті надасть згоду на вилучення матеріалів. Крім того, родичі можуть на власний розсуд вирішити долю тіла померлого. В такому випадку значення відсутності прижиттєвої згоди померлого та представника нівелюється.

Висновки. Отже, трансплантація органів та анатомічних матеріалів особи – справа надзвичайно складна та вимагає не лише значної уваги з боку професіоналів-медиків, але й належного правового регулювання, адже в даному випадку йдеться не стільки про біологічні матеріали, скільки про життя та здоров'я людини, повагу до її честі та гідності. Саме тому ухвалений Закон з одного боку, безперечно, має неабияку цінність в частині регулювання процедури трансплантації та державного контролю, а з іншого – містить певні недоліки та суперечності, що можуть нанести шкоди фізичному та моральному здоров'ю громадян і стати приводом для численних звернень до судових організацій національного і міжнародного рівня.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» № 2694 від 17.05.2018р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19>.

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

НЕЗАКОННЕ ВТРУЧАННЯ В РОБОТУ КОМП'ЮТЕРІВ, СИСТЕМ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ

Сергій Бойчак,

студент 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Наконечна І.М.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. В Україні, на державному рівні запроваджено використання мережі Internet та інших комп'ютерних систем в усіх сферах суспільного життя. Практично, всі реєстри та бази даних державних установ та органів влади переведені чи переводяться на електронні носії із розміщенням у локальних мережах чи з доступом до них через Internet. Але поряд з позитивними здобутками, інформатизація супроводжується негативними явищами криміногенного характеру, до яких відносять «комп'ютерну злочинність».

Мета. Дати кримінально-правову характеристику незаконного втручання в роботу комп'ютерів, систем та комп'ютерних мереж.

Виклад основного матеріалу. Комп'ютерну злочинність відносять до специфічного, складного виду злочинності. Комп'ютерне оснащення та електронна інформація є об'єктом протиправного посягання, оскільки всі ці пристрої підключені до електронних комунікаційних мереж передачі та отримання інформації. На сучасному етапі технологізації суспільства відбувається перехід від простої поодинокі комп'ютерної злочинності до організованої – складної. Спостерігається динаміка її злиття з міжнародним криміналітетом. Така транскордонність ускладнює можливості розкриття та розслідування цих злочинів працівниками правоохоронних органів. Часто поряд з терміном «комп'ютерна злочинність», вживається термін «кіберзлочинність». У листопаді 2001 року була затверджена Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність, яку Україна ратифікувала 23.11.2001 року. Україна, відповідно до Європейської Конвенції, розробила «Концепцію

стратегії і тактики боротьби з комп'ютерною злочинністю», де чітко окреслено основні питання, що мають бути вирішеними для інформаційного простору держави у цілому. До ст. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 р. внесено поняття технологічного тероризму як злочинів, що вчиняються з терористичною метою із застосуванням комп'ютерних систем та комунікаційних мереж, які створюють умови для аварій і катастроф техногенного характеру.

Для забезпечення правопорядку у сфері використання інформаційно-телекомунікаційних систем, попередження та оперативного виявлення хакерських атак на сервери державних установ, забезпечення безпеки функціонування державних і відомчих електронних обліків та баз даних тощо, 5 листопада 2015 року в Україні була створена Кіберполіція, як структурний підрозділ Національної поліції України.

Висновки. Комп'ютерна злочинність – це особливий вид злочинів, пов'язаних із незаконним використанням сучасних інформаційних технологій і засобів комп'ютерної техніки. В їх основі можуть бути політичні, хуліганські, корисливі й інші мотиви. Це зумовлює необхідність розвитку й удосконалення правових засобів регулювання суспільних відносин у сфері інформаційної діяльності.

Список використаної літератури

1. Гриненко І. М. Актуальні питання забезпечення інформаційної безпеки в контексті протидії використанню організованою злочинністю віртуальних об'єднань / Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. - 2012. - № 1. - с. 107-111.

2. Європіна І. В. Протидія кримінальним правопорушенням у мережі Інтернет / І. В. Європіна / Часопис Академії адвокатури України. - 2012. - № 4. - с. 21-24.

3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України 2018 рік за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка В. В. Чернея.

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПОМИЛУВАННЯ

Маріанна Василів,

студентка 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Наконечна І.М.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. У системі існуючих в українському законодавстві видів звільнення від кримінальної відповідальності та покарання помилування займає чільне місце. Це підтверджується врегулюванням помилування не лише кримінальним, а й іншими галузями права. А також визначається особливим державно-правовим статусом суб'єктів здійснення помилування – Верховної Ради України та Президента України.

Мета. Висвітлити проблему правового регулювання інституту помилування в Україні.

Виклад основного матеріалу. Помилування – акт глави держави, який полягає у заміні покарання або невідбутої її частини більш м'яким покаранням, повному або частковому звільненні від відбування покарання, або заміні довічного позбавлення волі на позбавлення волі строком на 25 років.

Клопотати про помилування має право особа, яка засуджена та/або відбуває покарання в Україні відразу після набрання вироком законної сили; засуджена до довічного позбавлення волі – після відбуття в колонії двадцяти років.

Клопотання про помилування подається засудженим до адміністрації установи відбування покарання, яка його реєструє та протягом п'ятнадцяти днів надсилає до Адміністрації Президента разом із копіями вироку, постанови суду, характеристикою особи та іншими документами. Підготовку матеріалів до розгляду клопотання здійснює Управління з питань помилування Адміністрації Президента України.

При розгляді клопотання враховуються всі дані: ступінь тяжкості злочину, строк фактичного відбуття покарання, особа засудженого, щире каяття, поведінка та ставлення до праці, а також думка адміністрації установи відбування покарання.

Попередньо клопотання про помилування та зібрані Управлінням з питань помилування при Адміністрації президента України матеріали розглядаються Комісією при Президентові України з питань помилування. Про клопотання, які не підлягають задоволенню відповідно до Положення про порядок здійснення помилування, Управління з питань помилування доповідає Комісії. Пропозиції Комісії за результатом попереднього розгляду оформляються у вигляді протоколу. Далі Комісія з питань помилування вносить Президенту України пропозиції щодо застосування помилування або доповідає, що підстав для задоволення клопотання немає. Про помилування засудженого Президент України видає указ.

Висновки. Як глава держави, Президент може втручатися у всі сфери життя країни та громадян у межах своїх конституційних повноважень, але не порушуючи встановленого розподілу влади в правовій державі, не скасовуючи прийняте рішення іншого державного органу і не втручаючись у його виключну компетенцію. Кожний крок у застосуванні акту помилування має бути передбачений Конституцією України на основі закладених у ній принципів. Оскільки право призначати покарання принципово належить виключно суду, то й процес його виконання може змінюватись певним чином лише у передбачених законом випадках і межах саме судом.

Список використаної літератури

1. Кримінальний кодекс України: науково-практичний коментар. 5-те вид., перероб. та доп. / Від.ред. Є. Л. Стрельцов. – Х.: Одіссей, 2008. – 800с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України.
3. Маляренко В. Т., Музика А. А. Амністія та помилування в Україні: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2007. – 700 с.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ

Володимир Слободян,

студент 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Наконечна І.М.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. У теорії кримінального права прийнято описувати фізичну особу в якості суб'єкта злочину та її суспільно небезпечну поведінку за допомогою відповідних ознак. Створення штучного інтелекту, який дорівнює інтелекту людини або перевищує його, є доволі реальною та такою, що може бути досягнута у найближчому майбутньому, у найближчі десятиріччя. Це неминуче викличе необхідність певного переосмислення змісту та ознак поняття суб'єкта злочину.

Мета. Дослідження ознак штучного інтелекту у співвідношенні до ознак суб'єкта злочину

Виклад основного матеріалу. Постійне прискорення процесів обміну інформацією, розвитку економічних відносин та революційних технологій, що є найбільш потужними за будь-які інші минулі часи, приводить до того, що неминуче наближається той час, коли людство буде поділяти середовище свого існування зі штучним інтелектом. Ознаками штучного інтелекту як суб'єкта злочину можуть бути наступні: 1) це є не фізична, а електронна особа (особистість); 2) осудність, що означає у момент вчинення злочину можливість усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними. Крім того, у широкому розумінні штучний інтелект може бути наділений такими наступними властивостями, які наближають його у межах досліджуваних аспектів до людини, або перевищують здібності останньої: здатність до абстрактного мислення; сприйняття та розпізнання всіх сигналів зовнішнього; потужна теоретична база та самопідготовка; стратегічне мислення, здатність заздалегідь проробляти та прогнозувати різні варіанти; здатність до дедукції та індукції,

аналізу та синтезу; здатність моделювати хід думок опонента; здатність ефективно працювати в умовах невизначеності та вірогідності; використання доступної інформації у найбільш доцільний та оптимальний спосіб. Такі здібності та властивості – це в основному все, що вимагається від людини як суб'єкта злочину в інтелектуальній і вольовій сферах. Тому викладене дає підстави для визнання штучної форми інтелекту та (або) штучної високоорганізованої форми життя (органічної або неорганічної) суб'єктом кримінально-правових відносин та суб'єктом злочину.

Висновки. Перенесення значного сектору життєдіяльності людини до віртуальних світів є неминучою подією, в тому числі передбачуваною в якості певного соціального клапану. Віртуальним світом та повсякденним життям у найближчому майбутньому може повністю опікуватися штучний інтелект. Штучний інтелект може бути наділений здатністю усвідомлювати фактичну сторону, усвідомлювати суспільну небезпечність своєї дії або бездіяльності та їх наслідків, керувати своєю поведінкою за можливість вибору (наявність декількох варіантів поведінки). Відповідно, штучний інтелект (електронна особа, особистість) може бути визнаний суб'єктом злочину. Однак визнання штучного інтелекту (електронної особи, особистості) суб'єктом злочину буде доцільним та обґрунтованим лише за умови переопрацювання системи кримінально-правових норм.

Список використаної літератури

1. Бажанов М.І. Кримінальне право України : підручник / М.І. Бажанов. - К. : Юрінком Інтер, 2005.: <http://www.ebk.net.ua/Book/KPravo/10-15/10145.htm>.
2. Коваль М. Електронна особистість : «Навіщо ЄС надає права роботам». - <http://www.eurointegration.com.ua/rus/experts/2017/01/24/7060539>.
3. Кримінальний Кодекс України від 5 квітня 2003 року. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА
НЕЗАКОННОГО ПОМІЩЕННЯ В ПСИХІАТРИЧНИЙ ЗАКЛАД**

Юлія Кухар,

студентка 3 курсу, спеціальності «Право».

Науковий керівник – Наконечна І.М.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Відповідно до положень Конституції України, людина її честь, гідність, свобода та недоторканість визнаються найвищою соціальною цінністю. Держава ж відповідає перед людиною за свою діяльність. Чинне кримінальне законодавство передбачає відповідальність за незаконне поміщення в психіатричний заклад у ст. 151 Кримінального кодексу України. Однак дана стаття на практиці застосовується вкрай рідко, тому потребує більш глибокого і широкого дослідження.

Мета полягає у дослідженні кримінально-правової норми за незаконне поміщення в психіатричний заклад.

Виклад основного матеріалу. Основним безпосереднім об'єктом незаконного поміщення в психіатричний заклад є воля, честь і гідність особи. Об'єктивна сторона в ч. 1 ст. 151 КК України полягає в незаконному поміщенні завідомо психічно здорової особи в психіатричний заклад. Незаконне поміщення означає, що воно є примусовим і з порушенням встановленого порядку вчинення таких дій. Злочин вважається закінченим з моменту незаконного поміщення особи в психіатричний заклад. Обов'язковим елементом об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого цією статтею, є місце його вчинення – психіатричний заклад.

Суб'єктом цього злочину можуть бути особи, в службові обов'язки яких входить прийняття та ухвалення рішення про примусову госпіталізацію в психіатричний заклад (лікар лікувального закладу, черговий лікар прийомного відділення психіатричного закладу, лікар госпіталізованої особи в психіатричний заклад та ін.). Суб'єктивна сторона цього злочину характеризується виною у формі прямого умислу. Кваліфікованим видом

розглядуваного злочину є поміщення у психіатричний заклад завідомо психічно здорової особи, що спричинило тяжкі наслідки. До тяжких наслідків незаконного поміщення в психіатричний заклад можна віднести смерть потерпілого, яка може настати у результаті, наприклад, вживання чи передозування лікарських засобів, тілесних ушкоджень, заподіяних при його опорі, спробі втекти, неправильного застосування заходів фізичного обмеження, заподіяння тяжкої або середньої тяжкості шкоди здоров'ю, включаючи і можливе виникнення психічного розладу, спробами самогубства тощо.

Висновки. Враховуючи позитивний досвід зарубіжних кримінально-правових систем, доцільно використати його для вдосконалення українського кримінального законодавства, а саме: доповнити ч. 2 ст. 151 КК кваліфікуючою ознакою «спричинення смерті потерпілого»; посилити санкцію в ч.2 ст.151 КК; встановити та посилити систему контролю за лікарями-психіатрами, які відповідно до встановленого законодавством України порядку одноосібно чи у складі комісії, приймають рішення про поміщення особи у психіатричний заклад. Аналізуючи статистику, можна сказати, що в Україні на сучасному етапі цей злочин зустрічається досить рідко. Водночас, хотілося б, щоб злочини проти честі, гідності і волі траплялися все рідше, як і має бути у демократичній державі.

Список використаної літератури

1. Кирилюк І. В. «Злочинність у сфері психіатрії: особливості, детермінанти та шляхи запобігання» / Вісник академії адвокатури України. – 2011.

2. Лісняк С. Г. Кримінологічна характеристика злочинів проти волі, честі та гідності особи (2010-2014 рр.) / Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. – 2015.

МЕДІАЦІЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Анастасія Спашук,

студентка 4 курсу, спеціальності «Правознавство».

Науковий керівник – Савчин Н.В.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Питання застосування медіації при вирішенні цивільно-правових спорів стало активно обговорюватися в Україні порівняно нещодавно. Водночас у світі вже склалися певні підходи до вивчення різних аспектів медіації, опрацювання яких є необхідною складовою процесу формування національного доктринального підґрунтя для запровадження правового регулювання медіації в Україні.

Мета. Висвітлити проблему правового регулювання медіації в цивільному судочинстві.

Виклад основного матеріалу. Термін «медіатор» походить від англійського «mediator» і перекладається як «посередник». Директивою ЄС про медіацію медіатор визначається як будь-яка третя особа, до якої звертаються сторони, аби провести медіацію ефективним, неупередженим та компетентним способом, незалежно від найменування або професії такої особи, а також незалежно від того, яким чином ця третя особа призначається для проведення медіації і незалежно від процедури проведення медіації.

Визначення медіатора, що містяться у проектах Закону України про медіацію, істотних відмінностей не мають. Так, проектом Закону України про медіацію № 3665 медіатора пропонується визначити як незалежного посередника, який допомагає сторонам спору у його вирішенні шляхом медіації [1]. У проекті Закону України про медіацію № 3665-1 наводиться визначення, за яким медіатор – професійно підготовлений нейтральний посередник у переговорах між сторонами конфлікту (спору) [2].

Поданими на розгляд Верховної Ради України законопроектами передбачена виключно професійна медіація. Крім спеціальних вимог, законодавство може встановлювати й обмеження стосовно осіб, які можуть бути медіатором. Так, пропонується, що не можуть бути медіатором особи, що були визнані судом обмежено дієздатними або недієздатними; які мають непогашену або не зняту в установленому законом порядку судимість, звільнені з посади судді, прокурора, слідчого, з державної служби або зі служби в органах місцевого самоврядування за порушення присяги, вчинення корупційного правопорушення; які перебувають на державній службі; яких виключено з реєстру медіаторів – до спливу трьохрічного строку [1].

Ознаками статусу медіатора є: 1) нейтральність відносно сторін конфлікту, «позасудова» позиція; 2) неофіційність статусу медіатора, яка знаходить прояв у тому, що рекомендації медіатора сторонам спору не носять обов'язкового характеру і він не приймає обов'язкового для сторін рішення; 3) компетентність медіатора, що полягає у двох аспектах: компетентність стосовно предмета спору та компетентність стосовно оцінки конфлікту; 4) вміння медіатора вести діалог; 5) авторитетність медіатора для сторін спору.

Висновки. Запропонований розробниками законопроектів підхід до визначення прав та обов'язків медіатора є досить вдалим і відповідає статусу медіатора. Таким чином, при здійсненні регулювання правового статусу медіатора законодавцю слід приділити увагу таким аспектам: державне регулювання діяльності медіатора, функції медіатора та його права та обов'язки.

Список використаної літератури

1. Проект Закону про медіацію №3665 від 17.12.2015р. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57463.

2. Проект Закону про медіацію №3665-1 від 29.12.2015р. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57620.

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНСТИТУТУ ПРИСЯЖНИХ

Ілля Байдюк,

студент 4 курсу, спеціальності «Правознавство».

Науковий керівник – Наконечна І.М.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Суд присяжних в Україні – інститут здійснення народовладдя в Україні, закріплений Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України і Законом України «Про судоустрій і статус суддів». За новим кримінально процесуальним законодавством обвинувачені, яким загрожує довічне позбавлення волі, можуть вимагати суддів із народу. Тепер відповідальність за справедливе правосуддя лежить на плечах громадян.

Мета. Висвітлити проблему реалізації інституту присяжних за вітчизняним законодавством.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 63 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» присяжним є особа, яка у випадках, визначених процесуальним законом, та за її згодою вирішує справи у складі суду разом із суддею або залучається до здійснення правосуддя. Присяжним може бути громадянин України, який досяг тридцятирічного віку і постійно проживає на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного окружного суду, якщо інше не визначено законом. Суд присяжних в Україні реалізується тільки при місцевому загальному суді першої інстанції і лише за звинуваченнями, за які передбачено довічне позбавлення волі.

На підготовчому етапі територіальне управління державної судової адміністрації, на основі аналізу судової практики у відповідній адміністративній одиниці, визначає кількість потенційних присяжних, яка може бути затребувана для здійснення правосуддя, і направляє подання до міської (районної) ради. Рада на підставі запиту кожні два роки повинна формувати список потенційних присяжних. Ними можуть бути місцеві жителі – дієздатні

громадяни України, віком від 30 до 65 років; що володіють українською мовою; які не є держслужбовцями, адвокатами, нотаріусами і т.д.; не судимі; не мають захворювань, що перешкоджають здійсненню їх повноважень; які не заперечують проти залучення їх до здійснення правосуддя. На наступному етапі прокурор і суд в обов'язковому порядку письмово роз'яснюють обвинуваченому в злочині, за який може бути призначено довічне позбавлення волі, його право на суд присяжних. Якщо сторона обвинуваченого клопоче про його застосування, спеціальна автоматизована програма з раніше сформованого списку відбирає сім кандидатур присяжних, які за тиждень до судового засідання отримують письмовий виклик до суду, що є для роботодавця підставою для тимчасового звільнення присяжного від виконання трудових обов'язків. Після прийняття присяги починається основний етап – безпосередній суд присяжних. Вони користуються всіма правами судді і несуть відповідні обов'язки.

Висновки. Суд присяжних необхідно вводити у кримінальне судочинство України з урахуванням особливостей національної правової системи. При створенні такого інституту слід урахувати досягнення вітчизняної науки в галузі процесуального права, організаційні та фінансові можливості держави. Саме тому законодавець передбачав можливість створення суду присяжних у час, коли економічно політичні відносини в державі не просто стабілізуються, а перейдуть на вищий щабель розвитку. Суд присяжних повинен забезпечувати реалізацію конституційних засад судочинства: незалежності суддів, змагальності, гласності тощо.

Список використаної літератури

1. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 05.08.2018р. № 2453-VI: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>.
2. Тертишник В.М. Суд присяжних: ростки і суть ідеї та її мімікрія при реформуванні кримінального судочинства України. – К., 2011.

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Іван Вітушинський,

студент 4 курсу, спеціальності «Правознавство».

Науковий керівник – Наконечна І.М.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. На сучасному етапі проведення реформ в Україні відбувається реформування і вітчизняної пенітенціарної системи. У 2016 року було ліквідовано Державну пенітенціарну службу України, функції якої було передано безпосередньо Міністерству юстиції України, яке стало водночас і формувати, і реалізовувати пенітенціарну політику.

Мета. Висвітлити проблеми діяльності пенітенціарної системи в Україні.

Виклад основного матеріалу. Станом на сьогодні Україна посідає 30-те місце у світі за загальною кількістю ув'язнених та 86-те місце за кількістю ув'язнених на 100 тис населення. Порівняно з країнами Європи наша країна посідає відповідно 7-му та 16-ту сходинки. Україна посідає 190-те місце у світі та 49-те місце в Європі за рівнем наповнення пенітенціарних установ. Офіційні показники злочинності не дають підстав говорити про вибухонебезпечність пенітенціарної системи України у тій концентрації, яка має бути взята за основу як одна зі сходинок класичного інструментарію оцінки наявності кризи національної пенітенціарної системи. Беручи до уваги загальну кількість в'язничного населення в Україні, рівень наповнення пенітенціарних установ, процентне співвідношення ув'язнених, можна зробити висновок про відсутність «токсичності» для характеристик української пенітенціарної системи.

Що потрібно українській пенітенціарній системі України у першу чергу з огляду на наслідки поки що невдалої пенітенціарної реформи?

1. Проведення всеохоплюючого аудиту пенітенціарної системи. Передусім, необхідно встановити чіткі показники пенітенціарної системи до реформи, під час реформування (2016-2017) та після реформування. Вкрай

потрібен повний аудит системи та оприлюднення усіх даних за усіма напрямками пенітенціарної системи.

2. Потрібен рентген усієї пенітенціарної системи з встановленням усіх кримінологічно значущих показників та індикаторів системи.

3. Регулярне представлення громадськості усіх статистичних показників функціонування пенітенціарної системи. Міністерство юстиції має надати суспільству повну статистичну картину з чого, власне, розпочалася «реформа» та якими показниками ця реформа супроводжується на сучасному етапі.

4. Позбавлення реформаторського процесу будь-яких ознак таємності.

Висновки. Беручи до уваги факт, що майже усі реформаторські ініціативи Міністерства юстиції (від підготовки плану ліквідації Державної пенітенціарної служби України до підготовки Концепції реформування пенітенціарної системи) були фактично таємними, будь-які подальші кроки потребують громадського обговорення та висвітлення на офіційному сайті Міністерства юстиції. Необхідним є надання чіткого та зрозумілого (і водночас позбавленого ідеологізмів та примітивних посилянь на викривлені історичні події та факти) обґрунтування конкретної моделі державного управління пенітенціарною системою України.

Список використаної літератури

1. Загальна характеристика Державної кримінально-виконавчої служби України. URL: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/628075>.

2. Нові виклики системи. Закон і обов'язок. № 37 / 3339. 25 вересня 2017 року. С. 7.

ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ЗАЙНЯТТЯ ГРАЛЬНИМ БІЗНЕСОМ

Андріана Караїм,

студентка 4 курсу, спеціальності «Правознавство».

Науковий керівник – Наконечна І.М.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Гральний бізнес завжди був одним з потужних джерел фінансування діяльності організованих злочинних угруповань. З його заборонаю у 2009 році ситуація не змінилася. Практичний досвід боротьби з гральним бізнесом свідчить про те, що він є одним з найбільш латентних злочинів в Україні. Організованій злочинності властивий високий професіоналізм і транснаціональний характер зв'язків. Її діяльність несе особливо тяжкі наслідки й становить небезпеку не лише для національних інтересів окремої держави, а й для всього світового співтовариства.

Мета. Висвітлити проблему розслідування та кваліфікації зайняття гральним бізнесом.

Виклад основного матеріалу. Розмови про необхідність хоча б часткової легалізації казино почалися відразу після заборони азартних ігор у 2009 році. Це питання обговорюється учасниками ринку, експертним середовищем, представниками органів законодавчої та виконавчої влади. На думку експертів, після тотальної заборони грального бізнесу він залишився, але відійшов у «тінь» та діє поза будь-яким контролем держави, проте доступ для населення та його шкідливий вплив не зменшився. За таких обставин виникла нагальна потреба в системному врегулюванні цих питань спеціальним законом, який би, з одного боку, легалізував діяльність, яка на сьогодні перебуває в «тіні» й повністю заборонити яку практично неможливо, а з іншого – захистив населення від шкідливого впливу азартних ігор та обмежив доступ до нього широким верствам населення. Протягом останніх шести років законодавцями було внесено на розгляд Верховної Ради України понад 10 законопроектів щодо

легалізації та врегулювання ринку азартних ігор, однак жодна з цих спроб не була втілена в життя.

На даний момент у світі існує три моделі регулювання державою азартних ігор, які багато в чому залежать від ставлення населення до них: 1) повна заборона грального бізнесу, яка характерна для країн з жорсткими релігійними упередженнями щодо азартних ігор; 2) держава дозволяє лише деякі види азартних ігор і зосереджує весь гральний бізнес в спеціальних точках; 3) повна легалізація азартних ігор, але під жорстким контролем держави. На сьогодні в Україні складно створити ефективну систему державного регулювання діяльності у сфері азартних ігор для боротьби з існуючою нелегальною системою грального бізнесу, у тому числі азартних ігор через мережу Інтернет, та створення передумов для додаткових надходжень до Державного бюджету України.

Висновки. Гральний бізнес через його надприбутковість є одним з пріоритетних напрямків діяльності організованих злочинних груп. За рахунок грального бізнесу організовані злочинні групи фінансують інші види своєї злочинної діяльності, розширюють коло незаконної діяльності, що призводить до підвищення рівня організованої злочинності в цілому. Для підвищення ефективності розслідування зайняття гральним бізнесом потрібне реформування на державному рівні як правоохоронної системи, так і вдосконалення законодавства у сфері регулювання азартних ігор.

Список використаної літератури

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 22.12.2010р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2. Топорецька З.М. Спосіб підготовки, вчинення та приховування злочину як структурний елемент криміналістичної характеристики злочинів у сфері грального бізнесу / Адвокат. – 2011. – №9 (132). – С. 44–48.

СЕКЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

Проблема: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

(Шевченка, 57, 25 аудиторія, 16 квітня о 8.30)

КЕРІВНИК – голова циклової комісії дисциплін професійної та практичної підготовки (спеціальність «Дошкільна освіта»), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист О.Д. СЕЛЕПІЙ.

СЕКРЕТАР – спеціаліст Т.Ю. ДАНІВ.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ЛАНОК ОСВІТИ

Ірина Братчук,

4 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Селепій О.Д.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Актуальність проблеми. Вже через два місяці будемо підбивати підсумки першого року впровадження концепції Нова українська школа. Сутність її полягає у переході від школи знань (надання певного обсягу інформації, за сучасних умов швидко застаріває) до школи компетентностей (забезпечення поінформованості, обізнаності, набуття вмінь застосувати знання в житті)

З огляду на той факт що одним із базових принципів Нової української школи є положення про безперервність освіти, дошкільні заклади також залучені до цього процесу. Адже виховання, навчання та формування особистості починається від народження і триває впродовж всього життя. Нині в Україні на законодавчому рівні визнано, що безперервність здобуття людиною освіти можлива за умови реалізації принципів перспективності та наступності між суміжними її рівнями.

Виклад основного матеріалу. У наш час набуває цінності особистісне формування дитини. Неперервність дошкільної та початкової освітніх ланок,

створює єдиний соціально-педагогічний простір для успішного творчого розвитку дошкільника та школяра і здійснення завдань навчання та виховання.

Працюючи над проблемою наступності організації та змісту дошкільної та початкової освіти, щороку організовуються відкриті заходи для вихователів, учителів та батьків дітей віком 5–6 років.

Взаємодію сім'ї, закладу дошкільної освіти та початкової школи визначають як особистісно-соціальне явище, зумовлене сукупністю умов, методів, засобів і форм сучасного навчання й виховання, а також адміністративних і загальноосвітніх заходів. Процес передбачає достатньо організовану взаємодію сім'ї, закладу дошкільної освіти та початкової школи.

У спільній роботі з реалізації наступності дошкільної установи і школи вихователі та вчителі мають діяти узгоджено. На початку навчального року між кожним ЗДО та ЗОШ укладається договір про співпрацю (як правило на 5 років); розробляється річний план взаємодії, з вказівкою тематики заходів, відповідальних та терміну проведення.

Запрошують вихователів ЗДО та вчителів початкових класів на науково-практичні семінари. Влаштовують спільні виставки дидактичних посібників, нових програм, організовують виставки робіт своїх вихованців. Заздалегідь планують екскурсії старших дошкільнят до школи, ознайомлюють з приміщенням школи, класом, бібліотекою, спортивною залом, їдальнею. Такі екскурсії викликають у дітей інтерес, позитивне ставлення до школи. Вихователі відвідують відкриті уроки вчителів початкових класів, а вчителі початкових класів – спеціальні заняття, на яких діти демонструють свої знання та вміння. Усе це забезпечує психологічні передумови безпроблемного входження дитини в колектив класу, сформованість готовності до свідомого, активного навчання, виконання шкільних обов'язків.

Щороку у квітні вихователі ЗДО та вчителі ЗОШ проводять семінар-практикум щодо наступності дошкільної освіти та початкової школи «Взаємозв'язок вихователів дошкільного закладу, учителів початкової школи та батьків у підготовці дітей до школи».

Щодо роботи з батьками вихованців, вихователі мають посилити діяльність у напрямі переорієнтації уваги батьків з інтелектуального розвитку дітей на моральний, роз'яснення значущості змістовного спілкування та спільної продуктивної діяльності для формування базових якостей особистості, ролі гри в дошкільний період дитинства.

Вибудовуючи бесіду з батьками, слід спиратися на дані з психології та фізіології дитини, наводити аргументи вчених. У пригоді стануть напрацювання вітчизняних психологів з лабораторії дошкільника Інституту психології імені Г. С.Костюка НАПН України.

Сьогодні й у родинях, і в закладах дошкільної освіти інтенсифікація інтелектуального розвитку дошкільнят має поступитися місцем розвивальній та виховній складовим освітнього процесу. Адже, як бачимо, інтелектуалізація соціуму не зробила його кращим – ні добрішим, ні чемнішим, ані мудрішим.

Слід звернути увагу батьків, що Державним стандартом початкової освіти навчання дитини писемного мовлення (читання, письмо) передбачено в початковій школі.

І оскільки у Новій школі 1- й і 2 – й класи є адаптаційними, а навчання дітей тісно пов'язане з грою, спеціально «натаскувати» дитину перед школою не слід. Будь-які тестування при вступі до першого класу скасовано, тож позбавляти малят дитинства заради оволодіння навичками лічби, читання й письма в дошкільний період недоцільно.

Кожна дитина унікальна і має власний темп розвитку. За два перші роки в школі вчителі, орієнтуючись на особливості кожного, спокійно і виважено зможуть сформувати у маленьких школярів усі необхідні вміння. А дошкільний заклад має забезпечити малюкам щасливе проживання дитинства – в любові, радості, грі й спілкуванні з іншими дітьми під супроводом педагога.

Водночас, маємо розуміти, що не можна штучно уповільнювати індивідуальний темп розвитку малюка, не враховуючи його інтересів та потреб. Деякі малята в дошкільному віці значно випереджають в інтелектуальному розвитку своїх однолітків. Оволодіння знаннями є їхньою нагальною потребою.

Тож її треба задовольнити шляхом організації розвивального освітнього простору, індивідуальної роботи, ігор, надання дітям консультування батьків тощо.

Висновки. Робота, щодо наступності повинна включати тісний взаємозв'язок «тріади» ЗДО-школи-батьків. Дошкільна установа та батьки повинні підготувати дитину до нового середовища як психологічно так і розумово.

Мета початкової освіти: продовжити всебічний загальний розвиток дитини з урахуванням специфіки дошкільного виховання. Освітній процес має бути спрямований на становлення особистості дитини. Усі форми роботи з наступності створюють загальний сприятливий фон для розвитку дітей як у дошкільному закладі, так і в початковій школі. Наступність забезпечує органічне, природне продовження розвитку, навчання та виховання.

Список використаної літератури

1. Нова Українська Школа. Порадник для вчителя. Київ, 2017. С. 60-64.
2. Державний стандарт початкової освіти. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-rochatkovoyi-osviti>
3. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в : Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В. та ін. . К.: Видавництво, 2012. - 26 с.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ШКОЛІ

Вікторія Касько

4 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Скавінська Л.М., спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.

Актуальність проблеми. У даній статті ми розглянемо напрямки підготовки дітей-шестерічок до освітньої діяльності. Нова українська школа повинна забезпечувати всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, сприяти виявленню талантів, розумових здібностей, зміцненню фізичного здоров'я дітей. У системі безперервної освіти, що розбудовується в Україні, вихідною ланкою становлення і розвитку особистості майбутнього повноправного громадянина держави є дошкілля. У «Базовому компоненті дошкільної освіти» зазначається, що зміни в політичному, соціальному й економічному житті країни зумовлюють реформування і дошкільної ланки освітньої галузі, яка забезпечує наступність між дошкіллям і школою.

Мета: проаналізувати і висвітлити аспекти підготовки дошкільника до навчання в новій українській школі.

Виклад основного матеріалу: Питання створення необхідних умов для забезпечення наступності в розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку привертали увагу відомих педагогів, зокрема Я.Коменського, К.Ушинського, С.Русову, В.Сухомлинського.

Вони обґрунтували думку про те, що наявність тісного зв'язку і наступності між окремими ланками освіти дає дітям можливість без особливих перешкод переходити у процесі навчання від нижчого ступеня освіти до вищого і цей плавний перехід сприяє гармонійному розвитку особистості. Готовність дитини до умов шкільного навчання є важливою проблемою педагогічної науки. Вступ до школи супроводжується переломом динамічних

стереотипів, що склалися в дошкільний період життя дитини. Систематичні навчальні заняття в школі, різке зниження рухової активності, обов'язки і вимоги дисципліни - усе це для учня першого класу є великим навантаженням.

Відповідна дошкільна підготовка, передбачає добре розвинені: навички ігрової діяльності, усне мовлення, рухову і просторову координацію, дрібну моторику рук, вміння співпрацювати з педагогом, товаришами. А початкова школа повинна точно і повно врахувати набуте дитиною в дошкільному віці і цілеспрямовано продовжувати лінію попереднього розвитку.

Мета ЗДО полягає в підведенні дітей до опанування основних наук до відбору й систематизації знань про навколишню дійсність для дошкільників. З переходом дітей до школи в них формується навчальна діяльність як специфічний вид людської діяльності. Необхідним і важливим компонентом навчальної діяльності є вміння вчитися.

У старшому дошкільному віці пріоритетом стає формування таких особистісних якостей, як ініціативність, відповідальність, самостійність, толерантність. Для всіх дітей важливою є свобода вибору діяльності. Тому сьогодні однозначно слід відмовитись від застарілих підходів: суто фронтальних форм організації освітнього процесу, класичного («потиличного») розташування дітей під час навчання, статичних поз на заняттях тощо. Фронтальні заняття необхідні в закладі дошкільної освіти. Особливо підсумкові, після вивчення великих тем («Осінь», «Птахи», «Професії дорослих» тощо). Але не можна вважати їх основною формою організації навчання дошкільнят. Адже діти вчаться щомиті у процесі взаємодії з навколишнім природним і соціальним світом. Колективних занять має бути не більше, ніж одне-два на місяць. Щоденні ж заняття у їхньому класичному вигляді варто замінити проектною або ігровою діяльністю, інтегрованою з іншими продуктивними її видами. Саме слово «заняття» має залишитися лише у свідомості вихователя. Для дітей це просто спільна з дорослим діяльність, результатом якої є нові знання й уміння. Пропонуємо й у розкладі занять, який так любляють вивчати батьки, замінити сухе слово «заняття» такими

визначеннями: «ігрові інтегровані заняття», «дослідження». К. Крутій у статті «Про сучасне заняття й освітні ситуації» рекомендує такі назви навчально-пізнавальної діяльності: «Кожен у дитячому садку знайде собі справу до смаку в природі», «формування рухів», «основи художнього мистецтва», «музичний розвиток», «конструювання», «логіка», «мовленнєвий розвиток і етикет», «основи домоводства» тощо.

В освітньому процесі як дошкільного закладу, так і початкової школи провідним має стати спілкування дорослого з дітьми у формі діалогу. Тому дошкільнят треба вчити не лише слухати дорослого, а й ставити йому запитання, висловлювати власну думку, формулювати судження. Вміння критично мислити допомагає сформувати художню література, а саме обговорення змісту, мотивів і результатів дій персонажів твору, придумування нової кінцівки.

Психолого-педагогічні і медичні спостереження свідчать, що за відповідних умов 6-річні діти активно прагнуть навчатися і успішно оволодівати знаннями. В них домінує мимовільна пам'ять, внаслідок чого запам'ятовується не те, що потрібно, а те, що цікаве, переважає прагнення вивчати нове передусім у наочно-образному та наочно-дійовому аспектах. Водночас 6 років - це період інтенсивного психічного і фізичного розвитку, тому виховання здорового школяра - проблема загальнодержавна, комплексна, і тут потрібно виокремити конкретні питання, посильні для розв'язання вихователями та вчителями. Вчені, медики, педагоги і психологи дійшли єдиної думки: діти шестирічного віку можуть навчатися в школі.

Важливим є питання: як вчити дітей шестирічного віку, адже за своїми психофізичними особливостями вони різко відрізняються від учнів семирічного віку, дуже активні, допитливі, вони потребують особливої уваги.

Усе це потрібно враховувати під час організації навчального процесу. А наступність полягає в тому, щоб намалювати лінію розвитку від дитячого садка до початкової школи без розмежування: це - дитсадок, де дитина розвивається і

виховується, це - школа, де її навчають. Цей перехід між ланками освіти має бути не відмінним, а плавно переходити від дошкілля до шкільного життя.

Висновок: таким чином ми розглянули, що перехід до школи є справді переломним моментом у житті дитини, тому з дітьми потрібно читати книжки про школу, ознайомлювати їх з деякими правилами поведінки для учнів, відвідувати школу. Також наголосити на тому, як зміниться їхнє життя при вступі в школу, що доведеться підпорядковуватися новому режиму, добре вчитися, бути дисциплінованим і уважним.

Список використаної літератури

1. Коробко С.Л., Коробко О.І. Робота психолога з молодшими школярами: Методичний посібник: Літера ЛТД, 2009.- 416с.

2. К. Крутій про сучасне заняття й освітні ситуації: «Дошкільне виховання», 2016, № 9., 2018, № 9

3. Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи у вихованні дітей: навчально-метод. посібник / за ред. проф. Н. В. Лисенко. – К. : Слово, 2012. – 296 с.

РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО ФОЛЬКЛОРУ

Марина Максимчук,

3 курс, спеціальність “Дошкільна освіта”.

Науковий керівник – Гурей О. І.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. У класичній і сучасній лінгводидактичній науці рівень мовлення вважається одним з основних показників розумового розвитку дитини, проте в сучасній методиці особливості усвідомлення дошкільниками мовної дійсності вивчено недостатньо. Також сьогодні є актуальною проблема виховання національного характеру у дошкільників. І саме ця тема поєднує в собі дві актуальні проблеми. А отже, педагог спираючись на ці твердження повинен досконало розмовляти та обов'язково використовувати у своєму мовленні різні жанри фольклору. На особливу увагу сьогодні заслуговує розвиток мовлення дошкільників засобами народного фольклору.

Роль фольклору у формуванні мовлення дошкільника. З огляду на одне з найважливіших завдань дошкільної освіти -- виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, варто звернутися до народної творчості. Адже народна творчість є невичерпним джерелом педагогічного розвивального впливу, який допоможе збагатити арсенал засобів формування зв'язного мовлення дошкільників.

Зокрема, це такі малі форми фольклору, як прислів'я та приказки. Ми настільки звикли вживати ці слова разом, що часом сприймаємо їх як синоніми. Та відмінність між ними є. Прислів'я -- це влучні, образні висловлювання, які узагальнюють різні явища життя та мають повчальний характер, приміром: «Не копай іншому яму, бо сам у неї впадеш», «Лінивий двічі робить, скупий двічі платить». Приказка -- влучний (часто римований) вислів, але без повчального змісту, скажімо: «Шукай вітру в полі», «Часом з квасом, а порою з водою». Важко переоцінити вплив прислів'їв та приказок на влучність та образність

мовлення. Про важливу роль прислів'я або образного висловлювання, можна сказати: «Мудрому говорять не прозою, а прислів'ям». Уміле використання прислів'я завжди вважали ознакою мудрості.

Методика активізації мовленнєвих умінь і навичок в процесі ознайомлення дітей з прислів'ями та приказками. Прислів'ям можна починати або закінчувати бесіду. Крім того, вони можуть дуже влучно вписуватися у канву розмови, і тоді досить важко помітити вжите під час бесіди прислів'я.

Не слід забувати, що природною якістю малих форм фольклору саме і є ситуативність. Влучне прислів'я чи приказка вписується у ситуацію настільки точно, що здається інакше й не скажеш. «Сон не побачиш, поки не заснеш», -- говорить народна мудрість. Іншими словами, прислів'я недоречне, поки для нього нема приводу, так само як сон неможливо побачити, поки не заснеш. З огляду на це слід активно використовувати малі форми фольклору для розвитку у дітей розуміння взаємозв'язку між мовленням людини та ситуацією взаємодії.

Отже, не можна вважати ефективною роботу з розвитку мовлення, що заснована лише на запам'ятовуванні малих форм фольклору. Прислів'я та приказки не варто просто заучувати, адже це не допоможе їх активному вживанню у мовленні. Прислів'я треба «вписати в образ» ситуації. Обговорюючи з дітьми зміст прислів'я, обов'язково оберіть ситуацію, у якій ужити це прислів'я буде доречним.

Отже, щоб народна мудрість стала зрозумілою дітям, щоб вони використовували її у своєму мовленні без спонукань і нагадувань треба:

- створити або використати ситуацію, у якій можна доречно вжити те чи те прислів'я (приказку);

- обговорити цю ситуацію з дітьми, тобто з'ясувати:

- чому так кажуть;

- хто так міг сказати;

- коли і у якій ситуації було вжито цей вислів;

- чи можна сказати інакше.

Тобто, слід підвести дитину до розуміння, що краще у цій ситуації сказати неможливо. Такий підхід спонукає дитину до висловлення власної думки, збагачує її образну пам'ять.

Щоб домогтися доречного вживання дитиною певного прислів'я (приказки) у активному мовленні варто використовувати різні прийоми. Зокрема: пригадати ситуації, у яких можна було б використати певне прислів'я чи приказку; розглянути відповідні сюжетні картинки, визначити зображених партнерів у спілкуванні і те, якому із партнерів це прислів'я чи приказка призначається відповідно до сюжету, зображеному на картинці; прослухати, або подивитися драматизацію уривка зі знайомої казки. Після цього запропонувати дітям вставити певне прислів'я чи приказку у діалог героїв цієї казки зі словами: «Подумайте, хто з героїв казки міг би так сказати?». Педагогам слід постійно спонукати дитину до самостійного розмірковування, підтримувати її прагнення до творчості, зокрема використання прислів'їв і приказок при складанні розповіді, придумуванні казки, під час міні-театралізації тощо. Слід спонукати дітей до відображення змісту прислів'їв та приказок у малюнках, аплікації, ліпленні. Варто пам'ятати, що малі форми фольклору -- це народна творчість, а тому їх розвивальний вплив буде ефективнішим, якщо вони сприятимуть збагаченню творчості самої дитини.

Висновки. Отже, малі фольклорні жанри завжди стануть у пригоді вихователів при вивченні природи та здоров'я дитини, впливаючи на її всебічний розвиток та вводячи її в широкий світ життя та діяльності людини.

Список використаної літератури

1. Баранник Д.Х. Усне монологічне мовлення: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра. філолог. наук. - К., 1969.
2. Богущ А. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. Одеса: Ярослав, 2004. - 175 с.
3. Богущ А. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. Підручник для студентів вищ. навч. закладів факультетів дошкільної освіти. - К.: Видавничий Дім

ВИХОВНА ТА ОСВІТНЯ ЦІННІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ІГРАШКИ

Григораш Ірина,

3 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Березовська Л.І.,

кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Виховний вплив іграшки – незаперечний. Саме з нею пов'язаний розвиток літературної, музичної, драматичної, зображальної діяльності дитини-дошкільника. Вона з'явилася як природна потреба дитини пізнати світ, творчо і самостійно його осмислювати.

Метою статті є ознайомлення з особливостями використання української народної іграшки та її вплив на виховання дітей дошкільного віку.

Аналіз останніх досліджень. Вивченню особливостей народної іграшки присвячено цілу низку досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених: Т. Піроженко, С. Ладивір, О. Вовчик-Блакитна, Л. Герус, К. Матейко, О. Іванова, В. Нестеренко та ін.

Виклад основного матеріалу. Українська народна іграшка має давню історію. Вона відображає життя і побут народу, його звичаї та традиції. Іграшка не виникла сама по собі. Вона створювалася майстрами для вираження повсякденного життя людей з предметами, призначення яких і способи дії з якими необхідно засвоїти дитині. Бажання дитини пізнати навколишній світ, долучитися до життя дорослих у їх побутовій і трудовій діяльності, обрядах, звичаях і породили природну потребу в створенні народної іграшки [2]. Її виготовляли з найпростіших природних матеріалів: соломи, сіна, рогази, довгої трави, кукурудзяного листя тощо.

Граючись народними іграшками, діти долучаються до творчої спадщини свого народу. Таким чином, іграшка, з одного боку відображає модель життя, з іншого – є джерелом радості, задоволення, активності, доброго самопочуття. В

народній іграшці закладені основи для самовираження та дитячої творчості, непередбачуваності.

Сучасна дитина, спілкуючись з народною іграшкою за допомогою органів дотику, слуху, зору, сприймаючи її форму, усвідомлюючи призначення, непомітно для себе пізнає виробничо-господарську та святково-обрядову функцію свого народу. Завдяки їм формуються такі якості, як кмітливість, наполегливість, організованість, спритність, уважність, товариськість тощо, розвивається фантазія, мовлення, образне мислення.

Висновки. Розумно організована гра з іграшкою є дійовим методом трудового виховання. Адже дитина з іграшкою виконує певні дії, щось вигадує, часто наслідуючи трудові дії дорослих. Багаторазове повторення ігрових дій віддавна було спрямоване на прищеплення дітям поваги до праці, до звичаїв і традицій свого народу. За допомогою активного використання народної іграшки, участі в іграх діти легко опановують малі фольклорні жанри: вірші, пісні, примовки, приказки, скоромовки, лічилки, якими супроводжуються ці дії, розвиваються фізично та розумово. Педагоги, батьки повинні не лише зацікавлювати дитину іграми з народними іграшками, а й навчати її бачити та сприймати їх як певні образи, витвори мистецтва, зразки високої національної культури.

Список використаної літератури

1. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному закладі: [Навч. посібник]. К.: Вища школа, 1994. – 398 с.
2. Васильєва М.А. Керівництво іграми дітей в дошкільному закладі. К.: Освіта, 1986. – 180 с.
3. Герус Л. Українська народна іграшка. К.: Водограй, 2005. – 586 с.

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПРИ НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ ЗАКОРДОНОМ

Ірина Скавінська,

2 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Данів Т.Ю., спеціаліст.

Актуальність проблеми. Для реалізації завдань, окреслених у Базовому компоненті дошкільної освіти й чинних програмах, слід використовувати інноваційні технології, цікаві нетрадиційні методики. Тому важливо зробити аналіз методик та технік навчання математики за кордоном, що сприяє розвитку пізнавальних здібностей дошкільників.

Виклад основного матеріалу. Аналіз методичної літератури з досвіду роботи педагогів Німеччини, Польщі, Бельгії, Франції, Японії, Америки показує, що форма організації навчання дошкільників є хоч і вільною, яка враховує інтереси дітей, проте контрольованою педагогом. При чому відпрацювання логіко-математичних дій здійснюється на спеціальному наочному матеріалі, а закріплення – в процесі різних видів діяльності (малювання, аплікація, конструювання).

Актуальним і важливим завданням підготовки дітей до школи є розвиток логічного мислення і пізнавальних здібностей дошкільників, формування у них елементарних математичних уявлень, умінь і навичок, - визначала М.Фідлер, автор посібника для вихователів Польщі. Велика увага приділяється забезпеченню наочності навчання, опису різноманітних наочних посібників, які використовуються в системі польського дошкільного виховання, таких, як кольорові палички Кьюзенера, геометричні фігури Дьенеша. "Кольорові числа" – це набір паличок у вигляді прямокутних паралелепіпедів та кубиків. Вихідним є білий кубик, розміром 1 x 1 x 1 см. Всі палички розфарбовані так: білий кубик (або в площинному

варіанті – квадрат) – 1 (одиниця), рожевий прямокутник 2, голубий – 3, червоний – 4... Таким чином, кольором і величиною моделюється число.

Блоки Дьенеша названі "логічними", бо вони дозволяють моделювати різноманітні логічні структури і вирішувати логічні завдання за допомогою спеціально створених конкретних ситуацій. Комплекс (універсальна множина) складає 48 дерев'яних або пластмасових блоків. Кожен блок є носієм 4 ознак, за якими він повністю визначається (форма, колір, величина, товщина). Використання геометричних фігур Дьенеша сприяє розвитку логічного мислення дитини, формуванню уявлень про геометричні фігури.

Розвиток пізнавальних здібностей дошкільнят в Німеччині. Досвід багаторічної діяльності науковців і практичних педагогів з німецького міста Бремен представлено в книзі "Колір - форма - кількість" Дагмара Альтхауза та Ерні Дум. Основна спрямованість системи німецьких педагогів пов'язана з формуванням упорядкованої структури операцій мислення, що дозволяє дитині встановлювати взаємозв'язки між різними ознаками предметів, мати про них вірні судження. Це є кінцевою метою всякої системи розумового виховання дітей.

Пізнавально-навчальні ситуації для формування уявлень про числа у дітей дошкільного віку (США). Р. Грін та В. Лаксон (США) вважають, що формування уявлень про числа проходять під час практичних дій дітей з множинами предметів. Автори пропонують формувати математичні уявлення з урахуванням різноманітних вражень, які одержують діти в повсякденному житті, пропонують створювати повсякденні навчальні ситуації. Своєрідно розглядається ними навчання: доводячи необхідність проведення з дітьми ігор та вправ, автори не рекомендують суворо додержуватися вимог до якості засвоєння дітьми навчального матеріалу. В ході навчання значна увага приділяється виробленню у дітей умінь застосовувати одержані знання на практиці. Це досягається за рахунок використання предметів оточуючого середовища, практичної та ігрової мотивації спеціальних вправ.

Формування математичних уявлень у материнських школах Франції. На думку французьких педагогів, діти до чотирьох років повинні вчитися лічби без допомоги дорослого. „Граючи з піском, водою... малюки засвоюють поняття про кількість та величину на сенсорному рівні". Після чотирьох років рекомендується вже систематична робота з формування поняття числа. Педагоги материнських шкіл Франції вважають, що здібність до математики залежить від якості навчання. Ними розроблена система логічних ігор для дітей різного віку для розвитку здібностей до розмірковування, розуміння, самоконтролю, вміння переносити засвоєні знання в нові ситуації.

Цікавим посібником, який познайомить із специфікою розвитку дітей в умовах родини, є "Повір в своє дитя" (автор Сесіль Лупан). Основна думка автора: діти потребують не уваги-опіки, а уваги-інтересу, який їм можуть надати тільки батьки. Для малюків вони кращі педагоги.

Теорія Масару Ібуки про сенсорний розвиток дітей раннього віку (Японія). Масару Ібуки в книзі "Після 3-х уже пізно" зазначає, що те, що діти засвоюють без будь-яких зусиль в 2, 3 або 4 роки, в подальшому їм дається з великою працею або зовсім не вдається засвоїти. Це період, коли між клітинами головного мозку більш активно формуються зв'язки. До 3-х років мозок досягає 80% дорослого потенціалу.

Висновок. Отже, навіть невеликий огляд систем навчання дошкільників в різних країнах – Польщі, Німеччині, Франції, США, Японії дозволяє зробити висновок:

- мета навчання дошкільнят – розвиток пізнавальних здібностей дитини;
- через математичні і логічні ігри, вправи, задачі;
- вік навчання дітей – якомога раніше, спочатку у домашніх умовах, далі в дитячих садках, "материнських школах", бо "після 3-х вже пізно";
- форма навчання – індивідуальна чи підгрупова, за власним вибором, але під контролем та за допомогою дорослого;
- використання дидактичного матеріалу, а саме графічного характеру, що

швидко переводить наочно-практичне до образного та абстрактного значення.

А головне – велика шана дитині, її потребам, визнання унікальності періоду дитинства.

Список використаної літератури

1. Альтхауз Д. Цвет, форма, количество. Опыт работы по развитию познавательных способностей детей дошкольного возраста / Пер. с нем. под ред. В. В. Юртайкина/. 2000. – 64 с.

2. Брежнёва О. Сучасні інноваційні підходи до забезпечення математичної освіти дітей дошкільного віку. Зб. наук. праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – 2001. – Випуск 1 (44). – С. 127-132.

3. Комарова Л. Как работать с палочками Кюизенера? Игры и упражнения по обучению математике детей 5-7 лет. М. : Издательство ГНОМ и Д, 2006. – 64 с.

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

В ЗДО

Мар'яна Донецька,

4 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Селепій О. Д.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Актуальність проблеми. Виховне значення природи в плані розвитку пізнавальної активності важко переоцінити. Спілкування з природою позитивно впливає на дитину, робить її добрішою, м'якшою, пробуджує в ній найкращі почуття. Формуються такі якості, як реалістичне розуміння природи, допитливість, вміння спостерігати, логічно мислити, естетично відноситись до всього живого, навички бережливого ставлення до об'єктів живої та неживої природи, навички ціннісного ставлення до природних ресурсів. Саме, тому дослідницька діяльність в ЗДО є важливою та потрібною в наш час.

Виклад основного матеріалу. Існує три компоненти пізнавальної діяльності:

- змістова сторона (дитина одержує знання, виражені в поняттях або образних сприйманнях та уявленнях);
- оперативна (дитина засвоює різноманітні дії, оперує набутими вміннями, навичками, прийомами);
- результативна (на основі одержаних знань у дитини виникають нові рішення, розвиваються здібності, прояви творчості).

В Базовому компоненті дошкільної освіти наголошується, що формування екологічного світорозуміння, екологічної вихованості, позитивного ставлення до природи є одним з найважливіших завдань.

Софія Русова радила „...не вчити вихованця, не давати готові знання, хоча б і початкові, а більш за все збудити духовні сили, розворушити цікавість”. Тут доцільно опиратися на природну дитячу допитливість, а вирішальну роль відіграє стимулююча праця вихователя, що організовує пошуково-дослідницьку

діяльність дітей. Надзвичайно важливим є формування пізнавального інтересу. Головне завдання – створити оптимальні умови для прояву пізнавальної активності всіх дітей і кожного вихованця зокрема. Для цього потрібно виховувати пізнавальні інтереси і потреби, вчити оволодівати загальними способами дій при розв’язанні практичних або пізнавальних завдань, поступово підводити дошкільнят до самостійного їх вирішення. Відомий педагог М.Подьяков виділяє як вид специфічної діяльності експериментування, що, на його думку, стимулює пізнавальну активність дитини. Практика показала плідність цієї ідеї.

Пошуково-дослідницька робота у природі ведеться з дотриманням таких основних принципів і правил:

- від простого до складного, від знайомого до незнайомого, спираючись на наявні у дітей знання і досвід;
- врахування особливостей певної пори року;
- доведення експерименту до кінця;
- повторення дослідів для уточнення, поглиблення знань про той чи інший об’єкт або явище;
- підсумок результату дослідження;
- виховання дбайливого ставлення до речей, що оточують, до природи з використанням позитивних прикладів поведінки дорослих і малюків.

Структуру дослідництва складають постановка проблеми, пошук шляхів її розв’язання та побудова гіпотез; вирішення завдання за допомогою практичних дій.

Існує 4 тапи дослідницької діяльності в ЗДО:

Перший етап – підготовка дітей до дослідження. Вихователь проводить з дітьми бесіду, щоб зацікавити їх дослідом, виявляв знання. Наприклад: «Як ви гадаєте, діти, дерева взимку живі? А чому вони не замерзають від сильного морозу?»

Другий етап – початок дослідження: обговорення умов і висунення припущень: «Я читала, діти, що дерева не замерзають тому, що в їхньому соку

багато цукру. Давайте поставимо на мороз дві скляночки: в одній буде проста вода, а вдругій – з цукром. Як вигадаєте, якійсклянці вода швидше замерзне?»

Третій етап – хід досліду. Спостереження дітей за ходом досліду, обмін думками.

Четвертий етап – заключний: обговорення наслідків досліду.

Нескладні досліди проводять під час занять, екскурсій у природу, прогулянок, цільових прогулянок та праці в природі з метою закріплення, узагальнення та систематизації знань дітей дошкільного віку. Цінність їх полягає в тому, що для власної діяльності діти не отримують готових знань від педагога. Досліджуючи те чи інше явище, дитина отримує знання у певній логічній послідовності.

Висновки. Отже, пошуково-дослідницька діяльність дітей в неживій природі є важливою ланкою в екологічному, моральному, естетичному розвитку та соціалізації дошкільника загалом.

Список використаної літератури

1. Методичний посібник В.І.Влох «Пошуково-дослідницька діяльність дошкільників в природі»

2. Плохій З.П. Я і Світ навколо. Дошкільне виховання, 2018. – № 7

РОЛЬ ВИХОВАТЕЛЯ В УСПІШНІЙ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ

Іванна Рибенчук,

4 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Селепій О. Д.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Актуальність проблеми. Взаємини педагога з дитиною - один з найважливіших шляхів виховного впливу на формування особистості дитини. Саме тому фігура вихователя набуває дуже великого значення на ранньому етапі соціалізації, оскільки дитина проводить основну частину часу в дошкільному закладі. Проте в діяльності педагога не завжди складаються хороші взаємини з дітьми. Багато в чому це залежить від стилю керівництва або від стилю спілкування з ними, від індивідуального стилю педагогічної діяльності.

Сучасна система дошкільної освіти потребує радикального переосмислення сформованого підходу до професійної діяльності педагога. Дошкільному закладу потрібен педагог, здатний самостійно планувати, організовувати педагогічно доцільну систему роботи, а не просто виконувати посадові обов'язки.

Виклад основного матеріалу. Стиль педагогічної діяльності формують три основних фактора: індивідуально-психологічні особливості педагога; особливості педагогічної діяльності; особливості дітей.

Педагогічне спілкування і керівництво в істотній мірі визначає ефективність навчання і виховання, а також особливості розвитку особистості та формування міжособистісних відносин у групі.

У процесі спілкування завжди відбувається обмін інформацією, тобто комунікація. Аспекти спілкування тісно пов'язані між собою. Адже інформацію необхідно не тільки прийняти, а й осмислити. Передавання, приймання,

розуміння інформації зумовлюють взаємозв'язок "діяльність - спілкування - пізнання". Обмінюючись інформацією, партнери впливають один на одного.

Спілкування, що ґрунтується на повазі до особистості, незалежно від її віку чи соціального становища, стає надійною основою співпраці, а отже, є обов'язковою умовою успішної педагогічної діяльності.

Результат педагогічної діяльності вихователя залежить від уміння користуватися головним професійним інструментом – словом. Невміння правильно організувати освітній процес та використовувати мистецтво слова призводить до виникнення так званих бар'єрів у спілкування.

Бар'єри спілкування – перешкоди, що спричиняють опір партнера впливові співрозмовника.

Вони виникають непомітно, і спершу вихователь може не усвідомлювати їх. Але примирення з ними формує негативний стиль спілкування. Серед чинників, що впливають на особливості взаємодії між вихованцем і педагогом, велике значення мають соціальний, психологічний, фізичний і смисловий (когнітивний). Відповідно до цього розрізняють бар'єри у спілкуванні:

Соціальний бар'єр зумовлений переважанням ролі вихователя в системі педагогічної взаємодії.

Фізичний бар'єр пов'язаний з організацією фізичного простору під час взаємодії.

Смисловий бар'єр пов'язаний з неадаптованим до рівня сприйняття вихованців мовленням вихователя, яке занадто насичене незрозумілими словами, науковими термінами, які він використовує без коментарів.

Естетичний бар'єр зумовлений несприйняттям співрозмовником зовнішнього вигляду, особливостей міміки. Його усувають шляхом самоконтролю поведінки.

Емоційний бар'єр з'являється за невідповідності настрою, негативних емоцій, що деформують сприймання. Долають його за допомогою усмішки, чуйного ставлення до співрозмовника.

Психологічний бар'єр виявляється як негативна установка, сформована на підставі попереднього досвіду, неспівпадіння інтересів партнерів комунікації тощо. Найтипівішими серед психологічних бар'єрів є боязнь групи (властивий вихователям-початківцям, які часто непогано володіють матеріалом, але побоюються безпосереднього контакту з дітьми).

Невміння подолати бар'єри, як правило, призводить до малоефективних моделей спілкування. Сукупність їх складає кілька типів:

1. «Монблан». Вихователь підноситься над дітьми, як гірська вершина. Він відірваний від у дітей, мало цікавиться їх інтересами та взаєминами з ними. Спілкування зводиться лише до інформування дошкільників, що зумовлює їх пасивність.

2. «Китайська стіна». Спілкування, за якого вихователь постійно наголошує на своїй перевазі над вихованцями, виявляє до них зневажливе ставлення.

3. «Локатор». За цієї моделі переважає вибірковість педагога в організації взаємовідносин з дітьми. Він зосереджує свою увагу на групі або слабких, або сильних малюків, що руйнує цілісну й безперервну систему спілкування.

4. «Робот». Характеризує поведінку педагога, який цілеспрямовано й послідовно діє на підставі певної програми, незважаючи на обставини, що вимагають змін у спілкуванні.

5. «Я сам». Сутність її в тому, що вихователь постає в ролі головної дійової особи, нерідко гальмуючи ініціативу вихованців.

6. «Гамлет». Діям такого вихователя властиві постійні сумніви: чи правильно його зрозуміють, чи адекватно відреагують на його зауваження тощо.

7. «Друг». Може спричинити для вихователя втрату ділового контакту в спілкуванні.

8. «Тетерук». Характеризує педагога, який під час взаємодії з малюками чує лише себе, не реагує на дитину, не усвідомлює її переживань та потреб.

Від того, який тип спілкування використовує педагог залежить, насамперед, успіх педагогічної діяльності і зокрема соціалізації кожного вихованця в групі однолітків.

Висновки. Дослідження, проведені в нашій країні і за кордоном, свідчать, що для особистісного розвитку дітей далеко не байдуже, якими стилями спілкування користуються дорослі.

Роль вихователя у сучасному виховному процесі полягає зовсім не в тому, щоб замкнути на собі всі виховні впливи і взяти керівництво процесом в свої руки. Навпаки, його організуюча і спрямовуюча сила тим значніша, чим більше в ній демократизму, творчої свободи. Вихователь домагається значних успіхів лише тоді, коли враховує умови та обставини, в яких протікає виховний процес, уважно аналізує наслідки своїх виховних дій і робить з них правильні висновки.

Список використаної літератури

1. Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 2: Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади /І. Д. Бех. К.: «Либідь», 2003. – 344 с.

2. Скрипник Н. І. Психолого-педагогічні засади виховання гуманних взаєностосунків у дітей старшого дошкільного віку [Текст] : монографія / Н. І. Скрипник. – Умань :Візаві, 2012. – 153 с.

СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ, ЯК БАЗОВА ЯКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

Христина Глушко,

4 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Селепій О. Д.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Актуальність проблеми. Останнім часом у закладах дошкільної освіти активно використовують педагогіку розуміння. Педагогічне розуміння передбачає наявність у особистості вихователя низки професійних якостей. Однією з них є спостережливість. Спостережливість є для педагога основним засобом отримання інформації про внутрішній світ дитини.

Виклад основного матеріалу

Спостережливість - якість особистості вихователя, сутність якої полягає у фіксуванні й адекватній інтерпретації істотних характерних і навіть ледь помітних зовнішніх проявів індивідуальних особливостей розвитку дітей. Дехто може зауважити, що у процесі своєї діяльності спостерігає за дітьми. Проте дивитися ще не бачити, а слухати не означає чути.

Спостережливість у освітній діяльності виконує такі функції:

1. Дослідницька - збирання, систематизація, класифікація інформація щодо дитини(тип темпераменту, риси характеру, уподобання, інтереси).
2. Стимулювальна - створення умов для розвитку особистості.
3. Прогностична - передбачення результатів і наслідків власної діяльності.
4. Організаторська - організація різних видів діяльності, ураховуючи індивідуальні особливості дітей.
5. Регулювальна - виявлення розбіжностей між завданнями дошкільної освіти, та станом їх розв'язання.

Найскладніше для вихователя - об'єктивно фіксувати поведінку, дії та вчинки дітей. Педагог має справу зі складною психічною реальністю. Розуміння цієї реальності може супроводжуватися низькою помилок:

1. Наявність стереотипів – приписування дитині тих чи інших якостей ля прискорення і полегшення збору інформації щодо індивідуальних особливостей вихованця.

2. Ефект ореола-вплив загального враження про дитину на сприймання і відтворення з пам'яті її характерних особливостей.

3. Ефект поблажливості (озлоблення)- оцінювання об'єкта перебільшено позитивно чи негативно.

4. Помилка «усереднення» - оцінювання дій і вчинків усереднено через острах остаточних суджень про нього.

5. Помилка проєкції - приписування педагогом дитині власних рис характеру.

Щоб уникнути цих помилок вихователь повинен дотримуватися низки правил:

1. Беріть до уваги загальну ситуацію, а не вирваний з контексту факт
2. Не порівнюйте із собою
3. Не довіряйте першому враженню
4. Не будьте упередженими
5. Враховуйте зміни і зрушення в особистості дитини
6. Помічайте все істотне і важливе

Вправи для розвитку спостережливості

Портрет дитини. Упродовж 5-10 хв. Поспостерігайте за дошкільником, зокрема зафіксуйте такі його зовнішніми ознаками(міміка, жести, одяг, зачіска). Після цього заплющте очі та спробуйте відтворити образ дитини, охопивши максимальну кількість деталей. Відтак розплющте очі, ще раз погляньте на дитину, та визначте, які деталі ви забули відтворити. Знову заплющте очі і відтворіть образ дошкільника. Продовжуйте поки максимально

не відтворите у своїй уяві образ дитини. Поміркуйте які зовнішні прояви поведінки дитини індивідуальні, а які ситуативні

Фарби (Костянтин Паустовський). Упродовж робочого дня намагайтеся спостерігати за всім, що відбувається в дошкільному закладі (прогулянка, прийом заняття) з думкою, що ви зображаєте це фарбами на папері. Через кілька тижнів ви помітите. Як, за словами видатного письменника Костянтина Паустовського, глибоко «бачите» людей.

Як «звучить» ЗДО. Зосередьтеся та спробуйте почути якомога більше звуків у груповому приміщенні або на майданчику ЗДО. Поміркуйте хто і чому так говорить? Чи типово це для нього(неї)?

Знайдіть відмінності. Уважно подивіться на дитину впродовж 2-3 хв., та зафіксуйте особливості зовнішніх проявів її індивідуальних особливостей. Наступного дня повторіть цю вправу та проаналізуйте, що змінилися в цих проявах. Спробуйте визначити причину цих змін.

Висновки. Отож, спостережливість вихователя є основним засобом отримання інформації про внутрішній світ дошкільника. А розпізнавання неповторності та своєрідності кожного вихованця через безпосереднє сприймання його поведінки, дій та вчинків відіграє ключову роль у практичній реалізації педагогіки розуміння.

Список використаної літератури

1. Загородня Л. П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2010. – 319 с.
2. Беленька Г.В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання. К. : Світич, 2006. – 304 с.

ОРФ-ПЕДАГОГІКА: СИСТЕМА РАННЬОГО МУЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Лідія Татарська,

3 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Никорак Н. Ю.,
спеціаліст першої категорії.

Актуальність проблеми. Орф-педагогіка – це виховання і навчання через мистецтво і творчість, засноване на зв'язку музики, руху і мови. Ця креативна педагогіка дозволяє розвивати не тільки музично-рухові здібності дітей (співати, краще відчувати своє тіло, танцювати, грати на інструментах), але і повноцінно розвивати особистість дитини, розкривати її внутрішній потенціал. Нині Орф-підхід застосовується в усьому світі для навчання людей в звичному для них середовищі, починаючи від дітей грудного віку до похилого. Ці заняття торкаються багатьох аспектів психічного розвитку дитини, тому дітям з особливими потребами ці заняття можуть допомогти в розвитку мови, комунікативних здібностей, уваги, концентрації, моторики. А найважливішим є те, що заняття будується “тут і зараз”, залежно від індивідуальних потреб дітей, та їхнього емоційного стану.

Виклад основного матеріалу. Орф-педагогіка – це особливий підхід до навчання дітей музиці, а точніше до музичного розвитку дітей раннього віку. Цей підхід носить ім'я свого засновника – німецького музиканта, композитора і педагога Карла Орфа (1895-1982 рр.). У 20-ті роки минулого століття, коли Європу охопила мода на танець, гімнастику і спорт, Карл Орф викладав в школі музики і танців для молодих дівчат. Ця школа стала для нього справжнім експериментальним майданчиком, де він міг реалізовувати ідеї нового музичного виховання молоді, заснованого на мелодії і на ритмі. Саме тому основними інструментами на заняттях стали шумові ударні інструменти, які доповнювалися ксилофонами, блокфлейтами, гітарою і лютнею. Учням була

надана свобода імпровізації, акцент робився більше не на заучування готових музичних творів, а на створення власної музики.

Карл Орф був переконаний, що для дітей потрібна своя особлива музика, спеціально призначена для музикування на початковому етапі. Вона повинна бути доступною для сприйняття в дитячому віці і відповідати психіці дитини. Отже, основними завданнями на орф-занятті є: навчитися грати і співати; краще відчувати та усвідомлювати своє тіло (краще управляти ним); зрозуміти певні закономірності музики; тренуватися в концентрації уваги, покращувати пам'ять; орієнтуватися в просторі і часі; вчитися абстрактно мислити і пізнавати різні емоції; спілкуватися з іншими дітьми; знайомитися з різними культурами через музику і рух [1. С. 51-64].

Принципи орф-навчання: 1. Навчання потрібно для розвитку. 2. Рух, звук, мова, спів спочатку нероздільно пов'язані і тільки потім поступово відділяються один від одного. 3. Процес важливіший ніж результат. 4. Практика важливіша ніж теорія (музикування важливіше за знання про ноти).

Основні складові орф-заняття:

- рух і танець (автентичний і художній). Активні вправи готують дітей до спонтанних рухових виражень, вчать зображати настрій і звуки за допомогою елементарних рухів. Відбувається проживання музики через рух;

- звукова жестикуляція (плескання, клацання, відбиття та інші);

- спів, з використанням кращих зразків народного музичного мистецтва;

- мовні вправи (розвивають у дитини почуття ритму, сприяють формуванню правильної артикуляції, показують різноманітність динамічних відтінків і темпів). Орф-підхід зміщує увагу зі змісту слів на музичність і барвистість їх звучання. На занятті використовуються три варіанти мовного тексту: на рідній мові, на мовах інших культур, на вигаданій мові;

- поетичне музикування (допомагає дітям відчути гармонійну співзвучність поезії і музики);

- гра на музичних інструментах (діти вчаться взаємодіяти між собою і легко розвивають почуття ансамблю);

- театральна діяльність – покликана об'єднати воедино все перераховане раніше.

До основних інструментів, що використовуються на орф-занятті належать: барабани і ударні інструменти (джембе, маракас, пандейру, дерев'яна коробочка, реку-реку); ксилофони, як перехідний етап між барабанами і складними музичними інструментами; звукова жестикуляція (body percussion) – це техніка ритмічної гри на власному тілі: плескання, клацання, притупування, пристукування; у ролі музичних інструментів використовуються кулі, стрічки, тканина, палички, склянки, мотузки, мильні бульбашки тощо – тобто практично будь-які предмети.

Згідно з концептом орф-педагогіки, ця система не передбачає чіткого набору правил і обов'язкових ступенів розвитку – на відміну, наприклад, від музичної школи, де дитині потрібно пройти “нотну грамоту”, і у ході навчання здавати обов'язкові іспити. При цьому на заняттях немає суворого алгоритму: діти слухають різну за жанрами музику, відтворюють звуки, пританцьовуючи або відбиваючи ритм, вчать усвідомлювати своє тіло, рухатися в просторі і спілкуватися з іншими дітьми [2].

Як правило, кожне заняття має певну тему. Наприклад, тема заняття-імпровізації : “Море”. Щоб позначити тему, педагог створює візуальний ряд, малює картину, яку доповнює звуковий схемою. Потім вихователь пропонує малюкам придумати свій власний варіант втілення теми “моря”. Малюки можуть використати увесь арсенал виражальних засобів: музика і власне різні звуки, спів, рух і танець, театральні прийоми і мову. Можна використовувати найрізноманітніші музичні інструменти (а ними можуть стати і звичайнісінька склянка, або шматок тканини), плескати в долоні і тупотіти ногами, перетворюючи настрій моря в музику, а потім – і в рух та слова. Тривалість заняття в середньому не перевищує години, і, як правило, воно триває не менше 20 хвилин. Що стосується віку, коли можна залучати дитину до креативних занять – то жорстких рамок немає: орф-педагогіка рекомендована для дітей від

народження, адже ці музичні заняття не є академічною освітою, зате відмінно готують дитину до “класичних занять”.

Орф-заняття “Звуки”. За допомогою цієї практики малюк зможе вивчити різні стихії і ті звуки, які їм відповідають: вода, дерево, папір, метал, тканини. Почніть з великої ємності води: разом з дитиною, послухайте звуки води – як вона ллється, стікає, капає. Спробуйте відтворити почуті звуки різними способами. Виберіть найбільш схожий і найвдаліший прийом. Наступного разу поміняйте стихію, і застосуйте нові матеріали та звуки. Наприклад, влаштуйте «паперовий день»: зробіть костюми зі старих газет і журналів, послухайте, як промовляють книги і так далі.

Висновки. В основі орф-підходу – елементарне музикування, зрозуміле дітям з раннього віку; орф-підхід заснований на грі, на імпровізації, і надає можливість дитині вільно творити, виражати себе та фантазувати; орф-заняття побудовані на поєднанні ритму, мови і руху, що відіграє ключову роль в розвитку мови дитини; орф-підхід допомагає розвивати в дитині естетичний смак, образне мислення, почуття ритму, часу, простору, вчить працювати в групі.

Список використаної літератури

1. Карл Орф “Шульверк”. Итоги і задачи. В кн. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа / под. ред. Л. Баренбойма. М., 1978. 376 с.

2. Черноус Т. Орф-метод як педагогіка і музикотерапія. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2408-orf-metod-yak-pedagogka-terapyu>

МУЗИЧНІ ІГРИ В ПОВСЯКДЕННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНЯТ

Аліна Головатюк,

3 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Никорак Н. Ю., спеціаліст першої категорії.

Актуальність проблеми. Одним з основних чинників естетичного виховання і розвитку творчої активності дітей дошкільного віку є музичне мистецтво. Звертаючись безпосередньо до почуттів, музичне мистецтво виховує в дошкільнят емоційну чуйність, здатність до співпереживання, створює настрій радості, піднесення. Актуальним завданням дошкільної освіти є виховання художньо-естетичних засад особистості дитини через відкриття їй світу мистецтва, зокрема музичного, залучення до нього і творчого освоєння.

Мета. Розкрити роль застосування музичних ігор як чинника художньо-естетичного розвитку особистості дитини.

Виклад основного матеріалу. Рухи під музику – одна з форм музичного виховання, що дозволяє дітям активно виявити себе в музичній діяльності. Серед рухів під музику – музична гра займає одне з центральних місць. Ігри збагачують дітей новими враженнями, розвивають у них ініціативу; разом із набуттям спеціальних музичних знань у дітей формуються такі риси особистості, як відповідальність і самостійність.

У сучасному закладі дошкільної освіти практикують 2 види музичних ігор: ігри під інструментальну музику (сюжетні і безсюжетні) та ігри під спів [2, с. 4].

У сюжетних іграх виступають певні герої, розгортається конкретна дія. У таких іграх відтворюються близькі, зрозумілі дітям, образи та дії, які вони спостерігають у навколишньому житті («Оркестр», «Горобчики та котик»), та знайомі їм із оповідань і казок. Перед дітьми стоїть завдання передати дії тих чи інших персонажів, відповідно до музики. Безсюжетні ігри під

інструментальну музику – це різновид рухливих ігор, у яких основне завдання – рухатися відповідно до змісту, характеру та форми музичного твору. В іграх під спів діти навчаються передавати рухами зміст та образ пісні, загальний характер музики (весело, спокійно), форму (заспів, приспів) і засоби музичної виразності (темп, динаміка, ритм і регістр) (“Веселі музиканти”, “Ми на луг ходили”, “Мишоловка”).

Одним із найважливіших засобів розвитку музичних здібностей дітей є музично-дидактичні ігри. За їх допомогою діти вчаться передавати прості ритмічні рисунки, порівнювати тембри голосів та інструментів, розрізняти звуки за висотою, виявляти творчість у співі та музично-ритмічній діяльності. Такі ігри можна проводити під час музичних занять, вечорів-розваг, ранків, індивідуальної самостійної роботи дітей. У вільний від занять час та на прогулянці, діти самостійно організовують різні музично-дидактичні ігри, пов’язані зі співом, грою на елементарних музичних інструментах: “Музична крамниця”, “Відгадай, на чому граю”, “Музичне лото”, “Музичні молоточки”. У таких іграх у дітей розвивається відповідальність і здатність діяти у спільноті.

Важливу роль у розвитку музичного слуху, відчуття ритму відіграють співаночки, які виконують перед розучуванням пісні. Це нескладні музичні фрази зі знайомих дітям пісень та поспівок. У групі використовують і музичні загадки, які вчать дітей не тільки мислити, шукаючи відгадку, але й самостійно продовжувати музичну фразу. Прикладом таких музичних загадок можуть бути: “Де мої дітки?”, “Сова і зозуля”, “Хто в будиночку живе?”. Діти із задоволенням відповідають тихеньким голосочком мамі-качці, мамі-кішці, мамі-пташці. Під час таких ігор діти можуть використовувати елементарні музичні інструменти.

Народні ігри, як фольклорний жанр, мають свої особливості. Ці ігри гуртові, багатоваріантні, вони дозволяють залучити до гри усіх охочих узяти в ній участь. Народні ігри можна поділити на такі групи: дидактичні, рухливі з обмеженим текстом, рухливі-хороводні, ігри мовленнєвої спрямованості, обрядові та звичаєві, ігри історичної спрямованості, ігри з відображенням праці

та побуту народу тощо [1, с. 111]. У групі можна програти такі ігри: “Бондар”, “Шевчик”, “Коза-дереза”, “Щебетали горобці”, “Сонечко”, “Подольночка”, “Жучок”, “Мак”, “Горобецько”, “Женчикок-бренчикок” та інші, які обов’язково супроводжуються співом та інструментальним імпровізуванням. Під час гри дитина починає створювати свій музично-ігровий образ, танець. Відбувається природний розвиток музично-сенсорних здібностей дітей: активізується слухова увага, формуються первинні навички, орієнтування і мові музики – діти засвоюють уявлення про тембр і динаміку, висоту звуків і ритм; навчаються відтворювати звуковисотні та ритмічні співвідношення звуків мелодії.

Основною умовою музичного розвитку дитини є систематичність проведення музично-дидактичних ігор. Ігри, які діти розучують на музичному занятті, варто використовувати і вихователю під час перебування дітей у групі, адже таким чином можна закріпити знання, вміння і навички дітей, набуті на музичному занятті.

Висновки. Отже, застосування музичних ігор в комплексі з іншими виховними засобами сприяють створенню початкового етапу формування гармонійно розвиненої, активної особистості, яка поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту, фізичну досконалість і творчу діяльність.

Список використаної літератури

1. Молодушкіна І. В. Кращі музичні ігри. Харків : Вид. група “Основа”, 2009. 175 с.
2. Синяк І. М., Самсонова О. О. У світі музичних ігор. Харків : Вид-во “Ранок”, 2017. 144 с.

Підсекція «Логопедія. Інклюзія»

АРТИКУЛЯЦІЙНА ГІМНАСТИКА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Софія Шотт,

3 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Салига І.М.,

спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.

Актуальність проблеми. З кожним роком соціум установлює все вищі й вищі вимоги до психофізичного розвитку не тільки дорослих, але й дітей: невпинно зростає обсяг знань, які потрібно їм засвоїти. Формування мовленнєвої компетентності – одне із пріоритетних завдань усебічного гармонійного розвитку дитини як у закладі дошкільної освіти загального розвитку, так і спеціальному компенсуючого типу для дітей із порушеннями мовлення. Мовленнєва компетентність – цілісне утворення, яке складають фонетичний, лексичний, граматичний і комунікативний компоненти. Якщо в дошкільника недорозвиток лексико-граматичної складової та зв'язного мовлення найчастіше виявляються лише під час спілкування зі спеціалістом – учителем-логопедом, то порушення звуковимови дитини помітні кожному, а тому своєчасне виправлення цих порушень є надзвичайно важливим і актуальним.

Однією із численних технологій логопедичної роботи є артикуляційна гімнастика, якій віддають належне всі учасники логокорекційного процесу: як логопеди так і вихователі ЗДО також.

Виклад основного матеріалу. Досягти правильної вимови можна лише за умови достатньої сили, пружності та рухливості органів мовнорухового апарату, їхньої здатності перебудовуватися й координовано працювати, об'єднувати прості рухи в складні. Тому так важливо розвивати мовленнєву (артикуляційну) моторику, тобто цілеспрямовано виробляти достатню рухливість язика, губ, щік, нижньої щелепи, м'якого піднебіння. Вирішити це завдання допомагає артикуляційна гімнастика – сукупність спеціальних вправ,

спрямованих на укріплення м'язів мовнорухового апарату, розвиток сили, рухливості та диференційованості рухів тих органів, які беруть участь у мовленнєвому процесі.

Попередньо слід зазначити, що у сучасній логопедії не зафіксоване наукове визначення логопедичної гімнастики. Поряд з цим, такий вид логопедичної роботи застосовується доволі давно у практиці.

Логопедична чи артикуляційна гімнастика багатоплановий засіб розвитку мовлення, оскільки здійснює:

- *корекційний вплив* (виправлення наявних недоліків дихання, голосу, артикуляційної та мимічної моторики, пальцевого праксису тощо);
- *профілактичний вплив* (попередження виникнення порушень мовлення та вторинних відхилень);
- *психотерапевтичний вплив* (улюблені багатьма дітьми „Казочки про Язичка” – один із прийомів артикуляційної гімнастики – дозволяють дитині невимушено виконувати вправи та поринути у чуттєвий світ образів, емоцій);
- *стимулюючий вплив* (логопедичну практику важко сьогодні уявити без використання технологій, які сприяють нормалізації та стимуляції функціональних механізмів мовлення: логопедичний масаж, ритміка, кінезіологія, тощо)
- *розвивальний вплив* (вправи для розвитку дикції, мелодико-інтонаційної виразності корисні не лише дітям із порушеннями мовлення).

Артикуляційна гімнастика включає вправи як для тренування рухливості органів, відпрацювання певних положень губ, язика, правильної вимови всіх звуків, так і для кожного звуку тієї чи іншої групи. Вправи повинні бути цілеспрямованими: важлива не їх кількість, а відповідність правильній артикуляції звуків з урахуванням конкретного порушення звуковимови в дитини. При підборі вправ артикуляційної гімнастики слід передбачати ті рухи і положення органів артикуляційного апарату, в результаті яких утворюються звуки.

Всю систему артикуляційної гімнастики можна розділити на два види вправ: статичні і динамічні. Кожна вправа має свою назву («Лопаточка», «Трубочка», «Голочка» тощо). Статичні вправи спрямовані на те, щоб дитина навчилася утримувати артикуляційну позу протягом 6 - 10 секунд. Динамічні вправи (ритмічне повторення рухів по 6 - 8 разів) виробляють рухливість язика і губ, їх координованість і перемикання.

Спочатку артикуляційну гімнастику необхідно виконувати перед дзеркалом. Адже у дорослих артикуляція – автоматизована навичка, а дитині необхідно через зорове сприймання досягнути цього автоматизму, постійно вправляючись. Якщо деякі вправи не будуть виходити з першого разу, то необхідно повторити їх разом з дитиною. Артикуляційні вправи потрібно виконувати щодня по 5-7 хвилин. На одному занятті не слід давати більше 2-3 вправ. Інструкції потрібно давати поетапно, наприклад: посміхнись, покажи зубки, відкрий рота, підними кінчик язика вгору тощо. Проводити артикуляційну гімнастику найкраще у формі цікавої розповіді, або казки.

Артикуляційна гімнастика подається дітям у вигляді як казок, так і віршів, загадок, лічилок, образних ілюстрацій, слайдів. Заняття стає цікавим, захоплюючим, емоційним. Дитина не помічає, що її навчають. І таким чином розвиток артикуляційної моторики протікає активніше, швидше, а подолання труднощів проходить легше.

На заняттях крім традиційних форм проведення артикуляційної гімнастики використовуються інтерактивні форми, у створенні яких беруть участь самі діти: біоенергопластика, «Театр пальчиків і язичка» (сполучена гімнастика), зустрічі з улюбленими героями, використання дидактичної ляльки, адаптовані казки з рухами (мультимедійна презентація), використання картинок-образів, нетрадиційні вправи з намистиною, драже і ложкою для удосконалення артикуляційної моторики.

Артикуляційні вправи можна виконувати не лише під час ігор-занять, а й режимних моментів. Так, наприклад, після прийому їжі діти полощуть ротики,

а педагог слідкує, щоб губи при цьому у них були зімкненими. Потім можна запропонувати провести язичком по зубах і перевірити, чи чисті зубки.

Висновки. Отже, артикуляційна гімнастика – важлива складова корекційно-розвивальної та освітньої роботи з дошкільниками. Для малюків артикуляційна гімнастика є не лише передумовою формування фонетико-фонематичної компетентності, а й своєрідним тренажером, що допомагає їм збагачувати словниковий запас, удосконалювати граматичну будову та зв'язне мовлення, розвивати психічні процеси (сприймання, увагу та пам'ять різних модальностей, кінетичний і кін естетичний праксис), долаючи перешкоди, досягати поставленої мети – формування чіткого правильного мовлення.

Список використаної літератури

1. Рібцун Ю. В. Інноваційний підхід до організації та проведення артикуляційної гімнастики в логопедичній групі /Ю. В. Рібцун//Дошкільна освіта.- 2011.- № 3 (33). – С.31–43.

2. Мілевська О. П. Сутність поняття «логопедична гімнастика»: сучасний погляд/О.П. Мілевська.-С.179-188.

3. Сушельницька З.В. Логоказка як засіб артикуляційної моторики у дітей/ З.В. Сушельницька.–Кам'янець-Подільський: Науково-методичний центр Управління освіти і науки, 2014.–66 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ПРИЙОМІВ РОЗВИТКУ АРТИКУЛЯЦІЙНОЇ МОТОРИКИ У ДОШКІЛЬНИКІВ

Марія Соломка,

3 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Салига І.М.,

спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.

Актуальність проблеми. Однією з найважливіших умов повноцінного формування правильної звуковимови дошкільників є достатня рухливість, сила та чітка робота органів артикуляційного апарату. Тому важливе місце на шляху розвитку правильного мовлення повинна займати, так звана, артикуляційна гімнастика. Метою її є відпрацювання правильних, чітких рухів органів мовлення, необхідних для правильної вимови звуків. Розвиток артикуляційної моторики у дошкільників – це складний педагогічний процес.

Слід зазначити, що вивчення деяких артикуляційних позицій вимагає тривалої і систематичної роботи. Одні з них дитина може засвоїти за декілька занять, вивчення інших триває від одного до декількох місяців, тому пошук різних ігрових прийомів відпрацювання артикуляційних укладів не втрачає своєї актуальності в сучасній логокорекційній роботі.

Виклад основного матеріалу. Для дітей дошкільного віку артикуляційна гімнастика – це серйозна робота, якими б легкими не здавалися ці вправи для дорослих. Успіх роботи багато в чому залежить від застосування різноманітних, цікавих для дітей форм роботи, оскільки під час тривалого виконання одноманітних артикуляційних вправ діти швидко втомлюються, часом втрачають інтерес до занять. Щоб цікаво було дітям займатись, потрібно використовувати різні способи подачі навчального матеріалу.

Ігровий метод – основний в роботі з дошкільниками. Під час ігор діти опановують навички й уміння правильного мовлення, а також інші види діяльності. Гра повинна зробити сам процес навчання емоційним, дієвим, дозволити дитині отримати власний досвід.

Цілеспрямовані артикуляційні рухи на початку логопедичної роботи дітям ще недоступні, тому дуже важливо знайти можливість опори на мимовільні рухи. Вправи, які пропонуються дітям в ігровій формі з опорою на мимовільні рухи, не стомлюють їх, не викликають негативних реакцій і відмови від виконання у разі невдачі. Формування елементарних артикуляційних укладів відбувається шляхом виховання простих ритмічних рухів на базі вже наявних у дитини: посмішка («Жабки»), витягування губ в трубочку («Слоненя»), облизування губ («Смачне варення») тощо.

Виходячи з того, що мислення дошкільників носить наочно-образний характер, більшість артикуляційних вправ пов'язана з певними ігровими образами. Комплекси артикуляційних вправ можуть бути представлені у вигляді цікавих казок про Язичок, які викликають у дошкільнят інтерес до органів артикуляції, розвитку їх рухливості та активізації зорового сприймання (усі вправи виконуються перед дзеркалом). Прикладом можуть бути серії з циклу «Казки про веселий Язичок», до якого увійшли такі казки: «Язичок у зоопарку» (вправи, що вивчаються: «Індик», «Тигр вигинає спину», «Конячка», «Бегемот», «Змійка»); «Язичок збирає гриби» (вправи: «Грибок», «Кошик», «Трубочка»); та ін. Подібні артикуляційні казки легко адаптувати до лексичної теми, що вивчається, що робить чітким та логічним процес подання матеріалу. В той же час одноманітні вправи, запропоновані у вигляді казкових ситуацій, ніколи не набриднуть дітям.

Під час вивчення тієї чи іншої артикуляційної вправи потрібно використовувати реальні предмети, малюнки, картки-символи. Чим більше аналізаторів задіяні, тим кращий буде результат.

Гра та іграшки – невід'ємні, тому особлива роль у дошкільному закладі має відводитись іграшкам, що мають не лише розважальну, а й освітню спрямованість. Малюки з радістю беруть до рук пухнастого котика і напувають його молочком, виконуючи рухи язичком разом з ним («Котик п'є молочко»), сідають на великого іграшкового коня, гойдаються, цокаючи язичком

(«Конячка»), пригощаючи ведмедика, разом з ним злизують з верхньої губи варення чи мед («Смачне варення»).

Для удосконалення та розвитку моторики артикуляційного апарату, можна застосовувати також дидактичні логопедичні іграшки Бегемотик Жужа і Мавпочка Чикі. Незамінним помічником у роботі логопеда став Льолик – лялька-хлопчик. Його ім'я легко вимовляється навіть найменшими дітьми. Іграшки з успіхом можуть використовуватися на логопедичном узанятті. У фігурці чітко виділено артикуляційні органи: зуби, язик, щелепи. Надівши іграшку на руку, можна «управляти» язиком, нижньою і верхньою щелепою. Також іграшки можна використовувати під час вільних, театралізованих, дидактичних і інших ігор. Ці іграшки використовують як зразок для равиліної артикуляції звуку, а також для тренування рухливості язика. З їхньою допомогою дитина може і самостійно відтворити равиліне положення органів артикуляції, і проконтролювати виконання артикуляційних вправ.

Використання цих іграшок дозволяє: легко засвоїти равиліне положення органів артикуляції під час вимови звуків; розвинути спритність і вміння управляти своїм язиком; самостійно, без зусиль знаходити власні помилки виконання артикуляційних вправ; підвищити інтерес до виконання артикуляційної гімнастики; розвивати пам'ять, увагу, самоконтроль; виховувати впевненість і зацікавленість в досягненні кінцевого результату.

Спочатку виховуються грубі, дифузні рухи органів мовнорухового апарату і тільки по мірі їх засвоєння дитиною переходять до більш диференційованих. Послідовне виконання вправ з паузами між окремими рухами, дотримання принципу від простого до складного привчає дітей вслухатися та розуміти словесну інструкцію, запам'ятовувати послідовність дій, вказану педагогом.

Артикуляційну гімнастику можна поєднувати з розвитком дрібної і загальної моторики, голосу, дихання та інших порушених функцій. Рухи язика під час виконання вправ корисно супроводжувати синхронними рухами кистей рук, які виступають як помічники. У цьому нам допомагає незвичайний спосіб

проведення артикуляційної гімнастики з використанням ігрових прийомів і методу біоенергопластики. Така пальцево-язикова гімнастика сприяє розвитку відчуттів положення органів артикуляції, спрямованості видиху, а крім того, дозволяє прибрати зорову опору – дзеркало.

Висновки. Отже, виконання артикуляційної гімнастики із застосуванням ігрових прийомів сприяє зростанню інтересу дітей до виконання вправ, що значно збільшує ефективність гімнастики, сприяє розвитку артикуляційної, пальчикової моторики, вдосконаленню координації рухів, розвитку пам'яті, уваги, мислення.

Список використаної літератури

1. Боровик І.Г. Артикуляційні вправи – корисні та цікаві.– Харків: Ранок, 2009. – 64 с.

2. Кострикіна Н.І. Використання ігрових прийомів розвитку артикуляційної моторики у дошкільників з порушенням мовлення [Електронний ресурс] / Н. І. Кострикіна // Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2013. - № 5(2). - С. 143-149. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_5\(2\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_5(2)).

3. Рібцун Ю. В. Використання ігрових прийомів у розвитку артикуляційної моторики молодших дошкільників із ЗНМ / Ю. В. Рібцун // Дефектологія. – 2008. – № 1. – С. 11–13. [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://logoped.in.ua/wp-content/uploads/2018/04/ Artikel.pdf>.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ТРВЗ / РТУ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ ЛОГОПЕДИЧНОЇ ГРУПИ

Ірина Стефінів,

4 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Селепій О.Д.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Актуальність проблеми. Одним із головних завдань виховання та навчання дітей дошкільного віку є розвиток мовлення, його рівень має значний вплив на подальші успіхи дитини при навчанні у школі, її соціальну адаптацію. У дітей із ЗНМ порушено формування усіх компонентів мовленнєвої системи в їх єдності, тому вони потребують корекційного втручання. На наш погляд, для корекційної роботи з дітьми-логопатами можливо використовувати адаптовані до дітей дошкільного віку методи ТРВЗ, які включають в себе значний потенціал, що дає можливість якісно змінити процес розвитку мовлення, перетворити корекційну роботу з дітьми на цікаву, живу та творчу подію.

Виклад основного матеріалу. Різні аспекти методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку розробляли вітчизняні педагоги А. Богуш, О. Гвоздєв, А. Усова, К. Ушинський, Є. Тіхеєва, та ін. [3]. Діти з порушенням мовлення, а серед них і діти з ЗНМ, належать до неоднорідної та чисельної групи, для якої оволодіння усним мовленням - єдиний та основний шлях особистісного розвитку.

На сьогоднішній день чинності набувають раніше мало опрацьовані в даній сфері корекційної та педагогічної роботи методики, серед яких можна виокремити прийоми теорії розв'язання винахідницьких завдань, або ТРВЗ-технології. Основи цієї технології, розроблені Генріхом Альтшуллером, спочатку впроваджувалися в роботі на технічних виробництвах. Його послідовником і продовжувачем Михайлом Шустерманом ТРВЗ було впроваджено в роботу школи, а потім і закладів дошкільної освіти.

Саме ТРВЗ і РТУ (розвиток творчої уяви) є найважливішою методичною знахідкою, яка розвиває здібності дитини до аналізу, нетрадиційних рішень, вміння розв'язувати одне і те ж завдання різними варіантами. І основи цієї здатності закладаються з дошкільного віку. Основною метою ТРВЗ-технологій є розвиток мислення, уяви, мовлення та творчих здібностей дітей, їх практичне використання у вирішенні завдань, формування навичок винахідливості.

Цінність ТРВЗ полягає, за визначенням Л. С. Виготського, в наступному: „Ми повертаємось до відомої істини – іти від дитини. Нехай генієм буде дитина, звільнена від усяких стереотипів у пізнанні світу”.

Корекційно-логопедична робота у групі для дітей із загальним недорозвитком мовлення потребує нових нетрадиційних напрямків її вдосконалення та оптимізації. Особливу актуальність набуває використання в корекційній роботі методів та прийомів ТРВЗ і РТУ, які адаптовані для дошкільного віку і мають ряд переваг, а саме:

- ✓ створення мотиваційної настанови на вияв творчості;
- ✓ активізація пізнавальної діяльності за допомогою поставлених проблемних запитань;
- ✓ створення умов для розвитку образної сторони мови;
- ✓ підвищення ефективності оволодіння всіма мовними засобами;
- ✓ усвідомленість у побудові лексико-граматичних конструкцій;
- ✓ гнучкість аналітико-синтетичних операцій мисленнєвої діяльності.

Методи ТРВЗ впливають також і на розвиток соціальних якостей особистості:

- методом емпатії формується вміння співпереживати і співчувати людям, тваринам, рослинам;
- виховується людяність, доброта, оптимізм, уміння відстоювати свої погляди, доводити розпочату справу до кінця, сприймати критику й об'єктивно ставитися до результатів своєї праці й результатів праці однолітків.

Великі можливості для корекції, навчання, розвитку дошкільнят вбачаємо в методах активізації творчого мислення або ТРВЗ. Елементи ТРВЗ у

корекційній роботі з дітьми логопедичної групи перетворюють заняття для дітей у цікаве, насичене знахідками ненав'язливе навчання, щоденне відкриття для премудростей життя.

На заняттях можна використовувати такі ігри: „Навпаки”, „Добре-погано”, „Чим може бути...”, „Подобається – не подобається”, „А що, як би...?”. Ці ігри спрямовані на розвиток творчого мислення і, разом з тим, збагачують словник дітей словами-антонімами /високий-низький, кислий-солодкий/, вчать дітей користуватися в мові сполучниками тому що /дощ . це добре, тому що він поливає рослини, дерева, квіти/, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки в природі: а що, якби цілий рік тривала зима ?...

Систему педагогічних завдань, спрямованих на збагачення словника дітей, вбачаємо й у ознайомленні дітей з багатозначністю слів, яке відбувається в ігровій формі.

У вивченні лексики та у засвоєнні граматичних конструкцій також доречно використовувати такий метод психологічної активізації мислення, як синектика, який передбачає застосування аналогії.

Під час вивчення літературного твору для процесу запам'ятовування і точної передачі інформації практиками пропонується дітям графічне зображення /схеми-символи/. Суть полягає в тому, що на кожне слово або маленьке словосполучення добирається схема, і весь твір замальовується схематично. Після цього дитина з пам'яті, використовуючи графічне зображення, відтворює твір повністю. На початковому етапі вчитель пропонує дітям свою план-схему, а надалі під час навчання дитина активно включається в процес створення своєї схеми.

Цікавим методом у роботі на формуванням лексико-граматичної будови мови є біном фантазії, який передбачає об'єднання двох слів, різних за значенням. Це можуть бути предмети, процеси, явища. Одна і та ж пара об'єктів може дати різні ідеї у поєднанні їх з допомогою різних прийменників та відмінкових закінчень.

Висновки. Отже, логопедичні заняття з формування лексико-граматичних компонентів мови і розвитку зв'язного мовлення передбачають подальше накопичення й уточнення пасивного й активного словника дітей, розширення знань різноманітних форм слів і зворотів розмовної мови, активізацію й удосконалення мовних навиків дітей. Пропоновані вправи спрямовані на розвиток у дітей мовних і психофізичних функцій. Різноманітність вправ і швидкий темп їх виконання дозволяють підтримувати увагу та інтерес дітей, перешкоджають їх стомлюваності й розвивають мислення. Різні форми організації занять, використання наочного матеріалу, включення в роботу всіх аналізаторів сприяють засвоєнню великого об'єму матеріалу.

Список використаної літератури

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академ. видав., 2004. – 352 с.
2. Яценко А.В. Школа радісної дитини. ТРВЗ. – Х.: Ранок, 2010.-160 с.
3. Швидка І.Ю. Використання методів ТРВЗ. Дитячий садок.-2008 - № 36 – с. 20.

Підсекція «Англійська мова. Інклюзія»

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Марина Вижгородько,

4 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Селепій О.Д.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Актуальність проблеми. Сучасність вимагає відповідності змісту освіти життєвим потребам. Вивчення англійської мови з молодшими дошкільниками має свої специфічні сторони, але є результативним за умови виконання законів ефективного вивчення іноземної мови. Освітня лінія «Іноземна мова» входить до варіативної частини Базового компоненту дошкільної освіти в Україні. Іноземна мова в освіті дошкільників розглядається як засіб розвитку, виховання та особистісного становлення дитини; засобом соціалізації.

Сучасні концептуальні підходи до навчання дітей іноземної мови враховують психофізіологічні можливості дітей дошкільного віку й вже сьогодні ми маємо «сім законів ефективного навчання іноземної мови» детально відпрацьовані і обґрунтовані Тетяною Шкваріною – доцентом кафедри практики іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Виклад основного матеріалу. Навчання іноземної мови в ЗДО – це засіб соціалізації дошкільника. Тетяна Шкваріна визначає основні умови ефективного навчання іноземної мови:

1. Формувати іншомовну комунікативну компетентність.

Дошкільний період результативний не стільки для навчання, скільки для розвитку, загальної освіти дитини. Метою вивчення іноземної мови в цей період має бути сприяння повноцінному, своєчасному розвитку дитини, її адаптації до життя в суспільстві. Тому важливо формувати саме іншомовну комунікативну компетентність.

2. Навчати іншомовного спілкування, а не іншомовної мови.

Процес навчання іноземної мови має бути організованим і керованим грамотним педагогом так, щоб у дитини виникла потреба вживати іншомовний матеріал у власному мовленні. Така сформована потреба забезпечить дитині іншомовне спілкування у професійній діяльності дорослого життя.

3. Зразки мовлення – основа для формування іншомовної компетентності дошкільнят.

Навчання іноземній мові базується не на повторенні певних слів за педагогом, а в процесі спілкування. Тому важливо спонукати дитину до використання мовленнєвих кліше та часто вживаних висловів за темами близького та зрозумілого дитині оточення: наприклад, привітання, подяка, називання себе, команди до виконання дій тощо. Такі зразки підбираються з урахуванням потреб спілкування і виступають опорою для засвоєння мовного матеріалу. Формування мовленнєвої компетенції дошкільників реалізується саме у процесі засвоєння зразків мовлення.

4. Гра – провідний метод і форма навчання дошкільнят іноземної мови.

На заняттях з іноземної мови діти повинні постійно перебувати в умовах уявної мовної ігрової ситуації. Важливо використовувати форми і методи, які базуються на різноманітних компонентах ігрової діяльності. Дидактична гра виступає провідним методом розвитку іншомовного мовлення дітей дошкільного віку.

5. Провідна роль пізнавальної та ігрової діяльності.

За теорією діяльності обґрунтованої Л.Виготським, П.Гальперінім, О.Запорожцем, О.Леонтьєвим, у діяльності виділяють три взаємопов'язані складові: мотив, мету та виконання. Вивчаючи з дітьми іноземну мову, учитель обов'язково мотивує мовленнєву діяльність. Діяльність стає можливою лише тоді, коли є розуміння мети, яке породжується мотивом. А сам мотив залежить від потреби розмовляти іноземною мовою. Нажаль, така потреба у дошкільників відсутня. Тому їй необхідно поєднати іншомовну мовленнєву діяльність із пізнавальною та ігровою, які є «рідними» видами діяльності дитини дошкільного віку.

6. Заняття в системі – базова форма навчання дошкільнят іноземної мови.

Однотипні комплексні заняття у вивченні іноземної мови не мають результативності. Слід практикувати цикли занять за типом домінуючої навчальної діяльності, коли заняття не розпадаються на окремі, де виконується конкретний новий програмовий матеріал, а забезпечується чітка низка взаємопов'язаних циклів – тем, що в результаті й сприяє успішному засвоєнню іноземної мови.

7. Успіх породжує успіх.

Завдання, які підбирає вчитель, мають бути посильними для дітей дошкільного віку й цікавими. Лише відчуваючи ентузіазм, керуючись внутрішньою мотивацією, дитина буде успішною. Навчання дошкільників іноземній мові слід організовувати таким чином, щоб ситуацію успіху дошкільник і вчитель відчували якомога частіше.

Висновок. Отже, слід пам'ятати, що кожна зростаюча особистість має право на радісне пізнання навколишнього світу і на комфортний пошук свого особистого місця в цьому світі. Вивчення іноземної мови дошкільниками, не лише озброює малят основами іншомовного спілкування, а є дієвим засобом розвитку, виховання, особистісного становлення дитини. У зв'язку зі стратегіями розвитку держави, та великим запитом суспільства - сучасна система іншомовної підготовки передбачає більш раннє навчання іноземних мов, оскільки покращення ефективності навчання дітей дошкільного віку іноземної мови є одним із нагальних питань сучасної педагогічної системи. Тому, я вважаю, що використовуючи сім законів ефективного навчання іноземної мови ми можемо створити сприятливе іншомовне середовище, яке буде сприяти комфортному для дитини вивченню іноземної мови.

Список використаної літератури

1. Білолипецький Д. А. Проблеми підготовки дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови: аспект мовленнєвої діяльності: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.psych.kiev.ua>.

2. В'юнник В. О. сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування: від теорії до практики: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.psych.kiev.ua>.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПОВНОЇ ФІЗИЧНОЇ РЕАКЦІЇ (TOTAL PHYSICAL RESPONSE) НА РАННЬОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З ІНКЛЮЗИВНОЮ СКЛАДОВОЮ

Ольга Михайлецька,

2 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Сидорів С. М.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. За останні роки кількість людей, які вивчають англійську мову значно збільшилася. Революція Гідності спричинила суспільні трансформації, освітні реформи, інтеграцію в міжнародні глобальні системи та привела до розуміння, що знання іноземної мови є передумовою гармонійного функціонування сучасної людини. З'являються та апробуються методики раннього навчання дітей іноземній мові. Тим паче, що дошкільний вік визнаний психологами найбільш сприятливим періодом для цієї діяльності.

Виклад основного матеріалу. Вивчення іноземних мов на ранньому етапі має розглядатися як засіб розвитку особистості дитини з урахуванням її мотивів, інтересів і здібностей. Доведено, що дитина розвивається, виховується, пізнає світ і себе через спілкування і мовленнєву діяльність. Ефективність навчання іноземних мов, на нашу думку, здебільшого залежить від обраного підходу до навчання. Ми дослідили багато методів і зупинилися на методі повної фізичної реакції (TPR), який допомагає навіть дітям 2-3 років швидкому, ефективному запам'ятовуванню, а у старшому віці сприяє активізації мовлення дітей. Цей метод широко використовується у Великій Британії та США і базується на узгодженні мовлення та дії: навчання мовлення здійснюється через фізичну (моторну) активність. Розробник методу – Джеймс Ашер, професор психології університету Сан Хосе. TPR пов'язаний з теорією сліду пам'яті (tracetheory) в психології, за якою, чим частіше та інтенсивніше фіксуються зв'язки в пам'яті, тим сильніші асоціації і більша ймовірність, що вони будуть відтворюватися. Відтворення може відбуватися вербально чи разом з моторною

активністю. Вважається, що поєднання вербальної і моторної активності підвищує ефект відтворення, знімає стреси, створює у дітей позитивний настрій, що полегшує навчання та мотивацію до подальшого вивчення іноземних мов. На кожному занятті використовуються пісні, історії, казки, ігри, римівки, діалоги та ін.

Як засвідчує досвід використання методу TPR при роботі з дітьми 2-4 років, можна зазначити що він допомагає утримувати увагу і цікавість дітей. Метод TPR викликає позитивні емоції і допомагає на ознайомчому етапі з мовою залучити дітей у процес навчання. У подальшому використання цього методу сприяє активізації мовлення. Цей метод дуже добре інтегрується з іншими методами і це робить ще ефективнішим процес навчання англійської мови з дітьми дошкільного віку. Використання цього методу під час вивчення тем: «Domestic animals», «Wild animals», «Commands», «Colours», «Toys», «My body», «My face» сприяє ґрунтовному запам'ятовуванню лексики. Оскільки рухова активність відбувається під час слухання, виконання або відтворення пісеньки, римівки, то окрім лексики діти запам'ятовують граматичні структури у яких подано ці лексичні одиниці.

Наприклад: у префазі гри Simon Says, вихователь промовляє команду і виконує її, пропонуючи дітям зробити те саме. При вивченні з дітьми лексичних одиниць, які позначають команди, можна застосовувати вже елементи цієї відомої гри, розвиваючи уважність та логіку учнів. Під час виконання разом з вихователем дитячих римівок «Bingo» чи «Head, Shoulders, Knees & Toes», діти виконують дії, які проспівуються. Після декількох занять діти, без показу вихователя можуть вже самостійно розуміючи пісеньку виконувати дії, про які йдеться. Після ще кількох занять, діти підспівують і виконують дії. Дітям 3-4 років під час вивчення лексики з теми «My body», пропонується пісенька «One little finger», проспівуючи і демонструючи її діти не тільки закріплюють лексику відповідно до теми, а й запам'ятовують її. Це видно у відеозапису педагогічного експерименту, який ми провели у садочку

«Первоцвіт», м. Івано-Франківська по застосування методу повної фізичної реакції на практиці.

Інклюзивна складова методу. Доповнивши вислів англійською Tell me I forget, Teach me I remember, Involve me I learn... фразою Includeme Iparticipate, ми навели мости між методикою навчання іноземної мови та методикою навчання дітей з особливими потребами. Інклюзивна освіта – вимога сучасності і досягнення демократичного суспільства. Вивчаючи науково-методичну літературу, ми виявили, що метод повної фізичної реакції також рекомендують застосовувати при роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. На екрані кілька цитат. І це – наша майбутня тема наукового та практичного дослідження.

1. Students whose primary learning style is kinesthetic frequently struggle in a traditional classroom, because most teachers prefer quiet, well-behaved children to students who jump out of their seats and fidget.

2. Proponents of TPR claim that it works well for students from a variety of ability levels, including those who have learning disabilities.

3. Children with intellectual disability work best when they are rewarded and encouragement can enhance their learning

4. TPR to be one method which could be conducive to teaching vocabulary and grammar to students with Learning Disabilities.

Висновок. Отже, метод TPR, як засвідчує досвід його використання, полегшує процес навчання, сприяє вивченню та закріпленню лексики, активізує іншомовне мовлення дітей дошкільного віку. Використання цього методу на практиці дає нам передумови сказати, що діти краще і швидше запам'ятовують слова, будучи фізично активними. Інклюзивна складова методу, особливості його використання з дітьми з синдромом гіперактивності і дефіциту уваги та інвалідністю має потенціал для майбутніх досліджень.

Список використаної літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція).
2. Бойко О. В. Особливості формування мовленнєвої активності у дітей на заняттях з іноземної (англійської) мови / О.Бойко // Наукові записки Ніжин.

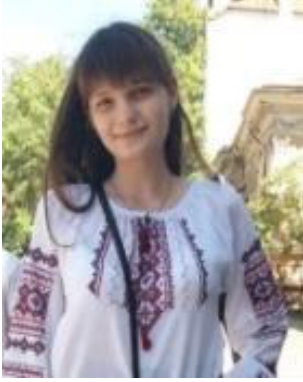
Держ. ун-ту імені М.Гоголя : наук. журн. / за ред. Є.І.Коваленко. – Ніжин: НДУ, 2006. – С. 45-48.

3. Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. / В. М. Чайка. - К. : Академвидав, 2011. - 238 с. - (Альма-матер)

4. Шкваріна Т.М. Англійська мова для наймолодших [Текст] : програма, методичні рекомендації, розробки занять / Т. М. Шкваріна. – Х. : Видавнича група "Основа", 2005. – 176 с. – (Бібліотека журналу "Англійська мова та література" ; вип. 12 (24)

5. Amend, A. E., Whitney, C. A., Messuri, A. T., & Furukawa, H. (2009). A modified sequence for students with language-based learning disabilities. *Foreign Language Annals*, 42(1), 27-41.

6. Language Learning - Total Physical Response Revisited [Електронний ресурс] // *Innovative Language Learning*. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://blog.innovativelanguage.com/2009/06/23/language-learning-total-physical-response-2/>.

АНГЛІЙСЬКА ДИТЯЧА ПОЕЗІЯ NURSERYRHYMES: ІСТОРИЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Аліна Біньковська,

4 курс, спеціальність «Дошкільна освіта».

Науковий керівник – Кравченко І.М.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Дитяча поезія або дитячий фольклор має великий потенціал для формування характеру дитини, її розвитку. Для англomовних народів таким джерелом є цикл поезій «Вірші Матінки Гусині» (MotherGoose'sNurseryRhymes). В контексті сучасної глобалізації володіння англійською мовою стає обов'язковим. Педагогі шукають оптимальні способи для навчання англійської мови дітей дошкільного віку, і вірші Матінки Гусині є одним із ресурсів, що використовується в роботі з дітьми. Але світ постійно змінюється, і це призводить до певних трансформацій.

Мета. Дослідити сучасні трансформації дитячих віршів англійської збірки Mother Goose's Nursery Rhymes, проаналізувати чинники, що вплинули на цей процес та проаналізувати доцільність їх використання у навчанні дітей англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Збірка «Вірші Матінки Гусині» має довгу історію, і деякі деталі цієї історії забуті, втрачені або описуються по-різному різними джерелами. Яким би не було походження творів збірки MotherGoose'sNurseryRhymes (навіть якщо це переклади з французької чи інших європейських мов), вже декілька століть британці, а також англomовні мешканці країн Співдружності Націй виховують та навчають своїх дітей саме на основі віршівNursery Rhymes, адже вірші полегшують опанування різнорівневими аспектами культури: від лічби, абетки, мови до ключових концептів культури та системи цінностей. Проте сучасний світ помітно змінився, що також відбилося і у дитячих віршах. Зміни у даному випадку стосуються усунення або коригування певних явищ. По-перше, усунення згадок про *насильство та бідність*. Вивчаючи адаптаційні тенденції, необхідно зазначити, що в англomовній дитячій літературі була здійснена не одна спроба переглянути деякі дитячі вірші (а також казки та популярні пісеньки).

По-друге, помітно вплив *політичної коректності*. Кінець ХХ століття позначився як час очищення мови від будь-яких одиниць, пов'язаних з соціальною дискримінацією. Початок “політичної коректності” поклали “сексистські” слова (chairman, policeman, businessman), а також позначення представників різних рас (black, Negro).

Важливою тенденцією є *внесення сучасних реалій* в дитячі вірші. Так, сучасний автор Брюс Ланскіадаптував класичні вірші, “переписавши” їх із залученням реалій, з якими знайомі сучасні діти[4].

Висновки. Таким чином, проведений аналіз дає підстави стверджувати, що оригінальні твори збірки Mother Goose’s Nursery Rhymes на початку ХХІ століття зазнають змін, які спричинені кількома факторами, визначним з яких є перш за все цільова аудиторія. Так, дитяча аудиторія оберігається від зіткнення з такими реаліями життя, як бідність, насильство, від будь-яких натяків на політичну некоректність, расову чи гендерну дискримінацію. Крім того, у твори вводяться сучасні реалії, метою яких є наблизити вірші трьохсотлітньої давності до світу сучасної дитини. У даному випадку зміниможуть трактуватися як “адаптація” віршів. Проте, незважаючи на сучасні дискусії, Nursery Rhymes доцільно використовувати на заняттях, тому що вони вчать дитину інтонаційної, граматичної, фонетичної грамотності, викликають інтерес до навчання, знайомлять з культурою іншої країни, але батькам і вчителям слід уважно ставитися до відбору матеріалу і користуватися джерелами, які є перевіреними.

Список використаної літератури

1. Алексеева І. О. Вірші Матінки Гусині в сучасному суспільстві та текстах. Проблеми семантики слова, речення та тексту, 2012. № 28. С. 11-21.

2. Eulalie Osgood Grover. Mother Goose. Chicago, P.F. Volland, 1915. Режим доступу: <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=umn.31951d017369078;view=1up;seq=119;size=150>.

3. Belle Willy. The Mother Goose Primer. New York, Charles E. Merrill Co., 1910. Режим доступу: <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=hvd.32044097041222;view=1up;seq=132>.

4. Bruce Lansky. The New Adventures of Mother Goose: Gentle Rhymes for Happy Times. New York, Meadow brook Press, 1993. 32 p.

СЕКЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА»

Проблема: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

(вул. Шевченка, 57, 25 аудиторія, 19 квітня о 8.30)

КЕРІВНИК – голова циклової комісії дисциплін математичної підготовки, кандидат фізико-математичних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Т.П. ГОЙ.

СЕКРЕТАР – голова циклової комісії дисциплін професійної та практичної підготовки (спеціальність «Прикладна математика»), спеціаліст вищої категорії О.Б. ДРАГАН.

МОДЕЛЮВАННЯ ЯК МЕТОД НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Ключана Людмила,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Тринога Л. О.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Зараз важко вказати сферу людської діяльності, де не застосовувалося б моделювання. Розроблені моделі виробництва автомобілів, функціонування окремих органів людини, життєдіяльності океану, наслідків атомної війни тощо. У перспективі для кожної системи можуть бути створені свої моделі.

Мета. Висвітлити значення моделювання у дослідженні явищ і розвитку суспільства.

Виклад основного матеріалу. “ ... Весь попередній досвід доводить нам, що природа становить собою реалізацію найпростіших математичних елементів. Я впевнений, що, застосовуючи чисто математичні конструкції, ми зможемо знайти ті поняття та закономірні зв’язки між ними, які дадуть нам ключ до зрозуміння явищ природи . . .” (А. Ейнштейн)

Моделювання – це процес створення та дослідження моделі, а модель – засіб, форма наукового пізнання [1, с.10]. Моделювання довгий час розвивалося незалежно з окремими науками. Була відсутня єдина система понять, єдина термінологія. Лише поступово стали усвідомлювати роль моделювання як універсального методу наукового пізнання. Моделювання як метод дослідження завжди працює в тісному

зв'язку з науковою теорією. В основі моделювання лежить теорія подібності, згідно з якою абсолютна подібність можлива тільки при заміні одного об'єкту таким самим. Цю ідею добре виразили А. Розенблут і Н. Вінер, які стверджували, що кращою моделлю kota є інший кіт, а ще кращою – той самий кіт. Характерною рисою даного методу є можливість відтворення моделлю тих чи інших істотних властивостей досліджуваного об'єкта, взаємозв'язків між його елементами.

Моделі глобального розвитку описують процеси розвитку економіки, демографії й забруднення навколишнього середовища. Загальний підхід до опису світового соціоекологічного процесу запропонував у своїх «моделях світу» Дж. Форрестер. Локальні моделі є основою для прогнозування стану довкілля, оптимізації варіантів розвитку продуктивних сил і створення соціально комфортних умов проживання людей на локальній території. До фізичних моделей належать технічні пристрої, що замінюють органи та системи живого організму. Це апарати штучного дихання, які моделюють легені, та ін. Фізичне моделювання традиційне для медицини і нині досить широко використовується в лікувальній практиці та в дослідженнях. Комп'ютерне моделювання дозволить вирішити проблему “штучного інтелекту”, тобто він буде кібернетичною моделлю роботи мозку людини. Математичне моделювання дозволяє досліджувати поведінку системи в таких умовах, які важко відтворити в експерименті у лабораторії.

Прикладом успішного моделювання соціоекологічних процесів є модель «Гея» або «ядерна зима», за допомогою якої досліджувалися сценарії катастрофічних наслідків ядерної війни, Музей людського тіла «Corpus», де представлені копії органів людини, змодельовані процеси, що відбуваються в організмі.

Висновки. Можливість прогнозувати результат у певних умовах цікавить дослідників різних наукових сфер, оскільки це дозволяє керувати процесом, змінювати функції та якість об'єкта. Застосовуючись в органічній єдності з іншими методами пізнання, моделювання виступає як процес поглиблення пізнання, його рух від відносно бідних інформацією моделей до моделей змістовнішим, повніше розкриває суть досліджуваних явищ дійсності.

Список використаної літератури

1. Стеценко, І.В. Моделювання систем: навч. посіб. [Електронний ресурс, текст] / І.В. Стеценко; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2010. – 399 с.

ПРО ПОНЯТТЯ ПАРСИНГУ WEB-САЙТІВ

Мельничук Антон,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Савка І. Я.,

кандидат фізико-математичних наук,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Інколи користувачі Інтернету витрачають багато свого дорогоцінного часу, щоб знайти конкретну інформацію, яка їх цікавить. Дуже часто для цього потрібно переглянути різноманітну кількість непотрібної інформації або в ручному режимі проаналізувати інформацію з декількох сайтів для вибору оптимальної інформації за деяким критерієм. Крім того, доступ до деяких сайтів проводиться через авторизацію. Все це збільшує час пошуку, вимагає багато рутинної роботи. Тому виникає потреба в пришвидшені процесів збору та обробки інформації на веб-сайтах і їх автоматизації. Для цього доводиться застосовувати техніку послідовного синтаксичного аналізу інформації, яку називають парсингом (анг. parsing).

Мета. Розкрити поняття парсингу web-сайтів та продемонструвати роботу парсинг-програми на мові програмування Python.

Виклад основного матеріалу. Парсинг став особливо популярний останнім часом, хоча його ідеї з'явилися і використовувались вже давно. Парсинг-програма – це програма для проведення візуального або програмно-автоматизованого синтаксичного і лексичного аналізу або розбору будь-якого документа з метою видалення з нього необхідних даних [1]. В якості джерела даних може бути Інтернет, конкретний перелік веб-ресурсів, шлюз в локальну мережу, база даних та інше. Зокрема, парсинг web-сайту полягає у аналізі вихідного HTML-коду веб-сторінок і витягу з нього необхідної нам інформації.

Програма для парсингу (парсер) може бути виконана на різних мовах програмування, але її алгоритм роботи є однаковим: 1) вихід в інтернет, отримання доступу до коду веб-ресурсу і його завантаження; 2) читання,

добування та обробка даних; 3) представлення добутих даних у зручному вигляді – файли .txt, .sql, .xml, .html і інших форматах.

Парсер здатний за короткий час обходити тисячі сторінок, фільтрувати представлені дані, відбираючи серед них потрібні для подальшої обробки та зберігання.

Одним із інструментів для вирішення завдань парсингу web-сайтів є серверне програмування на мові Python. Для цього мова Python має такі зручні засоби:

➤ модуль *Requests* для роботи з протоколом HTTP, який дозволяє отримувати доступ до веб-сторінок запитом типу GET або POST [2];

➤ модуль *Beautiful Soup*, який дозволяє отримувати будь-які частини HTML-коду і тексту за допомогою вибірки на основі зазначених селекторів – класів або id шуканих тегів [3].

Використовуючи ці модулі, розроблено програму-парсер у вигляді власного модуля на Python, яка за певним запитом збирає дані з сайту <http://asu.pnu.edu.ua>, де розміщено електронний розклад занять всіх груп коледжу. Цей парсер може бути використано для розробки чат-ботів розкладу занять для месенджерів, які мають інтерфейс прикладного програмування API.

Висновки. Загалом парсинг є ефективним рішенням для автоматизації збору та обробки інформації в Інтернеті. Використовуючи його, можна об'єднати інформацію, яка перебуває на різних сайтах, а також швидко опрацьовувати великі обсяги інформації та виводити отримані дані в зручному форматі.

Список використаної літератури

1. http://cad.kpi.ua/attachments/093_2016d_Hanenko.pdf
2. <http://docs.python-requests.org/en/latest/>
3. <https://www.crummy.com/software/BeautifulSoup/bs4/doc/>

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ МЕТРОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бакайчук Наталія,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Ковбас Л. П.,
спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Вимірювання та поняття про вимірювання відіграють важливу роль в багатьох галузях людської діяльності. Метрологія є дуже важливою у різних галузях, наприклад таких як: наука, техніка та торгівля. Саме тому важлива участь України в роботі міжнародних метрологічних організацій. Організація встановлених еталонів вимірювання та вимірювальної техніки впевнено веде Україну до розвиненої держави ЄС.

Мета. Ознайомитися з поняттям міжнародного співробітництва в галузі метрологічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Міжнародна діяльність з питань метрології представлена: метричною конвенцією; міжнародною організацією законодавчої метрології (МОЗМ); міжнародною організацією з стандартизації (МОС); міжнародною електротехнічною комісією (ІЕС); міжнародною конфедерацією з вимірювання (ІМЕКО).

Метрична конвенція вперше була підписана представниками 18 країн у Парижі 1875 р., мала на меті забезпечення єдності вимірювань довжини і маси та подальше удосконаленням Метричної системи мір.

Відповідно до Метричної конвенції були затверджені Міжнародний комітет з міри та ваги (МКМВ) та Міжнародне бюро мір та ваг (МБМВ). МКМВ складається з членів-країн, які визначають основні напрямки метрологічних робіт за Метричною конвенцією. Основною функцією МКМВ є підготовка засідань Генеральної конференції з мір та ваг (ГКМВ).

На XI засіданні (1960 р.) генеральної конференції з мір та ваг була прийнята Міжнародна система одиниць SI.

Варто зазначити роль України в Метричній конвенції. Приєдналася до Метричної конвенції Україна 7 серпня 2018 року, що передбачено Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, Стратегією розвитку системи технічного регулювання до 2020 року та Законом України «Про приєднання України до Метричної конвенції». До цього часу протягом 16 років Україна перебувала у статусі асоційованого члена.

Повноправне членство в Метричній конвенції забезпечить визнання метрологічної системи України, яка відповідає європейським вимогам та дасть можливість проводити звірення національних еталонів України з національними еталонами 59 країн-членів Метричної конвенції, що є обов'язковою умовою для міжнародного визнання результатів вимірювань і випробувань української продукції для її просування на міжнародний ринок. Членство України в Метричній конвенції також сприятиме укладенню Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (Угода АСАА) з Європейським Союзом.

Міжнародна організація законодавчої метрології (МОЗМ) заснована у 1955 р. як міжурядова міжнародна метрологічна організація. Питання, що їх вирішує міжнародна організація законодавчої метрології, такі: створення рекомендацій з типової служби законодавчої метрології та її загальних принципів; складання проектів типових законів правил щодо вимірювальних приладів та їх застосування.

Висновки. Варто зазначити, що завдяки налагодженим зв'язкам між країнами у сфері метрології ми маємо налагоджену систему вимірювань наприклад таку як система SI, яка є міжнародною.

Список використаної літератури

1. Величко О. М. та ін. Основи метрології та метрологічна діяльність: навч. посібник. – К.: Кондор, 2000.
2. Коваленко І. О., Коваль А.М. Метрологія та вимірювальна техніка: навч. посібник. – Житомир: ЖІТІ, 2001.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ WEB-РОЗРОБКИ

Гуменюк Богдан,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Василів М. М.,

спеціаліст другої категорії.

Актуальність проблеми. За останні двадцять років Інтернет повністю змінив своє «обличчя». До прикладу, якщо на початку 2000-х сайти були фактично набором статичних сторінок, написаних лише з використанням мови гіпертекстової розмітки – HTML (англ. *HyperText Markup Language*), то зараз у розробників є можливість застосувати низку інструментів для реалізації своїх ідей. Для того, щоб Ваш ресурс відповідав вимогам часу, потрібно слідкувати за основними трендами, які існують у сфері веб-розробки, та активно впроваджувати їх у свої проекти.

Мета. Висвітлити тенденції розвитку веб-розробки, що існують в галузі на даний час, та на прикладі власного проекту продемонструвати всі переваги та недоліки їх застосування.

Виклад основного матеріалу. Розгляд тенденцій сфери веб-розробки варто почати з основ реалізації окремих її елементів та завершити загальною картиною їх взаємодії.

Основою будь-якої якого інтернет ресурсу є сторінки, які пов'язані між собою посиланнями з певними елементами в них. Саме мова гіпертекстової розмітки дозволяє структурувати вміст сторінки, розділивши його на окремі блоки та визначити елементи, які будуть на ній присутні.

Ще на початку 2000-х років сайти могли створюватись без використання будь-яких інших допоміжних засобів, а сьогодні для їх розробки крім необхідних мов HTML, CSS та JavaScript активно застосовуються додаткові фреймворки та бібліотеки: jQuery дозволяє додати динамічності веб-сторінкам, AJAX – активно використовується при роботі з базами даних – відправляє

фонові асинхронні HTTP-запити, відповіді на які оновлюють лише частину сторінки та NativeScript або ReactNative для створення мобільних веб-додатків [1, с. 418].

Розроблені з використанням JavaScript односторінкові додатки продовжують набирати популярності серед трендів веб-розробки. Серед переваг SPA варто відзначити прекрасну взаємодію зі всіма пристроями користувачів, високу продуктивність і невеликий час на розробку [2, с. 26].

Як показують звіти попередніх років, мобільні додатки втрачають свою популярність, а PWA виступають чудовою альтернативою, дозволяючи з браузера розгорнути необхідний додаток без попереднього встановлення його на мобільний пристрій. Технологія Progressive Web App є однією з сучасних тенденцій, які здатні визначити майбутнє інтернету і онлайн-бізнесу. Наприклад, на цьому наголосив засновник компанії Moz Ренд Фішкін в своєму прогнозі на 2018 рік: "Для 95% компаній і організацій, які хочуть досягти успіху в інтернеті, мобільні додатки є невірним рішенням. Мало того, більшість компаній зараз це розуміють і погоджуються з цим. У такій ситуації завдання додатків здатні взяти на себе PWA, а також нескладні мобільні сайти."

Висновок. Важливо знати і завжди пам'ятати, що галузь веб-розробки дуже швидко розвивається і кожен, хто хоче залишатися в ній і в майбутньому повинен вчитися та розвиватися в одну ногу з сучасними тенденціями, щоб знати, що зараз затребуване, а що – ні.

Список використаної літератури

1. Nixon R. Learning PHP, MySQL, JavaScript, CSS & HTML5 THIRD EDITION. – O'Reilly Media, Sebastopol, 2014. – 729 p.

2. Mikowski M.S., Powell J.C. Single Page Web Applications / Manning Publications Co., 2014. – 433 p.

ЗАСТОСУВАННЯ НАБЛИЖЕНИХ ЧИСЕЛЬНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ПРОГРАМУВАННЯ ТА АЛГОРИТМІЗАЦІЇ МЕТОДУ ГАУСА

Шатарська Сніжана,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Калина Л. І.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Актуальність проблеми. Чисельні методи дозволяють оволодіти знаннями в галузі практичних методів рішення математичних проблем, що виникають у процесі інженерної діяльності та моделювання фізичних систем, засвоїти способи розрахунків на сучасних комп'ютерах із застосуванням пакетів спеціальних прикладних програм.

Мета. Застосування методу Гауса для отримання розв'язків системи рівнянь засобами наближених чисельних методів, основ програмування.

Виклад основного матеріалу. Чисельні методи є основним апаратом розв'язання математичних задач, а їх значущість тільки збільшуватиметься з удосконаленням комп'ютерної техніки. Найбільш відомим із прямих чисельних методів розв'язання системи є метод виключення Гауса. Цей метод є одним з найбільш універсальних і ефективних методів вирішення лінійних систем. Процес розв'язку по методу Гауса складається з двох етапів, які називаються прямим і зворотним ходом [1, с.25].

Прямий хід: за допомогою першого рівняння виключається x_1 з усіх наступних рівнянь системи, за допомогою другого рівняння виключається x_2 з третього і всіх наступних рівнянь, перетворених на попередньому кроці. Цей процес триває до тих пір, поки в лівій частині останнього (n -го) рівняння не залишиться лише один член з невідомим x_n тобто матриця системи буде приведена до трикутного вигляду.

Зворотний хід – послідовне, обчислення шуканих невідомих: розв'язуючи останнє рівняння, знаходимо єдине в цьому рівнянні невідоме x_n ,

використовуючи це значення, з попереднього рівняння обчислюємо x_{n-1} і т. д., останнім знайдемо x_1 з першого рівняння [2, с.139].

Метод Гауса може бути застосований до систем лінійних рівнянь з довільним числом рівнянь і невідомих. Метод Гауса – один з основних результатів лінійної алгебри та аналітичної геометрії, до нього зводяться безліч інших теорем і методів лінійної алгебри (теорія і обчислення визначників, рішення систем лінійних рівнянь, обчислення рангу матриці і оберненої матриці, теорія базисів скінченно вимірних векторних просторів і т. д.).

Висновки. Чисельні методи застосовуються в основних розділах комп'ютерної обчислювальної математики, які широко використовуються в проектуванні та розробці математичного та програмного забезпечення сучасних ЕОМ. Метод Гауса дозволяє вирішувати будь-які лінійні системи, він знаходить широке застосування і міститься в пакетах стандартних програм для ЕОМ. Також завдання пошуку розв'язків системи лінійних рівнянь методом Гауса має не тільки самостійне значення, але часто є складовою частиною алгоритму вирішення багатьох нелінійних задач.

Список використаної літератури

1. Волков Е.А. Численные методы: підручник / Е. А. Волков. – М. : Наука, 2008. – 320 с.
2. Задачин В. М. Чисельні методи: навч. посібник / В. М. Задачин, І. Г. Конюшенко. – Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 156 с.

РОЗРОБКА ЧАТ-БОТА РОЗКЛАДУ ЗАНЯТЬ У КОЛЕДЖІ НА МОВІ PYTHON

Атаманюк Олексій,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Савка І. Я., кандидат фізико-математичних наук, спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. На даний момент системи миттєвого обміну повідомленнями (месенджери) через мережу Інтернет, такі як Telegram, Viber, Instagram, Skype, Facebook Messenger та ін., стали невід’ємним атрибутом повсякденного життя сучасної людини. Разом із популярністю таких месенджерів зростає використання чат-ботів, які імітують спілкування з користувачем.

Мета. Розробити чат-бот для Telegram, який допоможе студентам полегшити і отримати зручний доступ до електронного розкладу коледжу.

Виклад основного матеріалу. Чат-бот – комп’ютерна програма, яка веде розмову за допомогою текстових повідомлень або медіафайлів різних форматів і допомагає автоматизувати однотипні та рутинні інформаційні процеси. Чат-боти часто використовуються в системах діалогу для різних практичних цілей, включаючи обслуговування клієнтів, отримання потрібної інформації або задля розваги [1]. У Telegram користувачі можуть взаємодіяти з ботами за допомогою повідомлень, що відправляються через звичайні або групові чати. Логіка бота контролюється за допомогою HTTPS запитів до інтерфейсу прикладного програмування API. Щоб обробляти запити, які користувачі надсилають боту можна скористатись двома методами:

1) перевіряти оновлення у API у ручному режимі, використовуючи Long Polling;

2) довірити все Telegram, поставивши Webhook. У цьому випадку будь-який запит або оновлення від користувача сервера Telegram відправлятимуть на наш сервер за допомогою HTTPS POST-запиту.

Розробку нашого проекту було поділено на два етапи.

На першому етапі реалізовано парсинг даних засобами мови програмування Python з сайту <http://asu.pnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>, де розміщено електронний розклад занять.

На другому етапі було розроблено самого чат-бота, який може зчитувати повідомлення користувача та в залежності від команди видавати відповідну інформацію. Для цього попередньо було здійснено реєстрацію нашого чат-боту у @BotFather та отримано токен (ідентифікатор бота). При розробці використовувалась бібліотека pyTelegramBotAPI, яка полегшила реалізацію бота на мові Python. Після тестування чат-бота на локальному сервері було здійснено його «деплой» на сервер (розгортання програми, розміщення файлів на віддаленому сервері), цим самим забезпечивши його автономність.

Для того щоб скористатись чат-ботом, потрібно бути зареєстрованим у Telegram і в пошуку задати запит – «@rozkladbotforme_bot». Далі інтерфейс бота допоможе вам зорієнтуватись у роботі. Для того, щоб правильно ввести свою групу у коледжі можна скористатись шаблоном – GGк-КГ, де GG – перші літери спеціальності (великі літери), к – ідентифікатор коледжу, К – курс, Г – група. Наприклад, ПМк-41. Даний шаблон був створений для зручності через те, що офіційна назва групи та її відповідна назва на сайті електронного розкладу можуть не співпадати, оскільки для кожного року назви мають інше форматування та свої особливості.

Висновки. На мові програмування Python розроблено чат-бот для Telegram із функціями отримання розкладу пар на тиждень для заданої групи коледжу (університету) та виводом розкладу дзвінків у залежності від зимового чи літнього часу.

Список використаної літератури

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/чат-бот>
2. <https://core.telegram.org/bots/api>

ОСОБЛИВОСТІ ПРОГРАМНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНЕРАТОРА ПСЕВДОВИПАДКОВИХ ЧИСЕЛ НА ОСНОВІ КОНГРУЕНТНОГО МЕТОДУ

Гандера Ольга,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Драган О. Б.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Ключовою проблемою при реалізації генераторів псевдовипадкових бінарних послідовностей є проблема формування псевдовипадкових послідовностей (PRS) максимальної довжини $L = 2n - 1$ з прийнятними статистичними характеристиками. Одним з основних шляхів реалізації генераторів PRS є використання лінійних регістрів зсуву (ЛРЗ) максимального періоду лінійної зворотного зв'язку. У цей час найбільш популярними генераторами випадкових чисел є генератори, у яких використовується схема, запропонована Д. Г. Лехмером в 1949 р. – лінійний конгруентний метод.

Мета. Аналіз алгоритмічних особливостей генерування псевдовипадкових послідовностей за допомогою конгруентних чисел.

Виклад основного матеріалу. Конгруентні методи будуються на основі кількох рекурентних формул з використанням поняття конгруентності – порівнянності чисел по модулю. Два числа A та B конгруентні по модулю m (m – ціле число) тоді і лише тоді, коли існує таке ціле число K , що $A - B = Km$, або, іншими словами, при діленні на m числа A та B мають ідентичну остачу [1, 2]. Будь-який програмний генератор, що використовує функціональне співвідношення, є періодичним, тобто починаючи з деякого числа генерована послідовність повторюється [3]. Конгруентний метод являє собою арифметичну процедуру для генерування кінцевої послідовності рівномірно розподілених чисел. З використанням декількох рекурентних формул було побудовано безліч конгруентних алгоритмів. Серед них найбільш відомим є мультиплікативний, змішаний і адитивний. Всі ці методи засновані

на лінійному (найпростішому) методі і виводяться з такої формули: $x_{n+1} = (ax_n + c) \bmod m$, де m – модуль, a – множник ($0 < a < m$), c – приріст [4].

Він входить в стандартні бібліотеки різних [компіляторів](#). Конгруентна послідовність завжди утворює петлі, тобто обов'язково існує цикл, який буде повторюватися нескінченну кількість разів. Тому для отримання великого періоду повторення m повинно бути достатньо великим. Такий метод часто реалізують в сучасних системах програмування, хоча він майже непридатний у галузі статистики чи криптографії, де вимоги до «випадковості» значно вищі.

Висновки. Таким чином, дослідження показали, що лінійний конгруентний метод формує статистично рівномірну послідовність псевдовипадкових чисел. Застосування даного методу є нескладною, як в апаратній так і програмній реалізації мовами програмування високого рівня та мовами програмування з низьким рівнем абстракції, що забезпечує достатню високу швидкодію на рівні з іншими методами.

Недоліком методу є необхідність використання великого періоду повторення, що є недоцільним в завданнях криптографії, але ефективним в задачах моделювання.

Список використаної літератури

1. Knuth D.E. Art of Computer Programming, Vol. 2: Seminumerical Algorithms. – Addison-Wesley Professional, 3 edition, 1997. – 784 p.
2. Pseudorandom number generator//en.wikipedia.org. Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Pseudorandom_number_generator.
3. Остапов С. Е. Технології захисту інформації / С. Е. Остапов, С. П. Євсєєв, О. Г. Король. – Харків: ХНЕУ, 2013. – 476 с.
4. Шилдт Г. Полный справочник по C++ / Г. Шилдт, 2013. – 800 с.

ОБ'ЄКТНО-ОРІЄНТОВАНЕ ПРОГРАМУВАННЯ ЯК НАЙКРАЩИЙ СУЧАСНИЙ СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Кустовський Владислав,

3 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Солонець Д. М.,
спеціаліст першої категорії.

Актуальність проблеми. У наш час сфера інформаційних технологій посіла значне місце в житті суспільства. Сьогодні ми стикаємось з комп'ютерними програмами щодня, тому для професіоналів цієї справи необхідно зрозуміти правильність та важливість раціональних методів побудови програмного коду, і, як наслідок, правильної роботи програми в цілому.

Мета. Висвітлити проблему розробки програмного забезпечення у наш час та визначити найоптимальніший шлях побудови сучасного застосунку.

Виклад основного матеріалу.

Об'єктно-орієнтоване програмування (ООП) – одна з парадигм програмування, яка розглядає програму як множину «об'єктів», що взаємодіють між собою. Основу ООП складають чотири основні концепції: *інкапсуляція*, *успадкування*, *поліморфізм* та *абстракція*. Однією з переваг ООП є краща модульність програмного забезпечення (тисячу функцій процедурної мови в ООП можна замінити кількома десятками класів із своїми методами). Сьогодні більшість сучасних мов програмування або підтримують ООП, або ж є цілком об'єктно-орієнтованими.

Абстрагуючись від сучасних мов програмування ООП можна розглядати як найсучасніше вирішення комфортної розробки програмного забезпечення. Застосування принципів ООП передбачає попереднім створенням класу, який повинен описати всі властивості подальшого об'єкту. Чим це корисно? Як мінімум тим, що на основі одного класу можна створити множину об'єктів,

котрі будуть виконуватись за лише одним кодом, але будуть вміщувати у собі різну інформацію. Це допомагає оптимізувати код, не повторювати його. Окрім того, один з принципів ООП називається наслідування. Від одного батьківського класу можна створювати безліч об'єктів, які на думку програміста можуть успадкувати певні властивості. Таким чином, умовно, можна описати клас *Ссавець*, у якому задати певні властивості, котрі притаманні і незмінні для будь-якого ссавця. А коли розробнику потрібно буде створити клас *Собака*, то він вже може використовувати певні властивості, які були описані в батьківському класі.

Поліморфізмом називається можливість створити абстрактний (віртуальний) клас, на основі якого і створювати дочірні класи. Наприклад, якщо вказати, що клас *Ссавець* абстрактний, то на його основі неможливо буде створити об'єкт. Це корисно для побудови складної логіки програми та дозволяє іншому розробнику швидше зрозуміти її алгоритми. Прийоми ООП в комбінації з принципом DRY (Don't repeat yourself) дозволяє оптимізувати код, зробити виконання програми швидшим та забезпечити краще розуміння роботи алгоритмів.

Висновки. Отже, ООП є надзвичайно важливою парадигмою сучасного програмування. Хоч воно і не значно пришвидшує роботу програми, проте воно оптимізує роботу програміста, створює значну модульність програми, що дає змогу запроваджувати новий функціонал без втручання в старий. Підхід до виконання програми за допомогою об'єктів створює велике підґрунтя для використання програми багатогранно.

Список використаної літератури

1. Bertrand M. Object-Oriented Software Construction, 1997.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ

Соловей Богдан,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Василів М. М.,
спеціаліст другої категорії.

Актуальність проблеми. Останнім часом багато уваги приділяється розробці технологій штучних нейронних мереж. На їх основі створюються комп'ютерні програми штучного інтелекту. Вони з'явилися зовсім нещодавно, а вже застосовуються майже у всіх сферах життя людини.

Мета. Висвітлити проблему створення штучного інтелекту за допомогою штучних нейронних мереж.

Виклад основного матеріалу. Наш мозок не здатний швидко здійснювати великий об'єм математичних операцій. Навіть найпростіші апарати, типу калькулятора мають перевагу над людиною.

Наше мислення – результат роботи мережі нейронів в мозку. Нейрони передають одне одному хімічні сигнали за допомогою електричних імпульсів. Внаслідок такої активності з'являються наші відчуття та мислення. Штучний інтелект і когнітивне моделювання намагаються імітувати деякі властивості біологічних нейронних мереж. Штучна нейронна мережа є системою з'єднаних і взаємодіючих між собою простих процесорів. Такі процесори зазвичай досить прості. Кожен процесор подібної мережі має справу тільки з сигналами, які він періодично отримує, і сигналами, які він періодично посилає іншим процесорам. І, тим не менше, будучи з'єднаними в досить велику мережу з керованим взаємодією, такі окремо прості процесори разом здатні виконувати досить складні завдання [2, с. 54].

Працює штучна нейронна мережа наступним чином: на входи нейронів надходять сигнали, які сумуються. При цьому враховується синаптична маса, тобто значимість кожного з входів. Далі, вхідні сигнали одних нейронів

надходять на входи інших нейронів. Маса кожного такого зв'язку може бути позитивною (збуджуючі зв'язки) або негативною (гальмівні зв'язки). Вони визначають обчислення нейронної мережі, а отже її пам'ять та поведінку. Принцип дуже схожий на роботу нашого власного процесору – мозку.

Але для того, щоб штучна нейронна мережа виконувала складні завдання, її необхідно навчити. Штучні нейронні мережі не програмуються в звичайному розумінні цього слова, вони навчаються [1, с. 20]. Можливість навчання – одна з головних переваг нейронних мереж перед традиційними алгоритмами. Технічно, навчання полягає в знаходженні коефіцієнтів зв'язків між нейронами. В процесі навчання нейронна мережа здатна виявляти складні залежності між вхідними даними й вихідними, а також здійснювати узагальнення.

Для процесу навчання необхідно мати:

- ✓ модель зовнішнього середовища, у якій функціонує нейронна мережа, а також потрібну для вирішення задачі інформацію.
- ✓ необхідно визначити, яким чином модифікувати вагові параметри мережі.

Висновки. Слід зазначити, що штучний інтелект не може самостійно мислити та приймати рішення. А тому, і не потрібно боятись того, що одного дня роботи зі штучним інтелектом вирішать знищити людство. Але вже зараз зрозуміло, що в майбутньому, штучні нейронні мережі стануть ще більшими помічниками для людей, допомагаючи в медицині та сфері безпеки, автоматизуючи багато різних процесів, заради досконалого консультування та надання послуг людям.

Список використаної літератури

1. Пенроуз Р. Новий розум короля. 2016. – 402 с.
2. Бостром Н. Штучний інтелект. Етапи. Загрози. 2016. – 760 с.

РОЗРОБКА ЧАТ-БОТА ЕЛЕКТРОННОГО ОБЛІКУ ВІДВІДУВАННЯ СТУДЕНТІВ У TELEGRAM

Варварюк Михайло,

4 курс, спеціальність «Прикладна математика».

Науковий керівник – Савка І. Я., кандидат фізико-математичних наук, спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Сучасний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій відкриває нові можливості для автоматизації різноманітних процесів – від повсякденних на рівні окремої людини до технологічних процесів на підприємствах або установах. Одним з найбільш використовуваним типом мобільних додатків є месенджери – додатки для обміну текстовими повідомленнями, файлами, аудіозаписами та відеопотоками. Більшість таких месенджерів надають можливість використання чат-ботів – комп'ютерних програм, які ведуть розмову за допомогою слухових, текстових або інших методів.

Мета. Метою роботи є розробка чат-бота електронного обліку відвідування аудиторних занять студентами коледжу у месенджері Telegram.

Виклад основного матеріалу. Для створення чат-ботів у Telegram, як і у всіх решта сучасних месенджерах, використовується API (інтерфейс прикладного програмування), через який спеціально написаний додаток спілкується за допомогою месенджера з іншими користувачами, представляючись чат-ботом. API надає розробнику засоби для швидкої розробки програмного забезпечення [2].

Для створення нашого чат-боту "PNU_VISITING" використано мову програмування Python [1], бібліотеку WIN32COM для програмної реалізації основних функцій та pyTelegramBotAPI [3], яка полегшує програмну реалізацію самого чат-бота у плані відправки веб-запитів і отримання відповідей.

Розроблений чат-бот виконує такі функції:

- фіксація поточного відвідування занять студентами групи в

реальному часі та можливість їх збереження на сервері для подальшого використання;

➤ організація доступу до даних відвідування викладачам коледжу, студентам та їхнім батькам в режимі перегляду;

➤ генерація звітних документів та узагальнення показників для здійснення всебічного аналізу даних;

➤ авторизація викладачів та старост навчальних груп;

У режимі введення (редагування) даних викладач може:

▪ зареєструвати факт проведення заняття;

▪ зареєструвати (змінити) дані щодо відсутності певних студентів на занятті з фіксацією причини відсутності;

▪ переглядати у студентів групи загальну кількість пропущених годин та кількість годин, пропущених без поважної причини, з даної дисципліни з початку семестру.

Висновки. Чат-бот є доброю альтернативою різних сайтів і мобільних додатків, оскільки він живе всередині месенджера, яким користується клієнт, і звернутися до нього простіше, ніж шукати інші канали комунікації. Тому розроблений чат-бот у месенджері Telegram не тільки забезпечує ведення електронного обліку відвідуваності студентами занять, але й надає зручний інтерфейс для постійного контролю відвідуваності з боку викладачів і батьків студентів.

Список використаної літератури

1. Мэтиз Э. Изучаем Python. Программирование игр, визуализация данных, веб-приложения. 2-е изд. – СПб.: Питер, 2017. – 496 с.

2. <https://core.telegram.org/bots/api>

3. <https://github.com/eternnoir/pyTelegramBotAPI>

СЕКЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
«ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА», «ТУРИЗМ»
Проблема: ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
РІДНОГО КРАЮ

(смт. Верховина, вул. Князя Мстислава, 2 б, 16 квітня о 9.00)

КЕРІВНИК – завідувач навчально-методичного кабінету, спеціаліст вищої категорії Г.М. ДЗВІНЧУК.

СЕКРЕТАР – спеціаліст другої категорії Н.М. МАКСИМ'ЮК.

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
ВЕРХОВИНСЬКОГО РАЙОНУ

Марія Мегедин, студентка 3 курсу,
спеціальності «Готельно-ресторанна справа».
Науковий керівник – Максим'юк Н.М.,
спеціаліст другої категорії.

Актуальність проблеми. В сучасних умовах особливого значення набуває вивчення стану освоєння туристично-рекреаційного потенціалу та визначення шляхів його найбільш оптимального використання у тих регіонах, на території яких активно розвиваються різні види туризму і де ця галузь визначена як одна з головних ланок в економіці. До таких регіонів відноситься і Верховинський район, на території якого зосереджена значна частка туристично-рекреаційного потенціалу. Цей потенціал використовується для внутрішнього туризму, активізації туристичних послуг для іноземців. Тому розгортання туризму і рекреації у районі є екологічно та економічно доцільним.

Св. Августин зазначав: «Світ – це книжка і той, хто не подорожує, читає лише одну сторінку».

Мета. Охарактеризувати туристично-рекреаційні об'єкти Верховинського району, як важливого чинника сфери послуг.

Виклад основного матеріалу. Верховинський район – це один з гірських районів із найбільш значними природними і пізнавально-рекреаційними ресурсами, до яких належать: наявність автентичних пам'яток архітектури, самобутня культура, традиції, пам'ятки фольклору, унікальна гірська система Українських Карпат, помірно-континентальний клімат, рекреаційні ресурси,

природні та історико-культурні об'єкти, які використовуються для відпочинку, туризму, лікування, оздоровлення населення [2, с. 176-179].

Головним напрямом розвитку туризму є «Програма розвитку туризму в Верховинському районі на 2013-2020 роки».

Рекреаційне зонування району поділено на дві основні зони: 1) зону масового туризму та рекреації; 2) зону обмеженого режиму туризму та рекреації.

В зоні масового туризму та рекреації пропонується виділити декілька ареалів з такою спеціалізацією:

1. Ареал гірськолижного туризму.
2. Ареал історико-культурно та пізнавального туризму.
3. Ареал лікувально-оздоровчого туризму.
4. Ареал етнотуризму та агротуризму (зеленого або сільського туризму).

Найвище і найпривабливіше гірське пасмо - це звичайно Чорногора. На території району розташувалися тільки її південно-східні схили з вищими вершинами: г. Бребенескул (2036 м) - друга за висотою вершина Українських Карпат, г. Піп Іван (2022 м) - третя по висоті в Карпатах і на Україні, г. Ребра (2001 м) та Менчул (1999 м) - відповідно шостою і сьомою вершинами України в висотній ієрархії, а також г. Смотрич (1894 м), г. Вухатий Камінь (1858 м), г. Дземброня (1887 м) та г. Шпиці (1864 м).

Свідками складного тектонічного і морфологічного розвитку території Покутських Карпат є живописні валуни з ямнецького пісковика: г.Писаний Камінь (1221 м), г.Синиці (1186 м), г.Біла Кобила (1477 м), г.Безвідне (987 м).

Рослинний світ району - багатий та різноманітний. Флора району нараховує близько 3000 видів рослин, у тому числі понад 2000 квіткових, серед яких 500 лікарських [1, с. 101-107].

Природно-заповідний фонд в районі нараховує 18 заповідних об'єктів загальною площею 16 189 га, в тому числі: «Карпатський природний національний парк» - 7 090 га, Гідрологічна пам'ятка природи державного значення «Висяче болото» - 0,5 га, Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Писаний Камінь» - 5 га, та ін..

Історико-культурні об'єкти: музей гуцульського побуту, етнографії та музичних інструментів Романа Кумлика смт. Верховина, вул. І. Франка, 35, 2000 р.; музей Михайла Грушевського, присілок Грушівка, с. Криворівня 2003 р.; музей «Хата-Гражда» гуцульської господарки, присілок Заріччя, с. Криворівня, 1858 р.; Літературно-меморіальний музей Івана Франка, присілок Москалівка, с. Криворівня, 1906 р., і ін..

Пам'ятки архітектури національного значення: церква Успіння Св. Анни (дер.) с. Бистрець 1872 р., церква Різдва Пресвятої Богородиці (дер.) с. Криворівня 1818 р., церква св. Апостолів Петра і Павла (дер.) с. Красноїля 1843 р., і ін..

Основні туристичні маршрути Верховинського району: маршрут «По Чорногірському високогір'ю», довжина маршруту - 35 кілометрів, тривалість: 2-3 дні, сезонність: червень – жовтень; маршрут по «Чивчинському високогір'ю», довжина маршруту – 82 кілометри, тривалість: 4-5 днів, сезонність: травень – вересень; маршрут по «Гринявських горах», довжина маршруту - 64 кілометри, тривалість: 3-4 дні, сезонність: травень – вересень і ін.. [3, с. 48-52].

Висновки. Головним чинником, який робить район туристично-рекреаційною зоною є ландшафтні ресурси, які взаємодіють і доповнюються сприятливими кліматичними умовами, різноманітними біологічними, земельними, водними та фауністичними ресурсами, а також культурно-історичні, соціально-економічні ресурси, наявність лікувальних ресурсів, тому можна зробити висновок, що ресурсний потенціал району створює сприятливі умови для розвитку різних видів туризму.

Список використаної літератури

1. Байцар А.Л. Типи верхньої межі лісу в Українських Карпатах та їх охорона / А. Л. Байцар. - Львів, 2012. - С.101-107.

2. Гілецький Й.Р. Популярно про Українські Карпати та основні пішохідні маршрути / Й. Р. Гілецький. - Івано-Франківськ, 2007. - С.176-179.

3. Гутиряк В.А. Інструкція зі знакування туристичних шляхів (маршрутів) / В.А. Гутиряк, Г.О. Мельник. - Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2009. - С.48-52.

ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ В АСПЕКТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Світлана Капсіз,

студентка 2 курсу,

спеціальності «Готельно-ресторанна справа».

Науковий керівник – Дзвінчук Г.М.,

спеціаліст вищої категорії.

Актуальність проблеми. Сучасний розвиток цивілізації призвів, з одного боку, до різкої зміни умов існування людини, а з іншого до розвитку складних технологій, які висувають високі вимоги до здоров'я людини, тобто вона стає віч-на-віч з небезпекою формування ендогенних факторів розвитку захворювань. Перебуваючи в такому «перехідному» стані кожен з нас повинен усвідомити потребу самооздоровлення і спробувати втрутитися в динаміку індивідуального здоров'я, тобто навчитися керувати ним, радикально переглянувши стиль свого життя. Таким чином, особливого значення набуває пошук ефективного збереження резервів здоров'я відпочиваючих в готелях та садибах через комплекс оздоровчих заходів.

«Тому що здоров'я – це ще не все, але все без здоров'я – це ніщо»
(Сократ) [1, с. 61].

Мета: збереження та зміцнення здоров'я людини.

Виклад основного матеріалу. Людина – це біологічна істота, тому всі природні фактори та умови, у яких вона живе, впливають на її здоров'я. Лише шляхом пристосування до навколишнього середовища людина залишається жити на Землі.

Процес управління здоров'ям вимагає формування, підтримки та закріплення здоров'я. Тому основа здоров'я – це здоровий спосіб життя, який включає: дотримання режиму дня, правил гігієни, оздоровлення фізкультурою та загартовування організму. Режим дня – це продуманий розпорядок дій на день, планування часу з метою його раціонального і ефективного розподілу.

Мейсон Каррі в своїй книзі «Режим генія: Розпорядок дня великих людей» наводить наступну аналогію режиму дня: «Упорядкований режим – ніби залізниця, по якій рухаються розумові сили...».

Здорове харчування – це основа здоров'я людини. Від якості їжі, характеру харчування, дотримання режиму харчування залежить фізичне, психічне та сексуальне здоров'я. Їжа, яку ми споживаємо є джерелом енергії, яку організм витрачає у процесі життєдіяльності. Саме вона дозволяє нашим клітинам і тканинам оновлюватися.

Фізична активність – це сукупність різних моделей поведінки. Регулярна фізична активність підвищує фізичну працездатність або тренуваність, що означає «спроможність здійснювати фізичні дії, не відчуючи втоми, і можливість підтримання спроможності протягом життя». Тому доросле населення, яке систематично займається фізичною культурою і спортом має високий рівень фізичної активності.

Загартовування – це своєрідне тренування термоадаптаційних механізмів організму, їхня підготовка до своєчасної мобілізації, це один із методів профілактики захворювань і укріплення здоров'я. Загартовування не лікує, а попереджає хворобу, саме у цьому його профілактичне значення. Згідно з міркуваннями йогів, загартовування забезпечує злиття організму з природою. Гіпократ писав: Холодні дні укріплюють тіло, роблять його пружним і рухливим".[2, с. 147].

Загартовування повітрям – це найбільш безпечний засіб укріплення здоров'я, його слід розпочинати з вироблення звички до свіжого повітря. Воно є наслідком комплексної дії ряду фізичних факторів – температури, вологості, напрямку й швидкості руху повітря.

Теплі повітряні ванни не стимулюють механізми загартовування, але діють позитивно на організм, покращуючи окислювальні процеси. Прохолодні і помірковано холодні повітряні ванни, які підвищують тонус нервової та ендокринної систем, покращують процеси травлення, вдосконалюють

діяльність серцево-судинної та дихальної систем, підвищують кисневу ємність крові, викликають відчуття бадьорості й свіжості.

Загартовування сонцем. Сонячне опромінювання покращує обмін речовин, підвищує вміст гемоглобіну в крові, підсилює кровообіг, стимулює травлення, загальний тонус організму, його стійкість проти інфекції, сприяє виробленню в організмі вітаміну Д.

Приймати сонячні ванни краще вранці, коли повітря особливо чисте і не дуже гаряче, або ж під вечір.

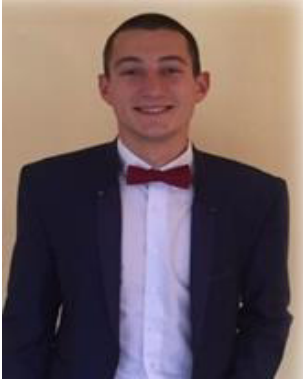
Сонячні ванни рекомендується приймати через 1,5 години після їжі, після них є корисним обливання холодною водою (+16-18°C) або скупатись, а потім добре розтертись рушником.

Загартовування водою. Позитивно на організм людини впливають різні водні процедури – обтирання, обливання, душ, купання. Водні процедури суттєво змінюють хімічну й фізичну терморегуляцію організму, підвищують обмін речовин, стимулюють діяльність центральної нервової системи.

Висновки. Зберегти, примножити й закріпити власне здоров'я можна шляхом дотримання режиму дня, використання комплексу оздоровчих заходів, враховуючи індивідуальні особливості організму, як наприклад: вік, здоров'я, підготовленість, почуття віри в безмежні внутрішні резерви. Тільки в результаті тривалого систематичного впливу фізичних факторів на організм здійснюється загартовування.

Список використаної літератури

1. Грибан В.Г. Валеологія – Київ, 2005. – С.61 – 62.
2. Бойчук Т.В. Шлях до здорового способу життя – Івано-Франківськ, 2005, С.5–7.
3. Іванова О.В., Капліна Т.В. Санітарія та гігієна закладів ресторанного господарства – Суми, 2012, ТОВ «ВТД «Університетська книга», С.10–11.

**ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ
«ВЕРХОВИНСЬКИЙ»**

Богдан Біксей,

студент 2 курсу, спеціальності «Туризм».

Науковий керівник – Блищук Д.В.,

спеціаліст першої категорії.

Актуальність проблеми. На сучасному етапі формування національної екологічної мережі обґрунтовується доцільність не створювати нові національні природні парки, а приведення до норм функціонування вже створених, так як більшість з них не мають проектної документації, яка передбачає диференційований режим використання та організацію їх території. Серед провідних проблемних питань щодо організації роботи у НПП «Верховинський» виокремлено такі: підпорядкування різним державним структурам, невідповідність 2-ій категорії за класифікацією Міжнародної спілки охорони природи і природних ресурсів, належність до різних землекористувачів, використання в якості президентських резиденцій, які закриті для науковців, подекуди використовуються як мисливські угіддя.

Мета. Охарактеризувати туристично-рекреаційний об'єкт Верховинського району, а саме Національний природний парк «Верховинський» та його можливості.

Виклад основного матеріалу. Національний природний парк «Верховинський» - природоохоронна територія на території Верховинського району Івано-Франківської області. Парк створений згідно з Указом президента України Віктора Ющенка 22 січня 2010 року.

Національний природний парк «Верховинський» створено з метою забезпечення охорони природи і збереження біорізноманіття та цілісності природних комплексів Чивчинських і Гринявських гір.

Рекреаційний об'єкт умовно можна поділити на три групи:

1. Водні ресурси;

2. Рослинний світ;

3. Тваринний світ.

Клімат території НПП «Верховинський» характеризується як перехідний, від помірно теплого західно-європейського до континентального східно-європейського. Середньорічна кількість опадів становить 1.002 мм. Тут протягом року переважає північно-східний напрям вітру.

Зима на території НПП «Верховинський» порівняно м'яка, характеризується частим повторенням похмурої погоди, відносно високим фоном температури та високою вологістю повітря. Загальна тривалість її становить 105-150 днів (у межах висот 500-1.500 м).

Літо тепле, тривале і вологе. Переважаюча частина опадів випадає в літні місяці. В середньому за холодний сезон (листопад-березень) випадає 478,9 мм опадів, за теплий (квітень-жовтень) - 1.576,1 мм.

Відносна вологість повітря висока майже цілий рік. Це пояснюється тим, що циклони, які рухаються з південного заходу, переходять через Карпати, і, переміщуючись на північний схід, обумовлюють опади.

Водні ресурси на території Верховинського району формуються ріками, загальна кількість яких становить 1.239, з них дві великі - Білий та Чорний Черемош. Загальний об'єм місцевого стоку у середньому за водністю рік становить 0,65 км³, а в маловодні знижуються до 0,28 км³. Крім річок і потоків на території парку є мінеральні джерела.

Рослинність на території НПП «Верховинського» трьох типів – лісова, лучна та болотна. Лісова переважає за площею та чисельно поступається лучним та болотним угрупованням. Основною для досліджень лісової рослинності парку є ялина звичайна. Луки поділяються на лісові, субальпійські та альпійські. Вони разом з болотними та водно-болотними угрупованнями мають понад 30 різновидів. На території парку зростають понад 700 видів судинних рослин, 59 видів занесено до Червоної книги України (айстра альпійська, аконіт Жакена, баранець звичайний, анемона нарцисоцвіта, гвоздика гарна – єдине місцезростання виду в Україні, тощо) – третина всіх, які

зустрічаються в Українських Карпатах. Окрім цього, у парку є 32 ендемічні види рослин.

З тваринного світу найбільш досліджений тип – Хордові, які представлені 5-ма класами (кісткові риби, земноводні, плазуни, птахи, ссавці). На території парку водяться: бурий ведмідь, благородний олень, козуля, дикий кабан, рись, вовк, лис, куниця, саламандра плямиста, беркут. Тут також зустрічаються тварини, які є ексклюзивними представниками Карпатської гірської системи, також реліктові види. У річках Чорний і Білий Черемош та високогірних потоках району є такі види риб, як форель струмкова (струги) та лосось дунайський (головач).

На території парку прокладено ряд еколого-пізнавальних туристичних маршрутів ("Кляуза Лостун", "Скала Баби", "Перкалаба - Пробійнівка", "Чемірне", "Стежками Лесі України", "Монастирський", "Цісаревича-Рудольфа"). Їх протяжність складає від 13 до 25 км.

Висновки. НПП «Верховинський» розташований в найвисокогірнішій частині Верховинщини, що дає можливість зберегти для майбутніх поколінь від цілковитого винищення, у першу чергу, старовинних пралісів, флори та фауни, які є привабливими для розвитку туризму в даному регіоні.

Список використаної літератури

1. Клапчук В.М. Гуцульщина та гуцули економіка і народні промисли (друга половина Х ІХ- перша третинаХХст.) Львів - Івано – Франківськ, 2009.С 406 – 407.

2. Ватаманюк Д.М. Верховинуо, світку ти наш – видавництво «Нова зоря» - Івано Франківськ, 2008. С 108 – 118.

3. «У КАРПАТАХ» з серії «Новий злет природно-заповідної справи на Україні». <http://h.ua/story/359117/>.